

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ – ΤΟΜΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ & ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΨΥΧΟ-ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΤΩΝ ΔΥΝΗΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ – ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ «ΩΜΕΓΑ»

ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
**ΔΥΝΗΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΟ-ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ**

ΣΕ ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΜΕ ΤΟ
ΤΜΗΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΤΟΥ ΤΕΙ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΚΑΙ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Δυνητικές Κοινότητες Βιβλιοθηκονόμων στο Second
Life: νέοι ρόλοι και προοπτικές**

ΚΩΛΕΤΣΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΑΜ: 6308Μ007

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

1. Αναπλ. Καθ. Βαρλάμης Η., Επιβλέπων
2. Επίκ. Καθ. Κοσκινάς Κ., Μέλος
3. Δρ. Γιαννακουλόπουλος Α., Μέλος

ΙΟΥΝΙΟΣ 2011

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο κλάδος της βιβλιοθηκονομίας πέρασε αρκετές δυσκολίες μέχρι να καθιερωθεί ως επίσημο επάγγελμα. Η εμφάνιση του διαδικτύου αντιμετωπίστηκε αρχικά με επιφύλαξη από τους βιβλιοθηκονόμους και μετέπειτα με συγκρατημένη αισιοδοξία (εμφάνιση επαγγελματικών κοινοτήτων, διαχείριση πληροφοριών, οργάνωση κ.λ.π.). Η εξάπλωση των κοινωνικών δικτύων και των δυνητικών κόσμων έδωσε στους βιβλιοθηκονόμους τη δυνατότητα να συμμετέχουν ενεργά προκειμένου να έρθουν σε επαφή με τους χρήστες (Generation X, Y) και να μελετήσουν τα νέα φαινόμενα του 21^{ου} αι. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται οι πέντε πολυπληθέστερες κοινότητες βιβλιοθηκονόμων που υπάρχουν στον δυνητικό κόσμο του Second Life. Επιπλέον, περιγράφονται και αναλύονται τα χαρακτηριστικά των κοινοτήτων ως προς την λειτουργία τους, τους ρόλους, τις υπηρεσίες που παρέχουν (σύγχρονης και ασύγχρονης επικοινωνίας). Μετέπειτα, ακολουθεί συζήτηση και παρουσιάζονται τα συμπεράσματα τα οποία προκύπτουν σχετικά με τις νέες δυνατότητες του επαγγέλματος. Στο τέλος της εργασίας δίδονται και προτάσεις εισαγωγής των ελλήνων βιβλιοθηκονόμων στο Second Life.

ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ

βιβλιοθηκονομία, επιστήμη τη πληροφόρησης, δυνητικές κοινότητες, Second Life, δυνητικοί κόσμοι

ABSTRACT

Librarianship passed enough difficulties until it is established as an official profession. The appearance of Internet was faced initially with reserve from the library scientists and later with retained optimism (appearance of professional communities, management of information, organization etc.). The spread of social networks and virtual worlds, gave the librarians the possibility of participating actively, in order to come in contact with the users (Generation X, Y) and study the new phenomena of 21st century. In the present work, they are presented five virtual librarian communities that exist in the virtual world of Second Life. Additionally, are described and analysed the community characteristics according to the operation, the roles, the services they offer (synchronous and asynchronous communication). Later, it follows discussion and are presented the conclusions that result with regard to the new possibilities of profession. In the end of this work, are given also proposals for Greek librarians to enter the virtual world of Second Life.

KEYWORDS

library science, information science, virtual communities, second life, virtual worlds

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος		8
Κεφάλαιο 1	Εισαγωγή	9
Κεφάλαιο 2	Βιβλιογραφική Ανασκόπηση	11
2.1	Η επιστήμη της βιβλιοθηκονομίας και των συστημάτων πληροφόρησης	11
2.1.1	Τα πρώτα στάδια (1850-1876)	11
2.1.2.	Η επιρροή του Melvin Dewey και η Πρώτη “Πειραματική” σχολή Βιβλιοθηκονομίας	13
2.1.3.	Η δημιουργία της ALA Committee και η συνεισφορά του Andrew Carnegie	14
2.1.4.	Η εξέλιξη της Επιστήμης της Βιβλιοθηκονομίας μετά τη λήξη του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου	16
2.1.5.	Η ίδρυση του Board of Education for Librarianship (BEL) και η Μεγάλη Ύφεση (1930)	16
2.1.6.	Νέες Προοπτικές και Νέα Πρότυπα (1948-1959)	18
2.1.7.	Οι δεκαετίες της μεγάλης εξέλιξης (1960-1980)	20
2.1.8.	Η Ύφεση του 1980 και η εξέλιξη της Βιβλιοθηκονομίας μέχρι σήμερα	22
2.2.	Αντικείμενα με τα οποία ασχολείται η επιστήμη της Βιβλιοθηκονομίας και των Συστημάτων πληροφόρησης	23
2.3.	Η εξέλιξη των βιβλιοθηκών	24
2.3.1.	Από την Παραδοσιακή έως τη Ψηφιακή Βιβλιοθήκη	24
2.3.2.	Web 2.0, Library 2.0 και Librarian 2.0: νέες προκλήσεις για βιβλιοθήκες και βιβλιοθηκονόμους	27

2.4.	Δυνητικές Κοινότητες	29
2.4.1.	Εννοιολογικές Προσεγγίσεις και Εξέλιξη δυνητικών κοινοτήτων	29
2.4.2.	Χαρακτηριστικά δυνητικών κοινοτήτων	31
2.4.3.	Λόγοι και προϋποθέσεις ύπαρξης	31
2.4.4.	Τύποι δυνητικών κοινοτήτων	32
2.4.5.	Οι δυνητικές κοινότητες στη Βιβλιοθηκονομία	32
2.4.6.	Δυνητικά Περιβάλλοντα και Δυνητική Βιβλιοθηκονομία	39
2.4.7.	Second Life: “ιπτάμενοι βιβλιοθηκονόμοι” και “βιβλιοθήκες χωρίς τοίχους”	41
2.4.8.	Δυνητικές Κοινότητες Βιβλιοθηκονόμων στο Second Life: λόγοι ύπαρξης	43
2.4.9.	Second Life-Σύντομη ιστορική αναδρομή	46
Κεφάλαιο 3	Μεθοδολογία Έρευνας	49
3.1.	Σκοπός	49
3.2.	Στόχοι	49
3.3.	Υλικό (εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε)	49
3.4.	Μέθοδος	50
Κεφάλαιο 4	Μελέτη δυνητικών κοινοτήτων βιβλιοθηκονόμων στο Second Life	52
4.1.	Δημιουργία δυνητικών κοινοτήτων στο Second Life	52
4.1.1.	Second Life Library 2.0 (ή Community Virtual Library)	53
4.1.2.	Kansas State Library	54
4.1.3.	Caledon Library	55
4.2.	Κανόνες και προϋποθέσεις	56
4.3.	Δυνητικές κοινότητες βιβλιοθηκονόμων	58

στο Second Life

4.3.1.	Librarians of Second Life	58
4.3.1.1.	Περιγραφή κοινότητας	58
4.3.1.2.	Στόχοι	59
4.3.1.3.	Μέλη	59
4.3.1.4.	Ρόλοι	60
4.3.1.5.	Υπηρεσίες	63
4.3.2.	Library: Academic Avatar Librarians	67
4.3.2.1.	Περιγραφή κοινότητας	68
4.3.2.2.	Στόχοι	68
4.3.2.3.	Μέλη	68
4.3.2.4.	Ρόλοι	68
4.3.2.5.	Υπηρεσίες	70
4.3.3.	Library Information Student Union	73
4.3.3.1.	Περιγραφή κοινότητας	74
4.3.3.2.	Στόχοι	74
4.3.3.3.	Μέλη	75
4.3.3.4.	Ρόλοι	75
4.3.3.5.	Υπηρεσίες	76
4.3.4.	Second Life Machinima Librarians	82
4.3.4.1.	Περιγραφή κοινότητας	82
4.3.4.2.	Στόχοι	83
4.3.4.3.	Μέλη	83
4.3.4.4.	Ρόλοι	83
4.3.4.5.	Υπηρεσίες	85
4.3.5.	Second Life Medical Library 2.0	87
4.3.5.1.	Περιγραφή κοινότητας	87
4.3.5.2.	Στόχοι	88

4.3.5.3.	Μέλη	88
4.3.5.4.	Ρόλοι	88
4.3.5.5.	Υπηρεσίες	91
Κεφάλαιο 5	Αποτελέσματα	96
Κεφάλαιο 6	Συζήτηση	106
Κεφάλαιο 7	Συμπεράσματα-Προτάσεις	110
7.1.	Πρόταση εισαγωγής ελλήνων βιβλιοθηκονόμων στο Second Life	111
Επίλογος		114
Βιβλιογραφία		115

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα εργασία έχει ως σκοπό την μελέτη των δυνητικών κοινοτήτων των βιβλιοθηκονόμων στον δυνητικό κόσμο του Second Life. Αρχικά θα δοθεί μια πρώτη ιστορική προσέγγιση του κλάδου και στη συνέχεια θα παρουσιαστούν οι δυνητικές κοινότητες των βιβλιοθηκονόμων. Στόχος της εργασίας είναι η μελέτη των λειτουργιών των κοινοτήτων, η συμβολή τους στην ανάπτυξη του επαγγέλματος καθώς και τα συμπεράσματα τα οποία προκύπτουν από την εν λόγω μελέτη και οι νέες προοπτικές του επαγγέλματος. Στο τέλος της εργασίας, θα δοθούν και προτάσεις εισαγωγής Ελλήνων βιβλιοθηκονόμων στο Second Life.

Κεφάλαιο 1

Εισαγωγή

Τα ιστορικά στοιχεία που υπάρχουν για την επιστήμη της Βιβλιοθηκονομίας και την εξέλιξή της ως κλάδου είναι σε ένα μεγάλο βαθμό συγκεχυμένα. Οι περισσότεροι την συνδέουν με την εξέλιξη των βιβλιοθηκών, άλλοι με την απαρχή της δημιουργίας του βιβλίου ή με τις πρώτες προσπάθειες του ανθρώπου να βρει την πληροφορία που αναζητά με ακρίβεια. Ουσιαστικά οι πρώτες προσπάθειες δημιουργίας της ως ξεχωριστού κλάδου, διαμορφώθηκαν στην Αμερική και στην Αγγλία (αρχές 18-19^{ου} αι) με παράλληλη ανάπτυξη και στις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης.

Με την εισαγωγή, των υπολογιστών και του διαδικτύου στη δεκαετία του '90, ο κλάδος τη βιβλιοθηκονομίας αναπτύχθηκε περισσότερο, διευρύνοντάς τη σε επιστήμη της πληροφόρησης. Η βιβλιοθηκονομία συνδέθηκε με την ύπαρξη των τεχνολογιών πληροφόρησης (ενσωματώνοντας νέα μαθήματα) αλλά και με την καταγραφή, συλλογή αρχείων κρατικών ή εθνικών (αρχειονομία).

Η περαιτέρω έκρηξη της τεχνολογίας (κοινωνικά δίκτυα, δυνητικοί κόσμοι) αλλά και της πληροφορίας, ώθησε τους βιβλιοθηκονόμους να εισέλθουν σε δίκτυα και σε τρισδιάστατους δυνητικούς κόσμους προκειμένου να τους μελετήσουν, να έρθουν σε επαφή με τους χρήστες κάθε ηλικίας (Generation X, Y), να διευρύνουν τις τεχνικές γνώσεις τους και να συνεργαστούν ή να αλληλοβοηθηθούν. Δημιουργώντας κοινότητες είτε διαδικτυακές (Facebook, LinkedIn) είτε δυνητικές (Librarians of Second Life).

Στην παρούσα εργασία περιγράφονται οι δυνητικές κοινότητες βιβλιοθηκονόμων που υπάρχουν στο Second Life, οι λειτουργίες τους (σκοπός, ίδρυση, στόχοι, μέλη που εξυπηρετεί), οι υπηρεσίες που παρέχουν (σύγχρονης και ασύγχρονης επικοινωνίας, διάθεση του υλικού, συνέδρια, workshops) όπως και οι νέοι ρόλοι των βιβλιοθηκονόμων και τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τη συγκεκριμένη μελέτη.

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί, γίνεται μία πρώτη προσέγγιση της ιστορίας της Βιβλιοθηκονομίας. Αν και δεν υπάρχουν σαφή ιστορικά στοιχεία, οι πληροφορίες που δίδονται έχουν ως κύριο άξονα την εξέλιξη της Αμερικάνικης Βιβλιοθηκονομίας, μιας και

ήταν από τις βασικές χώρες που συνέβαλε στην περαιτέρω ανάπτυξή της και επηρέασε και τις υπόλοιπες χώρες και κυρίως την Ελλάδα. Επιπλέον, παρουσιάζονται κάποιες συνεργατικές προσπάθειες του επαγγέλματος αλλά και τα νέα δεδομένα που συνετέλεσαν και συντελούν στην περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου.

Στο τρίτο κεφάλαιο περιγράφονται οι σκοποί και οι στόχοι της έρευνας και η μέθοδος που ακολουθήθηκε, στο τέταρτο περιγράφονται και αναλύονται οι δυνητικές κοινότητες (ορισμοί, περιγραφή, στόχοι, ρόλοι, υπηρεσίες), στο πέμπτο και έκτο κεφάλαιο δίδονται τα αποτελέσματα και ακολουθεί συζήτηση, και στο έβδομο διατυπώνονται τα συμπεράσματα και οι προτάσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη του επαγγέλματος.

Κεφάλαιο 2

Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

2.1. Η επιστήμη της Βιβλιοθηκονομίας και των συστημάτων πληροφόρησης

2.1.1. Τα πρώτα στάδια (1850-1876)

Η επιστήμη της βιβλιοθηκονομίας αναγνωρίστηκε ως ξεχωριστός κλάδος στο β' μισό του 19^{ου} αι¹. Το ίδιο συνέβη και με το επάγγελμα του βιβλιοθηκονόμου. Αξιοσημείωτο ρόλο και βασικό παράγοντα που βοήθησε να αναπτυχθεί ο κλάδος σε επιστήμη ήταν οι προσπάθειες των αμερικανών βιβλιοθηκονόμων στα μέσα του 19^{ου} αιώνα.

Σύμφωνα με τον Davis οι τότε βιβλιοθηκονόμοι, σε αντίθεση με άλλα επαγγέλματα, κατείχαν τις συγκεκριμένες θέσεις έπειτα από αρκετά εξειδικευμένες προετοιμασίες και με βάση την προσωπική τους εμπειρία. Συγκεκριμένα, οι εμπειρίες που κατείχαν οφείλονταν σε διαρκή ενασχόλησή τους με τις λειτουργίες των βιβλιοθηκών εκείνης της εποχής και με την ενημέρωσή τους για την υπάρχουσα επαγγελματική λογοτεχνία (Davies, 1976). Οι τρόποι απόκτησης της συγκεκριμένης εμπειρίας ήταν: α) γνώση έπειτα από προσωπική αντιμετώπιση των προβλημάτων που υπήρχαν στη βιβλιοθήκη, β) παρατηρώντας μία άλλη βιβλιοθήκη για δύο ή τρεις εβδομάδες και προοδευτική τροποποίηση του συστήματος, γ) ή μέσω ενός είδους μαθητείας, κυρίως σε βιβλιοθήκες κολεγίων, όπου ο βιβλιοθηκονόμος μάθαινε τις βασικές αρχές και πρακτικές της βιβλιοθήκης.

Οι παραπάνω τρόποι συνδυάστηκαν σε ένα είδος άτυπης μαθητείας σε μεγάλες βιβλιοθήκες υπό την γενική επίβλεψη έμπειρων βιβλιοθηκονόμων όπως οι Justin Windsor² και William Poole.

¹ Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος Larousse Britannica.2006. τομ.11. Εκδόσεις Λιβάνη.

² Ο Windsor, μάλιστα, πρότεινε τα ακόλουθα στάδια για τους διαχειριστές των βιβλιοθηκών το 1876: α) προμήθεια έντυπων βιβλίων βιβλιοθηκονομίας, β) εντοπισμός παρόμοιων βιβλιοθηκών και ερώτηση για τους κανόνες και τις αναφορές τους, γ) μελέτη του υλικού που έχει αποκτηθεί δ) υπολογισμός του βαθμού σύγκρισης με άλλες βιβλιοθήκες σε σχέση με την εν λόγω βιβλιοθήκη, ε) αφού γίνει μελέτη και υπάρχουν ακόμα προβλήματα άλυτα, πρέπει να ζητηθεί η συμβουλή ενός έμπειρου βιβλιοθηκονόμου, στ) αν δεν υπάρχει χρόνος, πρέπει η εμπιστοσύνη να ανατεθεί σε άλλον, ζ) ο ίδιος ο βιβλιοθηκονόμος να λειτουργήσει με βάση αυτό που θεωρεί απαραίτητο.

Αν και υπήρξαν αξιόλογες προσπάθειες που αναφέρονταν στη βιβλιοθηκονομία εκείνη την εποχή³ μέχρι το 1876 δεν δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή από τον τύπο για τον κλάδο⁴.

Παρόλα αυτά, ο Windsor της Δημόσιας Βιβλιοθήκης της Βοστώνης, επεσήμανε για πρώτη φορά το 1869 τον σκοπό της ύπαρξης ενός σχολείου βιβλιοθηκονομίας. Συγκεκριμένα, διατύπωσε ότι υπήρχε έλλειψη σχολείων βιβλιογραφικής και βιβλιοθηκονομικής εκπαίδευσης όπου οι πτυχιούχοι θα μπορούσαν να κατευθύνουν τη μορφή και να αναλάβουν τη διαχείριση λόγω της ραγδαίας αύξησης των βιβλιοθηκών της χώρας, ακόμα και αν η συγκεκριμένη ανάγκη δεν εγγυηθεί την ίδρυσή τους. Επιπλέον, πρότεινε την έκδοση του περιοδικού American Library Journal λόγω του μεγάλου αριθμού βιβλιοθηκών αλλά και ότι θα ήταν ένας τρόπος για εξοικονόμηση χρημάτων και χρόνου.

Αν και η βασική εκπαίδευση για την βιβλιοθηκονομία δεν ήταν θέμα συζήτησης σε εκείνες τις προσπάθειες, συνέβαλε σε περαιτέρω ενδιαφέρον των ίδιων των βιβλιοθηκονόμων και άλλων, ως προς την ανάγκη για ανάπτυξη επαγγελματικής πληροφορίας και τη δυνατότητα για συλλογική δράση.

Τον 19^ο αιώνα η Αμερικάνικη εκπαίδευση επηρεάστηκε και από την άφιξη μεταναστευτικών πληθυσμών από την Αγγλία. Εστίασε δηλαδή, στη μελέτη κλασικών γλωσσών, λογοτεχνίας, θρησκείας και γραμματικής.

Με την είσοδο της Βιομηχανικής Επανάστασης τα μοντέλα εκπαίδευσης έπρεπε να αλλάξουν καθώς η εκπαίδευση σε εργοστασιακά περιβάλλοντα απαιτούσε περισσότερη αποτελεσματικότητα από την παραδοσιακή εκπαίδευση (μαθητευόμενοι). Πολλά άτομα έπρεπε να εκπαιδευτούν για θέσεις σε εργοστάσια οι οποίες μπορεί να ήταν οι ίδιες από εργοστάσιο σε εργοστάσιο. Η εκπαίδευση ήταν απαραίτητο να εξυπηρετεί πολλά άτομα και να παρέχει πιο γενική άποψη, χρησιμοποιώντας όλους τους κανόνες και τις πρακτικές που απαιτούσε μια εργασία.

³ όπως οι διεθνείς έρευνες των Jewett (1851) και Rhees (1859) και άλλα περιοδικά όπως: Norton's Library Gazette (1851), American Journal of Education (1855), Publisher's Weekly (1872).

⁴ Η πρώτη, αναφορά ως προς την ανάγκη για εκπαίδευση στη βιβλιοθηκονομία εμφανίστηκε στην Publisher's Weekly στη στήλη "The Library Corner" τον Φεβρουάριο του 1874 από το γράμμα του George Washington Fentress της Ένωσης Βιβλιοθηκών του San Jose της Καλιφόρνια. Ανέφερε, συγκεκριμένα, την ανάγκη της εκπαίδευσης των αντρών για εργασία στη βιβλιοθήκη και πρόσθετε ότι ήταν ένα ξεχωριστό επάγγελμα το οποίο θα έπρεπε να είχε ειδική εκπαίδευση.

Η άνοδος των τεχνικών σχολών και η επαγγελματική έμφαση αυτών των Εκπαιδευτικών Ινστιτούτων εξυπηρετούσαν τις ανάγκες των βιβλιοθηκών.

2.1.2. Η επιρροή του Melvin Dewey και η Πρώτη “Πειραματική” Σχολή Βιβλιοθηκονομίας

Ο Dewey επηρέασε καθοριστικά την εξέλιξη της Βιβλιοθηκονομίας στα τέλη του 19^{ου} αιώνα. Υπήρξαν τρία βασικά επιτεύγματά του στον τομέα της Βιβλιοθηκονομίας.

Το πρώτο ήταν η παροχή ενός βασικού πλαισίου μέσω του οποίου το υλικό και οι επιστήμες θα γίνονταν κατανοητές και θα οργανώνονταν μέσω δεκαδικού ταξινομικού συστήματος που θα αναπτυσσόταν από τον ίδιο⁵. Για τον Dewey κατέστη σαφές ότι το τότε σύστημα ταξινόμησης δεν παρείχε την δεξιότητα και την σαφήνεια που ήταν επιθυμητή. Η ανάπτυξη ενός νέου και πιο αποτελεσματικού τρόπου οργάνωσης του υλικού ήταν ο βασικός στόχος του. Το ταξινομικό σύστημα προωθήθηκε και μεγάλωσε σε δημοτικότητα με τα χρόνια. Επαγγελματικά, η χρήση του συγκεκριμένου ταξινομικού συστήματος παρείχε μία ουσιώδη και σημαντική αρχή όπου βασικές δραστηριότητες του επαγγέλματος θα οργανώνονταν.

Το δεύτερο επίτευγμα ήταν η προώθηση της ταυτότητας του επαγγέλματος σε εθνικό επίπεδο. Το 1876, ο Dewey ήταν εκείνος που υπήρξε καθοδηγητής στην οργάνωση μιας συνάντησης Βιβλιοθηκονόμων στην πολιτεία της Philadelphia. Την τελική ημέρα της συνάντησης, ιδρύθηκε η American Library Association με τον Dewey σαν βοηθό. Η ίδρυση της ALA παρείχε στην βιβλιοθηκονομία ένα είδος επαγγελματικής ταυτότητας αλλά και ένα κοινό forum για ανταλλαγές ιδεών και προβλημάτων⁶.

Το τρίτο ήταν η δημιουργία του πρώτου επαγγελματικού περιοδικού για τη βιβλιοθηκονομία τον ίδιο χρόνο (1876), του American Library Journal. Το συγκεκριμένο περιοδικό φιλοδοξούσε να στηρίζει τους βιβλιοθηκονόμους στις καθημερινές υποχρεώσεις τους. Η επιτυχία του περιοδικού και η απήχηση που είχε, ώθησε στην υιοθέτησή του ως

⁵ Η εμπειρία του στις βιβλιοθήκες είχε αναπτυχθεί ενώ ήταν μαθητής και δούλευε στην βιβλιοθήκη του Amherst College. Μετά την αποφοίτησή του, ο Dewey παρέμεινε και δούλεψε στη βιβλιοθήκη του Amherst ως βιβλιοθηκονόμος.

⁶ Τα πρώτα συνέδρια, για παράδειγμα, συζήτησαν θέματα ταξινόμησης, ευρετηρίασης, και προστασίας του υλικού από καταχρήσεις.

επίσημου οργάνου της ALA το 1877, το οποίο μετονόμασε σε Library Journal (Rubin, 2000).

Εκτός των παραπάνω, αξίζει να δοθεί έμφαση στο ότι ο Dewey ήταν εκείνος που βοήθησε στην ίδρυση της πρώτης βιβλιοθηκονομικής σχολής προωθώντας ένα πρόγραμμα μαθητείας το 1879 το οποίο ήταν οργανωμένο από τις βιβλιοθήκες και τους βιβλιοθηκονόμους, και που παρουσίαζε τις πιο σύγχρονες πρακτικές. Επιπλέον, πρότεινε ότι θα έπρεπε να υπάρχει μία κύρια σχολή βιβλιοθηκονομίας όπου όλοι οι βιβλιοθηκονόμοι θα εκπαιδεύονταν.

Στις 5 Ιανουαρίου του 1887 δημιουργήθηκε η πρώτη τάξη βιβλιοθηκονομικής σχολής⁷, πειραματικά, έχοντας 20 μαθητές προκειμένου να παρατηρηθεί αν και κατά πόσο μπορούσαν οι βιβλιοθηκονόμοι να διδαχθούν σε ένα καθορισμένο πλαίσιο. Το συγκεκριμένο “πείραμα” ήταν επιτυχές αφού η μεταφορά της συγκεκριμένης σχολής, έγινε στο Albany το 1889 στη Βιβλιοθήκη της Νέας Υόρκης. Εκεί ο Dewey, κατάφερε να αναπτύξει περισσότερο τις ιδέες του διαμορφώνοντας ένα σχέδιο το οποίο θα συνέχιζε και στις επόμενες δεκαετίες, ένα διετές, δηλαδή, πρόγραμμα το οποίο θα έδινε έμφαση όχι μόνο στην πρακτική εργασία αλλά και στην συστηματική καθοδήγηση στην τάξη. Το συγκεκριμένο σχέδιο, στο τέλος του ίδιου χρόνου, είχε το λιγότερο 6 προγράμματα ποικίλων τύπων και προετοίμαζε τους μαθητές πιο εντατικά.

2.1.3. Η δημιουργία της ALA Committee και η συνεισφορά του Andrew Carnegie

Τον ίδιο χρόνο δημιουργήθηκε η ALA Committee προκειμένου να παρακολουθεί την πρόοδο της σχολής του Dewey. Αργότερα το συγκεκριμένο σώμα έγινε ενιαίο με σκοπό να φέρει κοντά το επάγγελμα μαζί με όλες τις σχολές της Βιβλιοθηκονομίας, όπου και δημιούργησε μία αναλυτική αναφορά σε 4 υπάρχουσες σχολές (Albany, Pratt, Drexel, Illinois).

⁷ Ο παράγοντας που συνετέλεσε στη δημιουργία της συγκεκριμένης σχολής ήταν η μετάθεση του Dewey, το 1883, στο Πανεπιστήμιο της Columbia σαν βιβλιοθηκονόμος, καθώς ήλπιζε να έχει υποστήριξη από την American Library Association (ALA) όταν παρουσίαζε τα πρώτα του σχέδια στο συνέδριο του Buffalo για τη δημιουργία της συγκεκριμένης σχολής. Οι συγκεκριμένες προτάσεις, τελικά, έτυχαν ένθερμων συζητήσεων από τη συγκεκριμένη οργάνωση. Αν και ήταν συγκρατημένη η αποδοχή, ψηφίστηκε να δημιουργηθεί πειραματικά μία σχολή βιβλιοθηκονομίας αφού έτσι θα δινόταν μία κατεύθυνση στο συγκεκριμένο επάγγελμα.

Αποτέλεσμα της συγκεκριμένης αναφοράς ήταν η ίδρυση του Committee on Library Training, όπου το 1903 παρουσίασε ένα σύνολο εκπαιδευτικών προγραμμάτων και πρότεινε την δημιουργία μίας επιτροπής οκτώ ατόμων τα οποία θα παρείχαν διαφορετικές κατευθύνσεις του επαγγέλματος, δημόσιες καταγραφές από εκπαιδευτικούς οργανισμούς, ανάπτυξη εκπαιδευτικών προτύπων, εξέλιξη των σχολών με βάση τα συγκεκριμένα πρότυπα. Αν και το 1906 τα πρότυπα της επιτροπής και εξέλιξης των σχολών έγιναν δεκτά από την ALA, οι συγκεκριμένες πληροφορίες δεν δημοσιοποιήθηκαν.

Παρόλο, που η ALA δεν ήταν διατεθειμένη να ηγηθεί της εκπαίδευσης στη Βιβλιοθηκονομία εκείνη την περίοδο, ορισμένα τμήματα ήταν αρκετά έτοιμα για να συμβάλλουν σε αυτή. Το 1907 για πρώτη φορά συναντήθηκαν αντιπροσωπείες σχολών Βιβλιοθηκονομίας, στο συνέδριο της ALA στο Asheville, όπου παρόλο που δεν ανέδειξε κάτι το διαφορετικό, δύο χρόνια αργότερα (το 1909) έδωσε το έναυσμα για να ιδρυθούν από την ALA κατευθύνσεις σχολών σαν Τμήμα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης για τη Βιβλιοθηκονομία προκειμένου να δημιουργηθεί ένα forum για συζήτηση σε όλα τα είδη της Βιβλιοθηκονομικής Εκπαίδευσης. Όταν υπήρξε ενδιαφέρον από τα μέλη σε τάξεις εκπαίδευσης και σε καλοκαιρινές σχολές, τα συγκεκριμένα τμήματα της βιβλιοθηκονομίας δημιούργησαν το δικό τους Round Table of Library Schools Instructors⁸. Το συγκεκριμένο εγχείρημα είχε ποικίλες αντιδράσεις από τους επαγγελματίες βιβλιοθηκονόμους.

Σημαντική ήταν και η συνεισφορά του Andrew Carnegie⁹ στην επιστήμη της Βιβλιοθηκονομίας όταν το 1903 συμφώνησε να παρέχει χορηγία για τη σχολή βιβλιοθηκονομίας στο Western Reserve University καθώς προϋπήρχε η χορηγία σε τοπικές βιβλιοθήκες και υπήρχε άμεση ανάγκη για εκπαιδευμένο προσωπικό.

⁸ Τα τμήματα συναντήθηκαν τον Ιανουάριο του 1911 με 16 άτομα από 9 σχολεία. Η συγκεκριμένη επιτροπή (Round Table) το 1915 ψήφισε ομόφωνα να μετονομαστεί σε Association of American Library Schools (AALS), όπου και θα αποτελούσε ανεξάρτητο οργανισμό από την ALA. Αν και υπήρξαν αντιδράσεις, ο συγκεκριμένος οργανισμός γνώρισε ιδιαίτερα μεγάλη δραστηριότητα στην οργάνωση, κριτική έρευνα, και προσανατολισμό στην βιβλιοθηκονομική εκπαίδευση.

⁹ Το 1924-1925, η εταιρεία Carnegie παρείχε πρόσθετη οικονομική ενίσχυση για την πρώτη σχολή η οποία ήταν σχεδιασμένη να εκπαιδεύσει αφροαμερικάνους Βιβλιοθηκονόμους. Έτσι δημιουργήθηκε το 1925 το Hampton Institute Library School, αφού μέχρι τότε υπήρχε μία μόνο ανάλογη βιβλιοθηκονομική σχολή στην Ατλάντα αλλά δεν επέτρεπε αφροαμερικάνους έως το 1962. Μέχρι τότε υπήρχε ανάλογη εκπαίδευση μόνο μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε βιβλιοθήκες ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις η συμμετοχή σε "λευκή" βιβλιοθηκονομική σχολή. Με την αύξηση, όμως, των κολεγίων για αφροαμερικάνους αλλά και την παρουσία δημοτικών σχολείων και γυμνασίων που τους εξυπηρετούσαν, ήταν αναγκαία η ανάγκη για βιβλιοθηκονόμους.

Το 1918 η Εταιρεία Carnegie ανέθεσε στον Charles Williamson να διερευνήσει την βιβλιοθηκονομική εκπαίδευση. Η συγκεκριμένη έρευνα ασκούσε κριτική στις σχολές βιβλιοθηκονομίας, πρότεινε διαφορετικές κατευθύνσεις ανάπτυξης, αλλά κυρίως προειδοποιούσε ότι το επάγγελμα είχε αποτύχει να διαμορφώσει ένα σχέδιο προκειμένου να οριστικοποιήσει τις βασικές εκπαιδευτικές ανάγκες που θα χρειαζόταν μελλοντικά.

2.1.4. Η εξέλιξη της Επιστήμης της Βιβλιοθηκονομίας μετά τη λήξη του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου

Από τη λήξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου (1919 και μετά) η έμφαση δόθηκε στην παροχή βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών στο σπίτι. Την ίδια χρονιά ο Charles Williamson (μέλος της ALA), πρότεινε την οργάνωση όλων των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και λειτουργιών σε ένα σύστημα υπό την γενική καθοδήγηση του ALA Training Board, με μόνιμο προσωπικό και άρτια ικανό διευθύνοντα, το οποίο θα παρείχε τη δυνατότητα εκτέλεσης και υιοθέτησης σχεδίου προτύπων, θα συνέδεε όλες τις βαθμίδες των βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών, και θα παρείχε τα βασικά πτυχία σε ικανά άτομα.

Τον Απρίλιο του 1923 ύστερα από επιμονή της Committee on Library Training, ότι η ALA θα έπρεπε να επηρεάσει θετικά τους υπόλοιπους οργανισμούς που παρείχαν βιβλιοθηκονομική εκπαίδευση στη χώρα, ψηφίστηκε από το Συμβούλιο της ALA προσωρινή “Επιτροπή Εκπαίδευσης στη Βιβλιοθηκονομία” από την αρμόδια επιτροπή προκειμένου να: ερευνήσει τον τομέα της βιβλιοθηκονομικής εκπαίδευσης, διαμορφώσει προσωρινά πρότυπα για όλα τα είδη των εκπαιδευτικών βιβλιοθηκονομικών οργανισμών, καθορίσει ένα σχέδιο για αναγνώριση αυτών των οργανισμών και να το αναφέρει στο Συμβούλιο.

2.1.5. Η ίδρυση του Board of Education for Librarianship (BEL) και η Μεγάλη Ύφεση (1930)

Το 1923 μετά από 4 μήνες η αναφορά του Williamson “Training for Library Service”¹⁰, έπαιξε καθοριστικό ρόλο αφού βοήθησε περαιτέρω στην παροχή μίας ορισμένης

¹⁰ Από την συγκεκριμένη αναφορά, αξίζει να αναφερθούν: α) ο διαχωρισμός μεταξύ επαγγέλματος και υπαλληλικής εργασίας στις βιβλιοθήκες και στην εκπαίδευση, και οι σχολές βιβλιοθηκονομίας πρέπει να εκπαιδεύουν μόνο επαγγελματίες, β) τα συγκεκριμένα μαθήματα λόγω μη ύπαρξης πλήρους συμφωνίας

κατεύθυνσης στο νέο οργανισμό που εμφανίστηκε και που το 1924 μετονομάστηκε σε Επιτροπή για Εκπαίδευση στη Βιβλιοθηκονομία (Board of Education for Librarianship, BEL).

Η ίδρυση του BEL αποτέλεσε σταθμό στην ιστορία της Βιβλιοθηκονομικής Επιστήμης καθώς της έδωσε νέα κατεύθυνση. Αν και ο Dewey έβαλε τα πρώτα θεμέλια για καθιέρωση της βιβλιοθηκονομίας ως επιστήμης, ο Williamson, ουσιαστικά, ήταν αυτός που 40 χρόνια αργότερα συνέβαλε καθοριστικά στην αναγνώρισή της ως κλάδο.

Το 1926, το BEL ενισχύθηκε από το δεκαετές πρόγραμμα της Εταιρείας Carnegie για τη Βιβλιοθηκονομική Υπηρεσία προκειμένου να υιοθετήσει κάποιες από τις προτάσεις του Williamson. Αν και η εταιρεία υποστήριζε 4 βιβλιοθηκονομικές σχολές, τώρα παρείχε βασική χορηγία στην ALA και στην καινούργια Βιβλιοθηκονομική Σχολή του Πανεπιστημίου του Σικάγο με επιπλέον πόρους για υποστήριξη. Στις περισσότερες από αυτές το BEL συνεργάστηκε και συνέβαλε συμβουλευτικά στην εταιρεία, κυρίως στην περίοδο της Μεγάλης Ύφεσης.

Η ίδρυση του BEL και η επέκτασή της επιρροής του την επόμενη δεκαετία σχεδόν παρέλυσαν την AALS. Μετά από μία ανενεργό περίοδο, επανέκαμψε το 1920. Μετά το 1927, η ιδιότητά της ως μέλος καθορίστηκε από τις σχολές που είχαν εγκριθεί από το BEL, έτσι οι άλλοτε τεταμένες σχέσεις των δύο οργανισμών εξομαλύνθηκαν. Δύο γεγονότα που περαιτέρω συνέβαλαν σε εξομάλυνση των σχέσεων ήταν: α) η συνεργασία των δύο στον επαναπροσδιορισμό των προτύπων, όπου μειώθηκαν αρκετά οι ποσοτικές προβλέψεις του 1926, σε μία ευρύτερη ποσοτική αναφορά με τρεις τύπους σχολών, μία εκ των οποίων δεν χρειαζόταν ολοκλήρωση σε επίπεδο κολεγίου για αποδοχή και β) η εμφάνιση το 1930, της αναφοράς των δραστηριοτήτων της Επιτροπής της ALA που πρότεινε στενότερη συνεργασία μεταξύ των δύο οργανισμών.

μεταξύ των σχολών, γ) η ανάγκη εισαγωγικής εξέτασης, δ) η αύξηση ποιότητας των εκπαιδευτών με καλύτερους μισθούς, ε) η οικονομική υποστήριξη των σχολών και ανεξάρτητος προϋπολογισμός κάθε σχολής, στ) οι υπάρχουσες σχολές έπρεπε να προσφέρουν υποτροφίες προκειμένου να προσελκύσουν καλούς μαθητές, ζ) οι βιβλιοθηκονομικές σχολές έπρεπε να οργανωθούν σαν τμήμα πανεπιστημίου προκειμένου να αποκτήσουν κύρος, η) οι σχολές έπρεπε να προσφέρουν 2 χρόνια μαθημάτων λόγω της ήδη υψηλής ειδίκευσης που τότε υπήρχε (ο πρώτος χρόνος για τις γενικές κατευθύνσεις και ο δεύτερος για ειδίκευση) και άλλα.

Η Μεγάλη Ύφεση βρήκε τις σχολές της βιβλιοθηκονομίας σε άνθηση στην οποία συνέβαλε το BEL. Το 1936, υπήρχαν διπλάσιες πιστοποιημένες σχολές, ανάμεσα σε αυτές ήταν και το Πανεπιστήμιο McGill που το 1929 έγινε η πρώτη πιστοποιημένη σχολή βιβλιοθηκονομίας στον Καναδά. Τα προβλήματα όμως συνέχιζαν να υπάρχουν στον κλάδο ακόμα και μετά την Ύφεση, αφού η ανάγκη για βιβλιοθηκονόμους είχε αυξηθεί κατακόρυφα.

Στα τέλη του '30 οι πόροι της Εταιρείας Carnegie μειώθηκαν, το BEL έχασε τη δυναμική του και οι βιβλιοθηκονομικές σχολές αναδιαμορφώθηκαν στις οικονομικές και εκπαιδευτικές πιέσεις εκείνης της δεκαετίας. Κοινή συναίνεση άρχισε να αναπτύσσεται μετά τον 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο όπου επετεύχθη κοινή καθιέρωση των προτύπων του 1951.

Κατά τη διάρκεια αυτών των χρόνων και συγκεκριμένα τη δεκαετία του 1940, επτά μεγάλες μελέτες εμφανίστηκαν στο θέμα της εκπαίδευσης για τη βιβλιοθηκονομία. Οι συγκεκριμένες μελέτες¹¹ έδειξαν ενδιαφέρον για αλλαγή και πρότειναν ανώτερο επίπεδο ανάπτυξης της εκπαίδευσης στη Βιβλιοθηκονομία πέρα από εκείνο που είχε γίνει τις περιόδους 1924-1936.

2.1.6. Νέες Προοπτικές και Νέα Πρότυπα (1948-1959)

Πέρα από τις μελέτες που αναφέρθηκαν παραπάνω, υπήρχε συμμετοχή των επαγγελματιών σε δέκα ειδικά συνέδρια στην βιβλιοθηκονομική εκπαίδευση από το 1940 έως το 1948. Από αυτά τα δύο πιο σημαντικά συνέδρια ήταν το 1948 στο Σικάγο¹² και στο Princeton. Στο συνέδριο του Princeton, που χορηγός ήταν το Συμβούλιο του Οργανισμού Εθνικών Βιβλιοθηκών, δόθηκε η αφορμή να αναπτυχθεί κοινή ευαισθητοποίηση και παρουσιάστηκαν εννέα προτάσεις για το επάγγελμα παρόλο που το συγκεκριμένο συμβούλιο δεν είχε ιδιαίτερη δύναμη.

¹¹ Μερικές από τις μελέτες αυτές ήταν: του Munn "Condition and Trends in Education for Librarianship" (1936), του Reece "The Curriculum in Library Schools" (1936), του Wilson "The American Library School Today" (1937), του Munthe "American Librarianship from a European Angle (1939), των Metcalf, Russell και Osborn "Program of Instruction in Library Schools (1943), του Wheeler "Progress & Problems in Education for Librarianship (1946), του Danton "Education for Librarianship: Criticisms, Dilemmas, and Proposals (1946).

¹² Στο συνέδριο του Σικάγο συμμετείχαν έμπειροι εκπαιδευτές και επαγγελματίες οι οποίοι προσπάθησαν να επιλύσουν γενικά προβλήματα του κλάδου.

Συγκεκριμένα, προτάθηκε μία ενιαία Επιτροπή για εκπαίδευση στη Βιβλιοθηκονομία για επικοινωνία ανάμεσα στις σχολές της Βιβλιοθηκονομίας και στις επαγγελματικές ομάδες, ένα επεκταμένης μορφής AALS Newsletter, μία προσπάθεια ενίσχυσης, πιστοποίηση από το BEL της βιβλιοθηκονομικής εκπαίδευσης όλων των σχολών που υπάρχουν σε όλα τα επίπεδα, να ηγηθεί το BEL στη διεύθυνση νέων προγραμμάτων, να γίνει έρευνα για ανάγκες σε εκπαίδευση για τις ειδικές βιβλιοθήκες, η διερεύνηση ενός χώρου για μεταπτυχιακά προγράμματα, η διεύρυνση της οικονομικής υποστήριξης για το BEL, και προώθηση της Οργάνωσης της ALA.

Τα προβλήματα στη Βιβλιοθηκονομία είχαν φτάσει σε οριακό σημείο, σε σχέση με την ραγδαία ανάπτυξη που υπήρξε μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο πρόεδρος του BEL ανακοίνωσε, την επαναξιολόγηση των ελάχιστων απαιτήσεων του 1933 για τις σχολές σε ενιαία προσπάθεια του BEL, της AALS και του ALA Library Education Division. Τα πρότυπα πιστοποίησης εγκρίθηκαν από την ALA το 1951 και το Statement of Interpretation εμφανίστηκε τον επόμενο χρόνο. Το νέο έγγραφο βασίστηκε μόνο με το πρόγραμμα της βιβλιοθηκονομικής εκπαίδευσης το οποίο περιελάμβανε πέντε ακαδημαϊκά χρόνια μελέτης πέρα από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τα νέα πρότυπα απαιτούσαν μία ελάχιστη ειδίκευση σε επίπεδο πτυχίου τα οποία ώθησαν αρκετές μεταπτυχιακές σχολές να αναβαθμίσουν το πρόγραμμά τους και άλλες να ζητήσουν πιστοποίηση από την ALA.

Πριν υιοθετηθούν τα νέα πρότυπα, η αναδιοργάνωση της ALA¹³ χώρισε τις λειτουργίες που εξυπηρετούσε το BEL σε δύο άλλους Οργανισμούς και μετά από 32 χρόνια η Επιτροπή έπαψε να υπάρχει το 1956. Το Library Education Division ανέλαβε καθήκοντα για την έρευνα και προώθηση της εκπαίδευσης για τη Βιβλιοθηκονομία σε όλα τα επίπεδα και η νέα Επιτροπή Πιστοποίησης (Committee on Accreditation, COA) συνέχισε την ευθύνη των πρώτων επαγγελματικών προγραμμάτων, περιλαμβάνοντας και τη διαχείριση αλλά και την πιστοποίηση.

2.1.7. Οι δεκαετίες της μεγάλης εξέλιξης (1960-1980)

¹³Το 1959 η ALA ενέκρινε και την καθοδήγηση στα προγράμματα εκπαίδευσης καθηγητών, τα περισσότερα από τα οποία ζητούσαν πιστοποίηση από το National Council for Accreditation of Teacher Education. Επιπλέον, οι ίδιοι οι εκπαιδευτές βιβλιοθηκονόμοι ξεκίνησαν να σκέφτονται για προγράμματα σε επίπεδο διδακτορικού. Αποτέλεσμα της συγκεκριμένης σκέψης ήταν η περαιτέρω εμφάνιση τέτοιων σχολών στο Illinois και το Michigan και την επόμενη δεκαετία σε Columbia, Berkeley, Western Reserve, Rutgers.

Η δεκαετία του 1960 ήταν εκείνη που ο κλάδος της βιβλιοθηκονομίας γνώρισε τη μεγαλύτερη άνθηση επαγγελματικά. Μέσα σε 25 χρόνια μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου η επέκταση των βιβλιοθηκών υπηρεσιών αυξήθηκε. Καθώς τα επαγγελματικά πρότυπα άρχισαν να εμφανίζονται, ήταν αναγκαία η περαιτέρω εκπαίδευση των βιβλιοθηκονόμων, προκειμένου να τοποθετηθούν σε άδειες ή νέες θέσεις σε όλα τα είδη βιβλιοθηκών. Στα μέσα του 1950, η εμφάνιση ενός φιλελεύθερου νομοσχεδίου, το οποίο ξεκινούσε με το Library Services Acts του 1956, συνέβαλε σε οικονομική υποστήριξη των βιβλιοθηκών οι οποίες είχαν αυξηθεί την τελευταία δεκαετία ενισχύοντας το προσωπικό σε δημοτικές, σχολικές, ακαδημαϊκές, και ειδικές βιβλιοθήκες. Τα συγκεκριμένα προγράμματα βοήθησαν παραμελημένες ομάδες της κοινωνίας, όπως οι φτωχοί των πόλεων και των επαρχιών, οι φυλετικές και πολυφυλετικές μειονότητες, και άνθρωποι που στερούνταν πολιτισμικών και εκπαιδευτικών ευκαιριών.

Το 1962 περίπου ενενήντα συμμετέχοντες παρέστησαν σε εκδήλωση για το μέλλον της βιβλιοθηκονομικής εκπαίδευσης στη Σχολή Βιβλιοθηκονομίας του Πανεπιστημίου Western Reserve. Στη συγκεκριμένη εκδήλωση, η οποία χρηματοδοτήθηκε και από το Library Services Branch of the US Office of Education, προτάθηκε από το συγκεκριμένο ινστιτούτο, η ALA να αναζητήσει πόρους για τη μελέτη και την ανάπτυξη ενός εθνικού σχεδίου για να ενισχυθούν οι βιβλιοθηκονομικές σχολές. Το συγκεκριμένο σχέδιο υλοποιήθηκε στις αρχές του 1963 και βοήθησε στις ανάγκες που υπήρχαν για επαγγελματικό προσωπικό και πρότεινε ικανές δράσεις ώστε να ικανοποιηθούν αυτές οι ανάγκες τα επόμενα χρόνια¹⁴.

Αξίζει να ειπωθεί, ότι η δεκαετία του '60 έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη προγραμμάτων προκειμένου να μειωθούν οι ελλείψεις σε βιβλιοθηκονομικό προσωπικό καθώς και στη δημιουργία διδακτορικών προγραμμάτων. Αποτέλεσμα των συγκεκριμένων προγραμμάτων ήταν η δημιουργία το 1962 για πρώτη φορά ενός νέου βιβλιοθηκονομικού προγράμματος από το 1953 και στη συνέχεια και άλλων προγραμμάτων.

Το σύνθημα εκείνης της εποχής για "αλλαγή" επηρέασε και το επάγγελμα των βιβλιοθηκονόμων όπου οι λέξεις "καινοτομία" και "σχετικότητα" ήταν βασικό στοιχείο

¹⁴ Το πιο σημαντικό επίτευγμα των προτάσεων που ανέφερε η Επιτροπή ήταν η ίδρυση το 1966, μέσα στον Οργανισμό της ALA, του Office for Library Education με τη πενταετή υποστήριξη της Wilson Foundation. Το Office for Library Education ήταν υπεύθυνο για την προώθηση της συνεργασίας ως προς τις βιβλιοθηκονομικές δραστηριότητες της ALA, αλλά και του ιδίου.

των νέων μαθημάτων όπως η Επιστήμη της Πληροφόρησης και οι επιστήμες της Ανθρώπινης Συμπεριφοράς, τα οποία εισήχθησαν στις βιβλιοθηκονομικές σχολές. Στόχος των συγκεκριμένων μαθημάτων ήταν η έμφαση στις ανάγκες του κάθε χρήστη και ενδεχόμενου χρήστη και σε εφαρμογές ανάπτυξης στρατηγικών διδασκαλίας αλλά και εκπαίδευσης στην τεχνολογία.

Στις αρχές του 1970 οι οικονομικές και πολιτικές αλλαγές επηρέασαν και τον κλάδο της Βιβλιοθηκονομίας. Η αλλαγή στην πολιτική ηγεσία έφερε αναδιάρθρωση των οικονομικών πόρων και μείωση της αυτόνομης υποστήριξης. Η επιβράδυνση της ανάπτυξης και αναβάθμισης των Ινστιτούτων Εκπαίδευσης όπως και η ελαχιστοποίηση της υποστήριξης για τις δημοτικές και δημόσιες βιβλιοθήκες, οδήγησε σε δραματική έλλειψη (εξαφάνιση) στο προσωπικό την ώρα που άρχισαν να εμφανίζονται τα ανάλογα προσόντα. Παρόλο που υπήρξε αλλαγή στις προτεραιότητες που έθεσε η νέα κυβέρνηση, με την μείωση των διδακτορικών προγραμμάτων σε προγράμματα Master, οι αριθμοί και των δύο σχολών και των αποφοίτων τους αυξήθηκαν.

Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό της συγκεκριμένης αλλαγής στο επάγγελμα ήταν η κατάργηση του ALA Office for Library Education το 1971 και η αντικατάστασή του από το Office for Library Personnel Resources το οποίο ήταν γενικού ενδιαφέροντος. Επιπλέον, η Επιτροπή Πιστοποίησης¹⁵ (Committee on Accreditation, COA) αναθεώρησε τα πρότυπα και με την έγκρισή τους το 1972, εισήγαγε μία περίοδο εξέτασης τεσσάρων χρόνων και επανεξέτασης των υποψήφιων σχολών.

Στα μέσα της δεκαετίας του 1970, δύο μελέτες σηματοδότησαν κάτι καινούργιο στο προσωπικό και στην εκπαίδευση για το επάγγελμα του βιβλιοθηκονόμου. Η πρώτη ήταν από την Αμερικάνικη Στατιστική Υπηρεσία Εργασίας, η οποία προσπάθησε να αναλύσει την τότε κατάσταση ανθρώπινου δυναμικού και να μελετήσει τα απαραίτητα προσόντα και τις ελλείψεις μέχρι το 1985. Η δεύτερη, η οποία ήταν υπό την επίβλεψη του Ralph Conant μέσω χορηγίας του Wilson Foundation, εξέταζε τις ανάγκες της βιβλιοθηκονομικής εκπαίδευσης στα επόμενα χρόνια.

¹⁵ Παρόλο που η ALA δεν θα μπορούσε πλέον να υποστηρίξει τον Οργανισμό της για τη βιβλιοθηκονομική εκπαίδευση, η Επιτροπή Πιστοποίησης, ενέκρινε προγράμματα σε έναν αυξημένο αριθμό σχολών για να βοηθήσει στην έλλειψη προσωπικού.

2.1.8. Η Ύφεση του 1980 και η εξέλιξη της Βιβλιοθηκονομίας μέχρι σήμερα

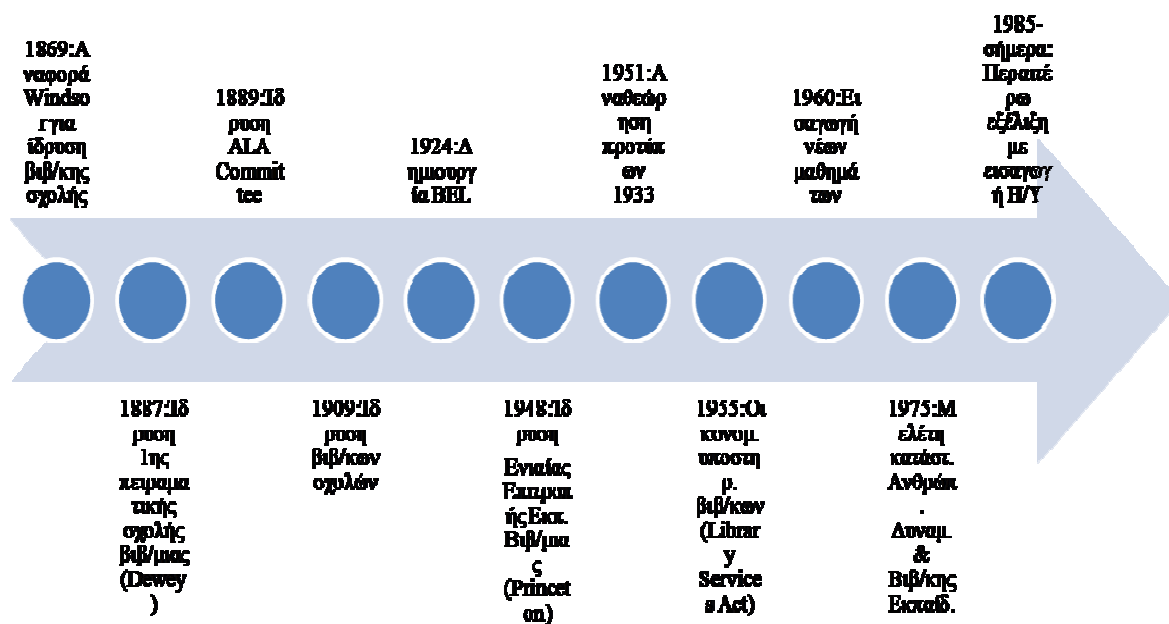
Με την ύφεση του 1980, υπήρξαν αρκετές προσπάθειες να μειωθούν τα έξοδα που είχαν τα πανεπιστήμια. Οι φορολογούμενοι έγιναν πιο διστακτικοί στην χρηματοδότηση της ανώτατης εκπαίδευσης και οι πολιτικοί αλλά και τα μέλη του συμβουλίου βρήκαν αφορμή για να κόψουν τα έξοδα για αυτήν.

Ουσιαστικά, οι σχολές της Βιβλιοθηκονομίας και των συστημάτων πληροφόρησης δεν ήταν υψηλόβαθμα τμήματα καθώς σπάνια αναφέρονταν στη φήμη ενός Ακαδημαϊκού Ινστιτούτου ή παρήγαγαν αρκετά μεγάλες δωρεές σε σχέση με τις Νομικές Σχολές και τις Ιατρικές. Αντίθετα τα προγράμματα των Βιβλιοθηκονομικών Σχολών δεν είχαν ισχυρούς δεσμούς με άλλα ακαδημαϊκά τμήματα και είχαν μικρό προφίλ μέσα στην ακαδημαϊκή κοινότητα¹⁶. Τα παραπάνω είχαν ως συνέπεια το κλείσιμο αρκετών βιβλιοθηκονομικών σχολών, και λόγω ελλειπών διασυνδέσεων με άλλα τμήματα ελάχιστα ήταν εκείνα που υπερασπίστηκαν τη συνέχισή τους.

Μετά την ύφεση του 1980, οι βιβλιοθηκονομικές σχολές είχαν διαρκή εξέλιξη. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, οι καθηγητές του κλάδου να επαναπροσδιορίσουν μέρος των μαθημάτων. Σημαντικό παράγοντα σε αυτήν την εξέλιξη έπαιξε η αύξηση των τεχνολογιών πληροφόρησης (η εισαγωγή του διαδικτύου, τα laptops, netbooks, social networks, blogs κ.α.) αλλά και ο ίδιος ο τρόπος δημιουργίας, επεξεργασίας, πρόσβασης, οργάνωσης, διάδοσης της πληροφορίας. Η αύξηση των τεχνολογιών πληροφόρησης συνέβαλε και στη μετονομασία των βιβλιοθηκονομικών σχολών σε σχολές Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης¹⁷. Στο γράφημα (γραφ. 2.1) που ακολουθεί, συνοψίζονται τα βασικά γεγονότα στην ιστορία της εξέλιξης του κλάδου.

¹⁶ Κάποιες από αυτές τις σχολές, μάλιστα, απέτυχαν να αναπτύξουν δίκτυο μαθητών.

¹⁷ οι βασικοί παράγοντες που συνέβαλαν στην εισαγωγή των μαθημάτων πληροφόρησης ήταν: α) η έμφαση που δόθηκε στην πληροφορία σε αρκετά προγράμματα βιβλιοθηκονομίας β) η αναπόφευκτη επιρροή των τεχνολογιών πληροφόρησης στις λειτουργίες της βιβλιοθήκης, γ) η ύπαρξη αρκετών ειδικών στον τομέα της πληροφόρησης, οι οποίοι μπορούν να σχετίζονται ή όχι με τις βιβλιοθήκες, τους οποίους μπορούν να εκπαιδεύσουν οι σχολές Βιβλιοθηκονομίας και συστημάτων πληροφόρησης. Ο τελευταίος παράγοντας προσδιορίστηκε από την ALA η οποία καθόρισε ότι τα προγράμματα εκπαίδευσης στη βιβλιοθηκονομία θα αναφέρονται και επίσημα ως «Σπουδές στη Βιβλιοθηκονομία και στα Συστήματα Πληροφόρησης».

Γραφήμα 2.1. Χρονοδιάγραμμα σημαντικών ιστορικών γεγονότων.

2.2. Αντικείμενα με τα οποία ασχολείται η επιστήμη της Βιβλιοθηκονομίας και των Συστημάτων πληροφόρησης

Με την εισαγωγή της Επιστήμης της πληροφόρησης νέα μαθήματα εισήχθησαν όπως η αποθήκευση πληροφοριών και ανάκτηση, η δικτύωση, και ο προγραμματισμός. Καθώς οι επιστήμη της Βιβλιοθηκονομίας σχετίστηκε περισσότερο με την πρόσβαση στην πληροφορία, το περιεχόμενο σε πολλές επιστήμες συνέπιπτε με τα Βιβλιοθηκονομικά προγράμματα όπως για παράδειγμα στην επιστήμη των υπολογιστών, σε επιχειρησιακά προγράμματα, στην επιστήμη των επικοινωνιών. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα η Βιβλιοθηκονομική Επιστήμη να συνδυάσει ή και να ενσωματώσει προγράμματα από άλλες επιστήμες.

Πιο συγκεκριμένα η επιστήμη της Βιβλιοθηκονομίας ασχολείται με την «οργάνωση και λειτουργία μιας βιβλιοθήκης». Αντικείμενο του επιστήμονα της Βιβλιοθηκονομίας είναι:

- η οργάνωση

- καταλογογράφηση
 - μέσω δελτιοκαταλόγων ή βιβλιοκαταλόγων¹⁸
 - μέσω του συστήματος ABEKT
 - μέσω άλλων συστημάτων (DSpace, Greenstone, Fedora)
- ταξινόμηση
 - δεκαδικό σύστημα Dewey
 - διεθνές δεκαδικό σύστημα UDC
- η συλλογή (επιλογή υλικού)
 - ανάλογα του τύπου της βιβλιοθήκης
 - μορφή υλικού (cd, dvd, pdf, κασέττες...)
 - διαδικασία υιοθέτησης του υλικού (αν είναι μικρή ή μεγάλη βιβλιοθήκη)
- η διατήρηση του υλικού (π.χ. σωστή θερμοκρασία, φώς..)
- η διάθεση του υλικού (ή των τεκμηρίων¹⁹) όλων των επιστημών στο κοινό
 - υπηρεσία πληροφόρησης (ενημερωτικά φυλλάδια, διαχείριση ιστοτόπου κ.α.)
 - υπηρεσία δανεισμού
 - υπηρεσία διαδανεισμού (δανεισμός από άλλες βιβλιοθήκες εξωτερικού)
- σεμινάρια εκπαίδευσης χρηστών
 - όταν έχει ανανεωθεί το λογισμικό ή το σύστημα καταλογογράφησης
 - στην αναζήτηση πληροφοριών
- Παροχή feedback από χρήστες (π.χ. ερωτηματολόγια)

2.3. Η εξέλιξη των βιβλιοθηκών

2.3.1. Από την Παραδοσιακή έως τη Ψηφιακή Βιβλιοθήκη

Οι βιβλιοθηκονομία σαν επάγγελμα, όμως, όπως και οι βιβλιοθηκονόμοι δεν θα υπήρχαν χωρίς τις βιβλιοθήκες.

¹⁸ Πλέον οι Βιβλιοκατάλογοι και δελτιοκατάλογοι έχουν αντικατασταθεί με νέες εκδόσεις του ABEKT αλλά και των συστημάτων που αναφέρονται. Στη συγκεκριμένη περίπτωση αναφέρονται για ιστορικούς λόγους.

¹⁹ Με τον όρο τεκμήρια εννοούμε όλα τα τεκμήρια από την αρχαιότητα έως σήμερα τα οποία είναι σε έντυπη μορφή (περιοδικά, βιβλία, παπύρους, μουσικές παρτιτούρες κ.α.) αλλά και σε ψηφιακή μορφή (π.χ. pdf).

Σύμφωνα με τον Cubitt, οι πιο γνωστές βιβλιοθήκες ήταν στην Αρχαία Ελλάδα η βιβλιοθήκη των χειρογράφων του Αριστοτέλη και η δημιουργία της Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας, η οποία ιδρύθηκε πιθανόν, από τον Πτολεμαίο τον Α΄ στα 295 π.Χ (Cubitt, 2006). Σκοπός της συγκεκριμένης βιβλιοθήκης ήταν η οικουμενικότητα αφού παρείχε το λιγότερο μισό εκατομμύριο κείμενα, τα περισσότερα από τα οποία περιείχαν περισσότερα από ένα έργα διαφορετικών επιστημών μέχρι και επιστήμες από την χώρα της Ινδίας²⁰.

Τους επόμενους αιώνες, οι βιβλιοθήκες συνέχισαν να εξυπηρετούν θρησκευτικούς και ηγεμονικούς σκοπούς και βασιζόνταν περισσότερο στην επέκταση των συλλογών²¹.

Η εθνική βιβλιοθήκη, όπως διαμορφώθηκε τον 19^ο αιώνα, έπρεπε να έχει στη συλλογή της όλη την λογοτεχνία ενός έθνους και επιλεγμένα έργα από άλλες χώρες. Σύμφωνα με το νόμο για το copyright²², πρέπει να υπάρχει ένα αντίγραφο κάθε έκδοσης σε κάθε βιβλιοθήκη. Η συγκεκριμένη πολιτική οφείλεται στην λογική του έντυπου καπιταλισμού, όπως διαμορφώθηκε στο σύγχρονο και μετα-αποικιακό κόσμο (Anderson, 1983). Η συνεχής έκδοση ενός μεγάλου αριθμού βιβλίων τον ίδιο αιώνα, απαιτούσε ειδικά συστήματα διαχείρισης τα οποία δεν υπήρχαν. Αυτό συνέβαλε και στον σχεδιασμό μεγάλων κτιρίων βιβλιοθηκών, όπου θα γινόταν χωριστά η καταλογογράφηση και η συλλογή αλλά και η αναζήτηση και θα δίνονταν συμβουλές για τους χρήστες.

Οι πρώτες βιβλιοθήκες οι οποίες δημιουργήθηκαν μέχρι τα τέλη του 19^{ου} αιώνα και συνέχισαν να αναπτύσσονται μέχρι τα μέσα του 20^{ου} ήταν κατά βάση **παραδοσιακές** και η πολιτική τους βασιζόταν στην καταλογογράφηση, στην παροχή υπηρεσιών στους χρήστες, στην συλλογή, στη συντήρηση του υλικού, στον δανεισμό κ.α.

²⁰ Αυτή η πολιτική της γνώσης χωρίς να δίνεται έμφαση στην προέλευση, εφαρμόστηκε προκειμένου να επιτραπεί η διάδοση της Ελληνικής γνώσης στους Άραβες κατά τη διάρκεια της καταστροφής των βιβλίων από τους Χριστιανούς Αυτοκράτορες σηματοδοτώντας την βασική αρχή της βιβλιοθηκονομίας, τον πλουραλισμό.

²¹ Επηρεασμένες από τις βιβλιοθήκες των μοναστηριών, ήταν κατά κύριο λόγο χώροι ανάγνωσης από όπου τα βιβλία δεν δανείζονταν λόγω της σπανιότητας και του κόστους τους. Με την εμφάνιση των μεσαιωνικών χειρογράφων γνωστά ως "εργοστάσια" (scriptoria) και μετέπειτα του έντυπου τύπου, τα βιβλία έγιναν φθηνότερα και μπορούσαν να αντικατασταθούν.

²² Ο νόμος για το copyright υιοθετήθηκε και στην Ελλάδα από το 1920 (όπου έγινε ενεργό μέλος στη Συνθήκη του Berne-1886- για την ασφάλεια λογοτεχνικών και άλλων πολιτισμικών έργων). Ο συγκεκριμένος νόμος στην παρ. 22 αναφέρει ότι κάθε βιβλιοθήκη πρέπει να έχει ένα αντίγραφο του συγγραφέα οποιουδήποτε έργου για διατήρησή του ή για διανομή σε άλλη βιβλιοθήκη (δημόσια). Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το νόμο του copyright βλ. http://www.wipo.int/clea/docs_new/pdf/en/gr219en.pdf.

Με την εμφάνιση των υπολογιστών στα τέλη του 20^{ου} αιώνα, νέα μέσα όπως οι δισκέτες, τα cd-rom, τα dvd έκαναν την εμφάνισή τους. Αυτό είχε ως συνέπεια την δημιουργία ενός νέου είδους πληροφορίας της λεγόμενης “πολυμεσικής πληροφορίας” (δηλαδή αρχεία ή πληροφορίες με διαφορετικά format (gif, jpg, wma, mp3). Η συγκεκριμένη πληροφορία και η διαρκής ανάπτυξή της αλλά και ο αυξανόμενος όγκος των πληροφοριών, επανακαθόρισε την πολιτική αλλά κυρίως την παραδοσιακή λειτουργία της τότε βιβλιοθήκης. Συνέπεια αυτού, ήταν η εμφάνιση των πρώτων υπολογιστών στις βιβλιοθήκες καθώς και η έννοια του αυτοματισμού (δηλαδή η ηλεκτρονική καταγραφή της συλλογής της βιβλιοθήκης στον υπολογιστή) των βιβλιοθηκών.

Εκτός των υπολογιστών οι βιβλιοθήκες ξεκίνησαν να συλλέγουν και cd-rom, dvd, δισκέτες διαμορφώνοντας ένα είδος “**ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης**”. Μιας βιβλιοθήκης, δηλαδή, η οποία θα είχε υλικό έντυπης και ηλεκτρονικής μορφής.

Η διαρκής εξέλιξη των υπολογιστών (laptops, netbooks) αλλά και η εμφάνιση του διαδικτύου²³ το 1993, δημιούργησαν νέες μορφές επεξεργασμένης πληροφορίας π.χ. pdf, zip, rar. Οι νέες αυτές μορφές επεξεργασμένης πληροφορίας, επανακαθόρισαν την λειτουργία αλλά και τον ορισμό της “ηλεκτρονικής” βιβλιοθήκης. Πλέον οι βιβλιοθήκες έπρεπε να βρουν άλλους τρόπους συλλογής αλλά και διαχείρισης των νέων μορφών υλικού.

Η εμφάνιση συστημάτων ψηφιοποίησης τύπου Fedora, DSpace, έθεσε νέα βάση αλλά και νέα πνοή στις βιβλιοθήκες. Πλέον έπρεπε να ψηφιοποιούν το υλικό σε μορφή που θα μπορούσε να διαβαστεί από τον χρήστη. Με τον όρο, “**ψηφιακή βιβλιοθήκη**” εννοείται η βιβλιοθήκη που παρέχει όλο το υλικό της ελεύθερο σε ψηφιακή μορφή στους χρήστες. Έτσι δημιουργήθηκαν και οι πρώτες ψηφιακές βιβλιοθήκες πρώτα στην Αμερική (Internet Archive, 1996) και μετέπειτα στην υπόλοιπη Ευρώπη με πιο σημαντική την Europeana (European Digital Library, 2005). Η δημιουργία μιας ψηφιακής βιβλιοθήκης, όμως, συνεπάγεται και κατοχύρωση των πνευματικών δικαιωμάτων (copyright) του υλικού το οποίο θα διατεθεί στους χρήστες online. Το copyright απασχόλησε και θα συνεχίσει να

²³Το world wide web (ή παγκόσμιος ιστός) σύμφωνα με τις αρχικές προβλέψεις των Tim Burners-Lee και των συνεργατών του ήταν να γίνει μία ανοιχτή βιβλιοθήκη η οποία θα ήταν προσβάσιμη σε κάθε υπολογιστή με σύνδεση Internet αλλά και ένα forum για εγγραφή και επανεγγραφή αρχείων.

απασχολεί τον 21^ο αιώνα τον βιβλιοθηκονομικό κλάδο καθώς η πρόσβαση στο περιεχόμενο είναι πλέον κομμάτι της ίδιας της ύπαρξης της βιβλιοθήκης.

2.3.2. Web 2.0, Library 2.0 και Librarian 2.0: νέες προκλήσεις για βιβλιοθήκες και βιβλιοθηκονόμους

Ο όρος Web 2.0 πρωτοεμφανίστηκε στις αρχές του 21^{ου} αιώνα (2004). Στην wikipedia αναφέρεται ως «συνεχής μετάλλαξη του World Wide Web από μία συλλογή από ιστοσελίδες σε πλήρως εξοπλισμένη πλατφόρμα υπολογιστή διαθέτοντας εφαρμογές του web σε τελικούς χρήστες²⁴».

Καθοριστικός παράγοντας στο Web 2.0 είναι η αλληλεπίδραση. Ενώ το web βασιζόταν κυρίως σε αλληλεπίδραση μεταξύ websites, e-mail, μηχανών αναζήτησης, στο Web 2.0 επίκεντρο είναι η ανθρώπινη αλληλεπίδραση δηλαδή οι συνομιλίες, η δικτύωση, η προσωποποίηση και η ανεξαρτητοποίηση. Στοχεύει, δηλαδή, στο περιεχόμενο ως προς τα άτομα, τον χώρο εργασίας, τις αγορές, την κοινότητα και την μάθηση.

Ο σύγχρονος χρήστης έχει ανάγκη να “ζήσει” την εμπειρία του web μέσω της μάθησης και της επιτυχίας. Τέτοιες εμπειρίες αναδύονται από τα δημοφιλή site των MySpace, YouTube, Facebook, Twitter αλλά και από περιβάλλοντα online παιχνιδιών τύπου World of Warcraft ή άλλων 3D περιβαλλόντων με πιο κοινωνικό προφίλ όπως το Second Life.

Τα παραπάνω site αλλά και γενικότερα εργαλεία όπως τα blogs, τα wikis, τα rss feeds, τα podcasts, χαρακτηριστικά my profile, tags, folksonomies, open source, instant messaging είναι η απαρχή του Web 2.0 φαινομένου. Ενός κοινωνικού φαινομένου που δεν θα βασίζεται μόνο στην κατανομή και στη δημιουργία περιεχομένου ιστοσελίδων αλλά και σε ανοιχτή επικοινωνία, αποκεντροποίηση, ελευθερία συμμετοχής και επαναχρησιμοποίησης της πληροφορίας (Abram, 2007).

Στη βιβλιοθηκονομία, το Web 2.0 παίζει καθοριστικό ρόλο καθώς σχετίζεται όχι μόνο με τα “portals” των βιβλιοθηκών αλλά και με τα δίκτυα εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική ενσωμάτωση σε δυναμικές ομάδες και ενασχόληση με το περιεχόμενο σε παγκόσμιο επίπεδο. Η εμφάνιση, δηλαδή, του Web 2.0 αλλάζει και την ίδια τη βιβλιοθήκη

²⁴ Για περισσότερες πληροφορίες βλ. http://en.wikipedia.org/wiki/Web_2.0.

δίνοντάς της μια καινούργια έννοια, της Library 2.0. Η Library 2.0, βασίζεται στον τρόπο χρήσης του Web 2.0 από τις βιβλιοθήκες δίνοντας την αφετηρία για συζητήσεις οι οποίες μπορεί να σηματοδοτήσουν νέα website βιβλιοθηκών, βάσεις δεδομένων, OPAC, portals τα οποία θα επιτρέψουν στον τελικό χρήστη να εξελίξει τις δυνατότητές του.

Όλες αυτές οι αλλαγές, δεν μπορούν να γίνουν στις βιβλιοθήκες χωρίς βελτιώσεις στις ικανότητες των βιβλιοθηκονόμων. Ο νέος βιβλιοθηκονόμος (Librarian 2.0) είναι ο “σοφός” της πληροφοριακής εποχής ο οποίος όμως πρέπει να:

- ✓ Καταλαβαίνει την δύναμη του Web 2.0
- ✓ Μαθαίνει τις βασικές λειτουργίες του Web 2.0 και της Library 2.0
- ✓ Συνδυάζει της ηλεκτρονικές πηγές και τα έντυπα τεκμήρια
- ✓ Είναι διαχειριστής αλλά και αγνωστικιστής των διαφορετικών format
- ✓ Χρησιμοποιεί και μεταφέρει την πληροφορία σε PDA, iPod, laptop αλλά δεν είναι “δέσμιος” των συσκευών
- ✓ Αναπτύσσει εξειδικευμένη αναζήτηση και υιοθετεί το πρότυπο OpenURL
- ✓ Συνδέει τα άτομα, την τεχνολογία και την πληροφορία
- ✓ Δεν φοβάται να επιλέξει τα tags, tag clouds, folksonomies, περιγραφές περιεχομένου που διαχειρίζονται χρήστες αλλά και ταξινομήσεις όπου είναι απαραίτητο
- ✓ Διαχειρίζεται την πολυμεσική πληροφορία όπως εικόνες, κινούμενες εικόνες, ήχο
- ✓ Καταλαβαίνει τη διαφορά παλιού και νέου περιεχομένου
- ✓ Διαχειρίζεται πηγές περιεχομένου τύπου Google Book Search και OpenWorldCat
- ✓ Συνδέει τους χρήστες σε επαγγελματικές συζητήσεις και κοινότητες πρακτικής και συμμετέχει σε αυτές
- ✓ Χρησιμοποιεί τα τελευταία εργαλεία επικοινωνίας (π.χ. Skype) για σύνδεση περιεχομένου, ατόμων, επαγγελματισμού και καθοδήγηση στην πληροφορία
- ✓ Χρησιμοποιεί και αναπτύσσει εξελιγμένα κοινωνικά δίκτυα
- ✓ Συνδέεται με όλους χρησιμοποιώντας την δική τους επικοινωνία (π.χ. IM, Skype, texting, email, virtual reference)
- ✓ Ενισχύει τα μεταδεδομένα χρηστών, το περιεχόμενο των χρηστών και τα σχόλιά τους
- ✓ Ερευνά χρησιμοποιούμενα δεδομένα για περαιτέρω εμβάθυνση στην συμπεριφορά του χρήστη

- ✓ Καταλαβαίνει την σοφία του πλήθους και τους αναδυόμενους ρόλους και επιπτώσεις των blog, των web και wiki

Ο Librarian 2.0 ουσιαστικά είναι αυτός που καταλαβαίνει πλήρως τους στόχους των τελικών χρηστών, τις φιλοδοξίες τους, τις εργασίες τους, τις κοινωνικές ανάγκες αλλά και τις ανάγκες για περιεχόμενο, κ.α. Στο αναδυόμενο περιβάλλον του Web 2.0, ο Librarian 2.0 θα συνεισφέρει αλλά και θα επηρεάζει την ηλεκτρονική (e-learning) και την εξ αποστάσεως εκπαίδευση η οποία δημιουργείται σε πανεπιστήμια και κοινότητες, προκειμένου οι χρήστες να αναπτύξουν και να αποκτήσουν τις απαραίτητες ικανότητες και δεξιότητες.

2.4. Δυνητικές Κοινότητες

2.4.1. Εννοιολογικές Προσεγγίσεις και Εξέλιξη δυνητικών κοινοτήτων

Σύμφωνα με τους Preece και Maloney-Khrichmar, οι πρώτες κοινότητες που δημιουργήθηκαν, πριν εμφανιστούν οι υπολογιστές, είχαν τοπικό χαρακτήρα. Οι κοινωνικές σχέσεις αφορούσαν, κυρίως, περιορισμένο αλλά σταθερό αριθμό ατόμων και η επικοινωνία γινόταν πρόσωπο με πρόσωπο. Υπήρχε, επιπλέον, δυσκολία στο να διατηρηθούν οι σχέσεις αυτές εξαιτίας της απόστασης αλλά και του κόστους επικοινωνίας, της φυσικής εγκατάλειψης η οποία μείωνε τους δυνατούς δεσμούς με την κοινότητα (Preece & Maloney-Krichmar, 2003).

Με την εξέλιξη των υπολογιστών και άλλων μέσων επικοινωνίας, η έννοια της κοινότητας άλλαξε ριζικά. Πλέον ο όρος online κοινότητες έκανε την εμφάνισή του για να προσδιορίσει ομάδες ατόμων οι οποίοι συνδέονταν μέσω του Η/Υ σε έναν ορισμένο χώρο (space, forum, listserv).

Οι ερευνητές οι οποίοι μελέτησαν τις εν λόγω κοινότητες παρατήρησαν άτομα που είχαν κοινά ενδιαφέροντα, εμπειρίες και οι οποίοι συμμετείχαν σε υποστηρικτικές ή κοινωνικές σχέσεις, από όπου έπαιρναν πληροφορίες, ανέπτυσαν δυνατούς δεσμούς αλλά και αίσθηση του ότι ανήκαν σε μία ομάδα με κοινή ταυτότητα.

Ο Granovetter ανέφερε ότι μία κοινότητα προσδιορίζεται από τους δυνατούς (strong-tie) και αδύναμους δεσμούς (weak-ties). Η διατήρηση αυτών των δεσμών βασίζεται στα συναισθήματα των ατόμων αλλά και τις αμοιβαίες υπηρεσίες που χαρακτηρίζουν τη σχέση (Granovetter, 1973). Ως παράδειγμα δυνατού δεσμού μπορεί να θεωρηθεί η σχέση πατέρα-γιού ενώ ως αδύναμου οι ομάδες θεάτρου, ομάδες ειδικού ενδιαφέροντος κ.α. Οι αδύναμοι δεσμοί αφορούν άτομα με κοινά ενδιαφέροντα τα οποία όμως δεν βασίζονται σε ισχυρή συναισθηματική υποστήριξη. Σε αυτό σημαντικό ρόλο κατέχει το διαδίκτυο το οποίο στηρίζει και τους δυνατούς αλλά και τους αδύναμους δεσμούς. Στο διαδίκτυο οι δεσμοί είναι κυρίως αδύναμοι και χρησιμοποιούν κοινωνικά δίκτυα για παροχή και διάδοση πληροφοριών. Τα δίκτυα αυτά είναι σημαντικά για την ανταλλαγή πληροφοριών, δημιουργία νέων επαφών και ανάδειξη ευαισθητοποίησης.

Αντίθετα, η επιστήμη των υπολογιστών προσδιορίζει τις δυνητικές κοινότητες ή online κοινότητες με βάση το λογισμικό που τις υποστηρίζει (listserv, forums, chat, blogs, Object-Oriented MUDS, web based). Ένα βασικό χαρακτηριστικό που θα πρέπει να υποστηρίζει ένα λογισμικό, όμως, είναι η σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία. Στη σύγχρονη επικοινωνία απαιτείται όλοι οι συμμετέχοντες να είναι διαθέσιμοι (αν και δεν χρειάζεται να είναι στον ίδιο χώρο) την ίδια ώρα και η επικοινωνία βασίζεται σε εργαλεία σύγχρονης επικοινωνίας π.χ. σε chats. Στην ασύγχρονη επικοινωνία (π.χ. e-mail) δεν απαιτείται η online συμμετοχή και η επικοινωνία διαρκεί αρκετό καιρό (μήνες, εβδομάδες).

Για εκείνους που ασχολούνται με τα online δυνητικά περιβάλλοντα τύπου World of Warcraft ή Second Life η έννοια της κοινότητας βασίζεται σε online σχέσεις που βασίζονται στον χώρο και κυρίως σε αναπαραστάσεις ενός “δυναμικού εαυτού” όπου τα άτομα κινούνται μέσω ενός Avatar. Οι σχέσεις σε αυτά τα περιβάλλοντα βασίζονται στην συμπεριφορά των ατόμων που τα διαχειρίζονται π.χ. κάποια avatar που συναντιούνται στον ίδιο χώρο μπορεί να είναι φίλοι ή συμμαθητές²⁵.

Με βάση τα όσα ειπώθηκαν παραπάνω, ο πιο πλήρης ορισμός για τις Δυνητικές Κοινότητες δόθηκε από την Catherine Ridings και προσδιορίζει ότι είναι «ομάδες ατόμων με κοινά ενδιαφέροντα και πρακτικές οι οποίες επικοινωνούν τακτικά και για κάποιο

²⁵ Παρακάτω θα μελετηθούν οι κοινότητες καθώς και οι σχέσεις που αναπτύσσονται στο Second Life.

χρονικό διάστημα με οργανωμένο τρόπο στο διαδίκτυο μέσω μιας κοινής τοποθεσίας ή μηχανισμού» (Ridings et al., 2002, p.273)

2.4.2. Χαρακτηριστικά δυνητικών κοινοτήτων

Οι Whittaker, Issacs και O'Day το 1996 προσδιόρισαν τα ακόλουθα βασικά χαρακτηριστικά για τις δυνητικές κοινότητες (Whitaker et al., 1996)²⁶:

- τα μέλη τα οποία έχουν κοινούς σκοπούς, ενδιαφέροντα, ανάγκες και που αποτελούν των πρωταρχικό ρόλο ύπαρξης μιας κοινότητας
- ενεργή συμμετοχή των μελών με έντονες συζητήσεις, δυνατούς δεσμούς και κοινές δραστηριότητες
- πρόσβαση των μελών σε κοινές πηγές και στρατηγικές προσδιορισμού πρόσβασης σε αυτές
- ανταλλαγή πληροφοριών, υποστήριξη, υπηρεσίες ανάμεσα στα μέλη
- κοινό πλαίσιο γλώσσας, πρωτοκόλλων
- διαφορετικότητα στους ρόλους
- η φήμη των ατόμων
- κοινή αίσθηση ταυτότητας και ορίων των μελών
- ενθάρρυνση εγγραφής σε κοινότητα
- η ιστορία της κοινότητας
- σημαντικά γεγονότα (events)
- κοινό φυσικό περιβάλλον
- εθελοντική εγγραφή

2.4.3. Λόγοι και προϋποθέσεις ύπαρξης

Βασικός λόγος ύπαρξης μιας δυνητικής κοινότητας είναι αρχικά η επικοινωνία με άλλα άτομα με τα οποία μπορεί να υπάρχουν κοινά ενδιαφέροντα, κοινό επάγγελμα (δυνητική κοινότητα γιατρών), κοινούς στόχους. Άλλοι λόγοι ύπαρξης είναι: η αλληλοϋποστήριξη μεταξύ των μελών (π.χ. forum ερωτήσεων τύπου Faqs για τα νέα μέλη), η αναζήτηση κοινών δράσεων σε θέματα που αφορούν το κοινωνικό σύνολο (π.χ. φαινόμενο θερμοκηπίου) κ.α. Προκειμένου να υπάρχει μια δυνητική κοινότητα είναι αναγκαία:

²⁶ Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Whittaker, S., Issacs E. & O'Day, V. 1997. Widening the Net. Workshop report on the theory and practice of physical and network communities. *SIGCHI Bulltetin*.

- η ύπαρξη διαρκούς διαλόγου μεταξύ των μελών
- συμμετοχικότητα
- αίσθημα εμπιστοσύνης
- διαμόρφωση ορίων στα μέλη (διαχειριστές, απλά μέλη, μέλη με αυξημένες αρμοδιότητες, υπερδιαχειριστές) προκειμένου να μη γίνεται κατάχρηση του περιεχομένου
- η δέσμευση προς την κοινότητα (Yuqing Ren, Robert Kraut, Sarah Kiesler, 2007)
- καθορισμός στόχου
- κοινό που θα απευθυνθεί
- περιεχόμενο που παρέχει (π.χ. εκπαίδευση, λογιστικά)
- κανόνες χρήσης περιεχομένου μιας κοινότητας (terms of use)
- εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν (forum, wiki, blogs, joomla, facebook, twitter, Second Life)

Οι παραπάνω προϋποθέσεις είναι απαραίτητες για την ύπαρξη μιας κοινότητας καθώς και για την επιβίωσή της, αφού οι συνεχείς διαφωνίες αλλά και οι συγκρούσεις συχνά οδηγούν σε ρήξη ή και σε διάλυση της κοινότητας.

2.4.4. Τύποι δυνητικών κοινοτήτων

Η Baxter διακρίνει τους εξής τύπους δυνητικών κοινοτήτων (Baxter, 2002):

- **Κοινότητες ίδιας Πρακτικής (Communities of Practice):** άτομα που μοιράζονται το ίδιο επάγγελμα
- **Κοινότητες Κατάστασης (Communities of Circumstance):** άτομα που δουλεύουν σε μία εταιρεία ή οργανισμό
- **Κοινότητες Σκοπού (Communities of Purpose):** άτομα με κοινό σκοπό ή στόχο
- **Κοινότητες Ενδιαφέροντος (Communities of Interest):** άτομα με κοινό ενδιαφέρον (π.χ. βιβλιοθηκονόμοι)

2.4.5. Οι δυνητικές κοινότητες στη Βιβλιοθηκονομία

Ο όρος ‘κοινότητα’ στην επιστήμη της Βιβλιοθηκονομίας έχει τελείως διαφορετική έννοια ως προς τον όρο που διατυπώθηκε στις προηγούμενες ενότητες. Για την

Βιβλιοθηκονομία “κοινότητα” χαρακτηρίζονται κυρίως οι χρήστες που αποτελούν μία βιβλιοθήκη.

Στα μέσα του 1800 σύμφωνα με τον Evans, ο βιβλιοθηκονόμος ήταν υπεύθυνος αποκλειστικά και μόνο για τις εργασίες στη βιβλιοθήκη και για την εξυπηρέτηση των χρηστών (Evans, 1976). Η διαχείριση των βιβλίων γινόταν αποκλειστικά από τους αρχηγούς των τοπικών κοινοτήτων καθώς και οι χορηγίες. Επιπλέον οι διαχειριστές των βιβλιοθηκών δεν ενδιαφέρονταν για την εξυπηρέτηση του κοινού. Χαρακτηριστικό εκείνης της εποχής, σύμφωνα με τον Harris, ήταν ότι οι τότε διαχειριστές των βιβλιοθηκών ανήκαν στην ελίτ της κοινωνίας και κατά συνέπεια δημιουργούσαν βιβλιοθήκες βασιζόμενες στη δική τους ανώτατη μόρφωση δηλαδή χωρίς ευελιξία, αυστηρά πειθαρχημένες και ελιτίστικες (Harris, 1973).

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα (1908) εμφανίστηκε η πρώτη μελέτη για την κοινότητα μιας βιβλιοθήκης η οποία αφορούσε Εβραίους μετανάστες που χρησιμοποιούσαν υποκατάστημα της δημόσιας βιβλιοθήκης του Brooklyn. Η συγκεκριμένη μελέτη δεν θεωρήθηκε αντιπροσωπευτική καθώς τα άτομα που την αποτελούσαν ήταν διαφορετικής νοοτροπίας σε σχέση με τον βιβλιοθηκονόμο.

Αντίθετα το 1919, μία παρόμοια μελέτη κοινότητας που αφορούσε την Δημόσια Βιβλιοθήκη της Νέας Υόρκης εξηγούσε την ανάγκη για γνώση της κοινότητας που εξυπηρετεί η βιβλιοθήκη αλλά και περαιτέρω κινητοποίησή της. Ενδεικτικά αναφέρεται το παρακάτω απόσπασμα:

«There was a reason here to know my community, to make my library an essential part of it, to connect my books with my people...

We promptly started some thorough reading to learn the history of our different national groups and their social and religious backgrounds. Clearly, however, helpful sympathy, the useful and practical point of view, could come to us only from a knowledge of the lives of those whom we were to serve, a knowledge not only of what they had been in the lands of their birth, but of the details of this new living of theirs and of the new problems with which they were struggling...

And so we decided, my staff of twelve and I, to explore our neighborhood.

Our daily work at the library...pointed to the urgency of our need of knowledge. It was a human knowledge of facts, that we wanted-characteristics of the different nationalities, their occupations, living conditions, community life-and we sought information wherever it could be found. Yet we limited our investigations to our needs; we violated the privacy of no home; we asked no personal inquisitive questions. Many of the first results were, no doubt, superficial and impressiostic, but our stock of useful human information rapidly increased. We had as helpers several old friends of the library, some of them notables and leaders of the different foreign-born groups.»

(Evans, 1976, pp. 444-445)

Στη διαχείριση των βιβλιοθηκών, η πρώτη ανάλυση κοινότητας εφαρμόστηκε από τη Βιβλιοθηκονομική Σχολή του Σικάγου το 1930. Τα μέλη της συγκεκριμένης βιβλιοθήκης ανέπτυξαν τεχνικές και παρείχαν παραδείγματα όπου άλλοι μπορούσαν να ακολουθήσουν, ενώ προετοίμαζαν τους φοιτητές να εφαρμόσουν πρακτικά την ανάλυση κοινότητας και να τη διδάξουν σε φοιτητές άλλων βιβλιοθηκονομικών σχολών.

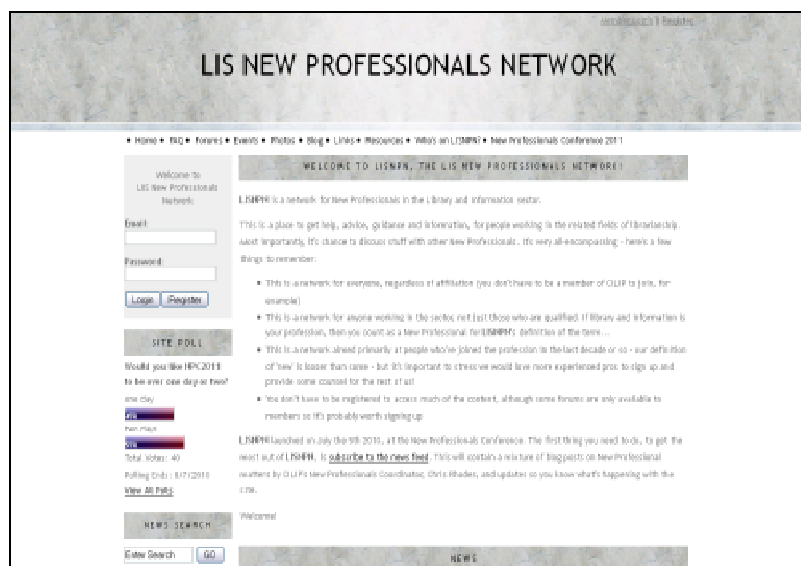
Γενικότερα, η ανάλυση της κοινότητας αλλά και η έννοια της κοινότητας στη βιβλιοθηκονομία μέχρι τα τέλη του 20^{ου} αιώνα ήταν συνυφασμένη με τους χρήστες μιας βιβλιοθήκης δηλαδή το εκπαιδευτικό τους υπόβαθρο, το φύλο, την ηλικία, βιβλία που χρησιμοποιούσαν, παράπονα που είχαν από τη βιβλιοθήκη. Έτσι οι μέθοδοι που χρησιμοποιούσαν οι βιβλιοθηκονόμοι, προκειμένου να προσεγγίσουν τους χρήστες, αφορούσαν μόνο ερωτηματολόγια.

Με την έλευση του διαδικτύου στα τέλη του 20^{ου} αιώνα (1993), καθώς και η εμφάνιση των κοινωνικών δικτύων τύπου facebook, twitter άλλαξε την έννοια της κοινότητας που υπήρχε στις βιβλιοθήκες. Πλέον, δεν ήταν μόνο οι χρήστες της βιβλιοθήκης ή τα μέλη αλλά και μια νέα γενιά (Generation X, Y) η οποία έπρεπε να προσεγγιστεί με τελείως διαφορετικό τρόπο. Αυτό είχε ως συνέπεια πολλές βιβλιοθήκες αλλά και βιβλιοθηκονόμοι να “βγουν” από τον κλειστό χώρο της βιβλιοθήκης και να αποκτήσουν ένα πιο κοινωνικό προφίλ.

Πολλές οργανώσεις βιβλιοθηκών όπως η ALA απέκτησαν την δική τους θέση στο Facebook²⁷ (εικόνα 2.1) προκειμένου να έρθουν σε επαφή με το νέο φαινόμενο, με τη νέα γενιά χρηστών αλλά και να επικοινωνήσουν και να συνεργαστούν με άλλους βιβλιοθηκονόμους που βρίσκονται σε διαφορετικές χώρες. Επιπλέον, site όπως το LIS New Professionals Network²⁸ (εικόνα 2.2) και το IFLA New Professionals Special Interest Group²⁹ (εικόνα 2.3) αποτελούν περαιτέρω ενδείξεις για την ολοένα και περισσότερη συμμετοχή των βιβλιοθηκονόμων σε δίκτυα και κοινότητες.

εικόνα 2.1. Η American Library Association στο Facebook.

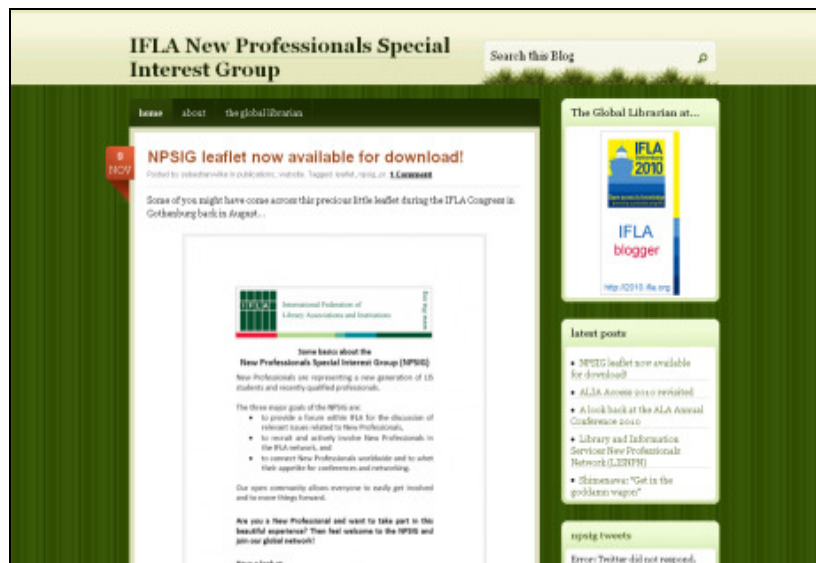

εικόνα 2.2. Η ιστοσελίδα του LIS New Professional Network.

²⁷ <http://www.facebook.com/pages/American-Library-Association/6150859770>

²⁸ <http://www.lisnnpn.spruz.com/>

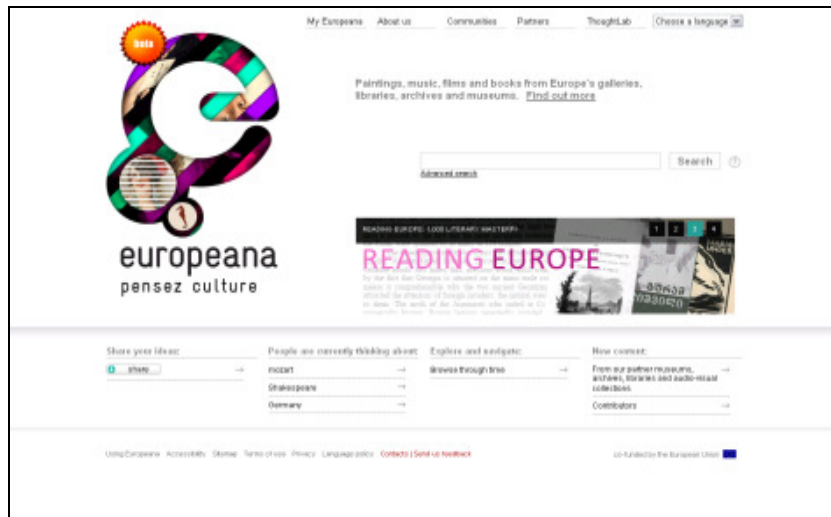
²⁹ <http://npsig.wordpress.com/>

εικόνα 2.3. Η ιστοσελίδα του IFLA New Professionals Special Interest Group.

Αξίζει να αναφερθούν και οι συνεργατικές προσπάθειες βιβλιοθηκονόμων όπως η Europeana, η Open library και η Library Thing. Η Europeana³⁰ (εικόνα 2.4) δημιουργήθηκε το 2008 με σκοπό την παροχή όλου του πολιτιστικού και επιστημονικού περιεχομένου των βιβλιοθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης online (μέσω της ψηφιοποίησής του). Το υλικό αυτό είναι ελεύθερα διαθέσιμο σε όλους τους χρήστες. Έχει ως έδρα την Βιβλιοθήκη της Ολλανδίας και υποστηρίζεται από πάνω από 180 οργανώσεις και έμπειρους επιστήμονες της Τεχνολογίας της Πληροφορίας. Η χρηματοδότησή της και ο έλεγχος γίνεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πέραν του υλικού προσφέρει και virtual exhibitions, εξειδικευμένη αναζήτηση σε όλες τις εθνικές βιβλιοθήκες, είναι πολυγλωσσική, και έχει τη δυνατότητα να δικτυώσει τους χρήστες σε κοινότητες όπου θα μοιράζονται τα κοινά τους ενδιαφέροντα (π.χ. Art Nouveau, Βιοποικιλότητα, Μεσαίωνας και Αναγέννηση, Χάρτες και Χαρτογραφία).

³⁰ Για περισσότερες πληροφορίες βλ. <http://www.europeana.eu/portal/index.html>

εικόνα 2.4. Η ιστοσελίδα της Europeana.

Η Library Thing³¹ (εικόνα 2.5) αποτελεί μία εφαρμογή καταλογογράφησης και αναζήτησης βιβλίων μέσω της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου, της Amazon, και πάνω από 80 βιβλιοθηκών παγκοσμίως. Δημιουργήθηκε το 2006 από τον Tim Spalding (web designer) σε συνεργασία με την Abby Blachly (βιβλιοθηκονόμο). Δίνει τη δυνατότητα ελεύθερου λογαριασμού αλλά και επί πληρωμή (10\$), και προσφέρει στους χρήστες δυνατότητα επεξεργασίας της εγγραφής του βιβλίου, δημιουργίας δικών τους ετικετών (tag)-θεματικών επικεφαλίδων, ταξινόμησης των συλλογών μέσω της βιβλιοθήκης του Κογκρέσου και του ταξινομικού συστήματος Dewey. Επιπλέον λειτουργεί και ως κοινωνικό δίκτυο ενώνοντας τους ανθρώπους με άλλες βιβλιοθήκες αλλά και με ανθρώπους που έχουν κοινά λογοτεχνικά ενδιαφέροντα.

³¹ <http://www.librarything.com/>

εικόνα 2.5. Η ιστοσελίδα της Library Thing.

Ανάλογη συνεργατική προσπάθεια είναι και η Open Library³², η οποία δημιουργήθηκε το 2007 και χρηματοδοτείται από τη μη κυβερνητική οργάνωση Internet Archive, τη Βιβλιοθήκη της Καλιφόρνια και το Ίδρυμα Kahl/Austen. Η Open Library ουσιαστικά είναι ένα είδος online καταλόγου με πάνω από 20 εκατομμύρια εγγραφές βιβλίων και παροχή πρόσβασης σε πάνω από 1 εκατομμύριο σκαναρισμένες εκδόσεις βιβλίων, και συνδέσμους σε πηγές όπως WorldCat και Amazon. Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα σε κάθε χρήστη ενός Universal Resource Identifier (URI) ως δείκτη και σύνδεσμο σε πληροφορίες βιβλίων, αναζήτησης βιβλίων ανά θεματική κατηγορία ή ανά συγγραφέα και προσθήκης βιβλίου.

Με βάση τα όσα ειπώθηκαν παραπάνω, οι βιβλιοθήκες και οι βιβλιοθηκονόμοι από “αφανείς ήρωες” έγιναν “διαχειριστές της πληροφορίας” και κοινωνοί στη μείωση της πληροφοριακής ανισότητας. Νέες έννοιες εμφανίστηκαν όπως “cybraries” (κυβερνοβιβλιοθήκη) και cybrarian (κυβερνοβιβλιοθηκονόμος) οι οποίες βασίζονταν κυρίως στην online παροχή πληροφοριών είτε από τον βιβλιοθηκονόμο (π.χ. ask a librarian) είτε από ηλεκτρονικές υπηρεσίες που παρέχονταν από τις βιβλιοθήκες (π.χ. newsletter, online surveys, ψηφιοποίηση τεκμηρίων, online περιοδικά, forum ανοικτής συζήτησης, feedback χρηστών).

³² <http://openlibrary.org/>

Σε αντίθεση με τους τύπους κοινοτήτων που αναφέρθηκαν σε προηγούμενη ενότητα, οι κοινότητες οι οποίες δημιουργήθηκαν τα τελευταία χρόνια από βιβλιοθήκες και βιβλιοθηκονόμους, είναι κυρίως κοινότητες Πρακτικής (μόνο για βιβλιοθηκονόμους), κοινότητες με κοινό ενδιαφέρον (κοινωνική ανισότητα, βοήθεια στην αναζήτηση πληροφοριών) αλλά και κοινότητες Εκπαίδευσης (φοιτητές της βιβλιοθηκονομίας). Αξίζει να ειπωθεί ότι ένα μειονέκτημα των συγκεκριμένων κοινοτήτων είναι η δημοφιλία τους, μιας και αρκετές από αυτές είτε είναι κλειστές όπως το LIS New Professionals Network (<http://www.lisnnp.spruz.com>), είτε είναι ανοιχτές όπως η IFLA στο Twitter με μόνο 425 υποστηρικτές (followers) (<http://twitter.com/IFLA>). Επιπλέον, με βάση στοιχεία κατάταξης του Alexa (<http://www.alex.com/siteinfo/teacherlibrarian.ning.com>) ως προς τις πιο γνωστές κοινότητες βιβλιοθηκονόμων εντύπωση προκαλεί η ύπαρξη μόνο της κοινότητας καθηγητών βιβλιοθηκονομίας Teacher Librarian³³ σε μία αρκετά χαμηλή κατάταξη (2.445.996).

2.4.6. Δυνητικά Περιβάλλοντα και Δυνητική Βιβλιοθηκονομία

Τη χαμηλή δημοφιλία των δυνητικών κοινοτήτων των βιβλιοθηκονόμων ήρθε να καλύψει η δυνητική βιβλιοθηκονομία. Ο όρος “δυνητική βιβλιοθηκονομία” πρωτοεμφανίστηκε στις αρχές του 21^{ου} αιώνα όπου τα δυνητικά περιβάλλοντα παιχνιδιών όπως το World of Warcraft, Lineage σημείωναν ραγδαία αύξηση και αντίστοιχα δυνητικά κοινωνικά περιβάλλοντα τύπου There και Second Life έκαναν την εμφάνισή τους.

Τα δυνητικά περιβάλλοντα αποτελούνταν από τρισδιάστατη απεικόνιση χώρου και τη χρήση του avatar ενός δηλαδή “εικονικού εαυτού” του παίκτη ως alter ego του. Αντί δηλαδή για προφίλ και φωτογραφία που χρησιμοποιούσαν τα τότε κοινωνικά δίκτυα του Facebook και του Twitter πλέον ο χρήστης έχει έναν “δεύτερο εαυτό” ο οποίος σε πολλές περιπτώσεις είτε ανελάμβανε κάποια quest σε περιβάλλοντα παιχνιδιών ή ήταν απλά ο εαυτός του και ζητούσε να κοινωνικοποιηθεί, να δημιουργήσει, να κάνει μία “δεύτερη ζωή” με ένα διαφορετικό τρόπο όπως στο Second Life.

Συνεπώς, ο όρος “δυνητική βιβλιοθηκονομία” αναφέρεται στην παροχή υπηρεσιών μιας βιβλιοθήκης και ενός βιβλιοθηκονόμου αποκλειστικά από ένα δυνητικό (εικονικό)

³³ <http://teacherlibrarian.ning.com/>

περιβάλλον μέσω της χρήσης του avatar. Η ύπαρξη του όρου προϋποθέτει και την ύπαρξη “δυναμικής βιβλιοθήκης” όπου το υλικό δεν θα είναι μόνο ψηφιοποιημένο αλλά και υπό μορφή συνδέσμων ή αντικειμένων (objects) τα οποία θα είναι αποθηκευμένα σε διαφορετικούς servers. Η δυναμική ή εικονική βιβλιοθήκη αναφέρεται στον κλάδο της βιβλιοθηκονομίας ως η “βιβλιοθήκη χωρίς τοίχους”. Μία βιβλιοθήκη, δηλαδή, η οποία δεν υπάρχει στην πραγματικότητα και η πρόσβαση σε αυτή παρέχεται μόνο από το διαδίκτυο και κυρίως από τρισδιάστατα εικονικά περιβάλλοντα τύπου Second Life.

Ποιο είναι όμως οι λόγοι ύπαρξης του κλάδου της βιβλιοθηκονομίας αλλά και των βιβλιοθηκών σε ένα τέτοιο περιβάλλον; Οι λόγοι ύπαρξης σύμφωνα με την Pope είναι (Pope, 2008):

- ✓ Η χρήση του avatar ως άλλου τρόπου επικοινωνίας και εξυπηρέτησης του χρήστη της βιβλιοθήκης καθώς χρειάζεται χρόνος και προσπάθεια προκειμένου να αποκτηθούν συγκεκριμένες δεξιότητες για να είναι ο βιβλιοθηκονόμος αποτελεσματικός σε ένα τέτοιο περιβάλλον
- ✓ Η δυναμική βιβλιοθηκονομία είναι μία παγκόσμια κοινότητα. Δεν εξυπηρετεί τα παραδοσιακά γεωγραφικά σύνορα μιας δημόσιας βιβλιοθήκης.
- ✓ Η επιφύλαξη ορισμένων πάνω στη δυναμική βιβλιοθηκονομία είναι λόγω έλλειψης κατανόησης καθώς η νέα εξέλιξη θα συναγωνιστεί τις παραδοσιακές μεθόδους.
- ✓ Η επαφή του χρήστη με την βιβλιοθήκη εικονικά
- ✓ Η αναζήτηση πληροφοριών μέσω συνδέσμων στην εικονική βιβλιοθήκη
- ✓ Η παροχή πληροφοριών σε πραγματικό χρόνο από τους βιβλιοθηκονόμους ή μέσω chatbots (αντικαταστάτες βιβλιοθηκονόμων υπό μορφή μη πραγματικών avatar-“ολόγραμμα”)

Αξίζει να αναφερθούν και οι λόγοι ύπαρξης που αναφέρει η Nahl (Nahl, 2009):

- ❖ συμπληρώνει μέρος των τεχνολογικών απαιτήσεων του τομέα της βιβλιοθηκονομίας
- ❖ βασίζεται κυρίως στην πλατφόρμα του Second Life
- ❖ ενσωματώνει αρκετές Web 2.0 εφαρμογές
- ❖ επικεντρώνεται στον επαγγελματισμό

- ο δημιουργώντας επαγγελματικά events, θεματικούς οδηγούς, και εκθέσεις
- ο συνεργάζεται με επαγγελματικές οργανώσεις, βιβλιοθηκονόμους και φοιτητές της βιβλιοθηκονομίας σε άλλα προγράμματα
- ο απόκτηση πρακτικών δεξιοτήτων ως προς τη δημιουργία σε ένα δυνητικό κόσμο, σε δημοσιότητα και επικοινωνία, σε δεξιότητες παρουσίασης περιεχομένου, και δεξιότητες συμμετοχικής παρατήρησης

Με βάση τα όσα αναφέρθηκαν, η δυνητική βιβλιοθηκονομία αποτέλεσε την αφετηρία για την ενασχόληση των βιβλιοθηκονόμων αλλά και τη δημιουργία αντίστοιχων δυνητικών κοινοτήτων σε δυνητικούς κόσμους όπως του Second Life. Επιπλέον καθοριστικό ρόλο συνέβαλε και η “παραδοσιακή” αντίληψη των βιβλιοθηκονόμων να βρίσκονται “εκεί που είναι οι χρήστες”.

2.4.7. Second Life: “ιπτάμενοι βιβλιοθηκονόμοι” και “βιβλιοθήκες χωρίς τοίχους”

Οι λόγοι που αναφέρθηκαν παραπάνω αποτέλεσαν και την αφετηρία της παρουσίας των βιβλιοθηκών στο Second Life. Ξεκινώντας από το 2006 με την εμφάνιση της Alliance Virtual Library μιας βιβλιοθήκης εξ ολοκλήρου δημιουργημένης εικονικά από βιβλιοθηκονόμους και εθελοντές βιβλιοθηκονόμους ήταν και συνεχίζει να είναι το πιο φιλόδοξο εγχείρημα που έγινε ποτέ σε εικονικό περιβάλλον.

Με πόρους που προέρχονταν από την βιβλιοθήκη του Illinois (Alliance Library System) η ευρεία απήχηση που είχε, συνετέλεσε στη δημιουργία πολλών νησιών (islands) (47) τα οποία μετονομάστηκαν σε Info Island ή Information Archipelago συντελώντας στην περαιτέρω ανάπτυξη και άλλων βιβλιοθηκών ειδικών (Ιατρικών-Medical Library 2.0, Μεσαιωνικών-Caledon, Nasa Archives Library), Δημόσιων (Kansas State Library), Εθνικών (Australian libraries), Πανεπιστημιακών (Stanford Library) και άλλων.

Έτσι η Alliance Virtual Library μπορεί να θεωρηθεί και ως η “πρώτη βιβλιοθήκη χωρίς τοίχους” καθώς όπως φαίνεται στην εικόνα που ακολουθεί (εικόνα 2.6) δεν υπάρχουν τοίχοι. Στον δυνητικό κόσμο του Second Life η ύπαρξη τοίχων δεν είναι απαραίτητη αφού τα avatar μπορούν να κινηθούν και να “πετάξουν” ή ακόμα και να τηλε-μεταφερθούν στην βιβλιοθήκη με την επιλογή του teleport χωρίς να περπατάνε ή να χρησιμοποιούν μέσα μεταφοράς.

εικόνα 2.6. Η Alliance Virtual Library στο Second Life.

Πέραν της ύπαρξης των βιβλιοθηκών στο Second Life, δόθηκε η δυνατότητα στους ίδιους τους βιβλιοθηκονόμους να έρθουν σε επαφή με κάτι το τελείως νέο και πρωτοπόρο για αυτούς όπως οι δυνατότητες συνεργασίας με άλλους βιβλιοθηκονόμους από όλες τις χώρες, η δημιουργία μιας βιβλιοθήκης από το μηδέν, η φαντασία στη σχεδιάσή της, η δημιουργία αντικειμένων, πρωτοποριακών βιβλίων σε 3D μορφή, θεματικών αναπαραστάσεων με πλήρη διείσδυση στο θέμα του βιβλίου (Shakespeare, Fahrenheit 451: Burn the books), βιβλιοθήκες με εξειδικευμένο ή κοινωνικό περιεχόμενο (π.χ. ομοφυλοφιλικές, AIDS).

Επιπλέον η ύπαρξη προχωρημένων χαρακτηριστικών όπως το “πέταγμα” (Flying) ή τηλεμεταφορά (teleporting) ανέδειξε και μια αντίληψη “παιχνιδιού” παρόλο που δεν έχει τα ίδια χαρακτηριστικά με τα άλλα online παιχνίδια (π.χ. αποστολές, εξέλιξη επιπέδου). Η Grassian η οποία είναι μία από τους χιλιάδες βιβλιοθηκονόμους του Second Life αναφέρει ότι το Second Life είναι η μετεξέλιξη του web (Grassian, 2007).

Πράγματι οι δυνατότητες που ειπώθηκαν παραπάνω, αλλά και η δυνατότητα απευθείας επικοινωνίας με τον χρήστη (ακόμα και με τη χρήση βοηθών-chatbots) όπως και η προσαρμογή του avatar είτε σε άνθρωπο είτε σε ζώο, ξωτικό, βαμπίρ και άλλους δυνατούς συνδυασμούς, απελευθερώνει τη φαντασία των χρηστών αλλά κυρίως των βιβλιοθηκονόμων και καταρρίπτει παραδοσιακές αντιλήψεις (γυναίκα βιβλιοθηκονόμος με κότσο, γυαλιά και αυστηρό ύφος) από την πλευρά των χρηστών.

2.4.8. Δυνητικές Κοινότητες Βιβλιοθηκονόμων στο Second Life: λόγοι ύπαρξης

Η εμφάνιση των δυνητικών κοινοτήτων των βιβλιοθηκονόμων δεν είναι τυχαία στο Second Life. Η δημιουργία άλλωστε του δυνητικού κόσμου του Second Life προήλθε από το βιβλίο του Neal Stephenson, Snowcrash το οποίο εκδόθηκε στα μέσα του 20^{ου} αιώνα (1992) και περιέγραφε έναν ηλεκτρονικό περιβάλλον (metaverse) όπου τα άτομα μπορούσαν να συνομιλήσουν με τους ίδιους τρόπους που μιλούσαν στο πραγματικό κόσμο.

Ήταν αναπόφευκτο, λοιπόν, οι βιβλιοθηκονόμοι να εισέλθουν στον δυνητικό κόσμο του Second Life αρχικά όπως προαναφέρθηκε μέσω δημιουργίας βιβλιοθηκών και μετέπειτα με τη δημιουργία δικών τους κοινοτήτων. Τι ήταν εκείνο που ώθησε τους βιβλιοθηκονόμους να μπουν στον δυνητικό κόσμο του Second Life;

Ένας από τους πιο σημαντικούς λόγους είναι η διεπιφάνεια εργασίας που χρησιμοποιείται στο Second Life αφού συνδυάζει πολλά χαρακτηριστικά του Web 2.0. Σύμφωνα με την Greenhill το web browsing στο μέλλον θα έχει στοιχεία κοινά με 3D δυνητικά περιβάλλοντα τύπου Second Life. Δηλαδή μαθαίνοντας τον τρόπο τοποθέτησης αντικειμένων, τη δημιουργία περιβαλλόντων, την πλοήγηση, και την κοινωνική αλληλεπίδραση με το περιβάλλον και τα άτομα, οι βιβλιοθηκονόμοι θα είναι εύκολο να καταλάβουν αντίστοιχες μελλοντικές εφαρμογές web σε 3D interface (Greenhill, 2008).

Η μείωση της αποξένωσης του επαγγέλματος των βιβλιοθηκονόμων αποτελεί έναν ακόμη λόγο που οι βιβλιοθηκονόμοι επιλέγουν τον δυνητικό κόσμο του Second Life, κυρίως εκείνοι που δουλεύουν σε βιβλιοθήκες απομονωμένες γεωγραφικά ή που κατέχουν εξειδικευμένες θέσεις. Επιπλέον ένα ακόμη θετικό χαρακτηριστικό του συγκεκριμένου δυνητικού περιβάλλοντος είναι η ελεύθερη διαθεσιμότητά του, σε αντίθεση με τα online παιχνίδια τύπου Warcraft όπου ο χρήστης είναι απαραίτητο να προπληρώσει χρηματικό πόσο για να αποκτήσει πρόσβαση στον online δυνητικό κόσμο, καθώς και ο αυξημένος αριθμός online “κατοίκων” που διαθέτει (~21.3 εκατομ.³⁴).

³⁴ Σύμφωνα με το site της wikipedia http://en.wikipedia.org/wiki/Second_Life

Η δυνατότητα της δημιουργίας online δυνητικών κοινοτήτων βιβλιοθηκονόμων αλλά και βιβλιοθηκών αποτελεί έναν ακόμη βασικό παράγοντα που οι βιβλιοθηκονόμοι επέλεξαν το Second Life. Αξίζει να αναφερθεί ότι υπήρχαν περιπτώσεις όπου οι κάτοικοι του Second Life ζήτησαν την ύπαρξη των βιβλιοθηκών όπως στην περιοχή (region) της Caledon.

Εκτός των παραπάνω, οι κύριοι λόγοι που ώθησαν τους βιβλιοθηκονόμους να δημιουργήσουν δικές τους κοινότητες στο Second Life είναι:

- ✓ δικτύωση μέσω ανάπτυξης επαγγελματικών σχέσεων με βιβλιοθηκονόμους από διαφορετικές χώρες του κόσμου (Αυστραλία, Αμερική, Αγγλία..), βοηθώντας στη μείωση της αποξένωσης των βιβλιοθηκονόμων που εργάζονται σε μία βιβλιοθήκη γεωγραφικά απομακρυσμένη (Ralph & Stahr, 2010)
- ✓ παρατήρηση άλλων βιβλιοθηκών στον τρόπο που χρησιμοποιούν τους δυνητικούς κόσμους προκειμένου να αναπτύξουν τις υπηρεσίες και να έρθουν σε επαφή με νέους χρήστες, ακόμα και αυτούς που δεν χρησιμοποιούσαν την βιβλιοθήκη (π.χ. βραδιές ανάγνωσης, συζητήσεις βιβλίων, μαθήματα εκπαίδευσης) (Ralph & Stahr, 2010)
- ✓ συνεργασία και συμμετοχή ως προς την πληροφορία, ανάπτυξη του επαγγέλματος, και η δυνατότητα του να είναι μέλη μιας παγκόσμιας κοινότητας εκπαιδευτικού χαρακτήρα (π.χ. οι εθελοντές βιβλιοθηκονόμοι που εργάζονται αφιλοκερδώς 2 ώρες την εβδομάδα προκειμένου να καλωσορίζουν τους νέους επισκέπτες, παρέχουν μικρές ξεναγήσεις στις δυνητικές βιβλιοθήκες, απαντούν σε ερωτήσεις)
- ✓ κατανόηση χρηστών-παικτών. Παρόλο που το Second Life δεν είναι παιχνίδι εν τούτοις έχει αρκετά χαρακτηριστικά παιχνιδιού όπως το τρισδιάστατο avatar που έχει λίστα αντικειμένων (inventory) τα οποία μπορεί να χρησιμοποιηθούν από τον χρήστη ανά πάσα στιγμή και δίνεται η δυνατότητα να αλληλεπιδρά με άλλα άτομα. Επιπλέον μέσω του “παιχνιδιού” δίνεται η δυνατότητα για αναπαράσταση, χαλάρωση, παροχή πληροφοριών
- ✓ ανάπτυξη κωδικοποιημένων (ή αναπτυγμένων) δεξιοτήτων μέσω της δημιουργίας μιας βιβλιοθήκης και μέσω εκπαίδευσης σε δυνητικές τάξεις (π.χ. Reference Classes, Scripting Classes, Machinima Classes³⁵)

³⁵Η λέξη machinima προήλθε έπειτα από συνένωση των δύο εννοιών machine και cinema προκειμένου να εκφράσουν μία νέα δεξιότητα που εμφανίζεται μόνο στο Second Life και αφορά την δημιουργία «ταινιών» ή animated video τύπου youtube χρησιμοποιώντας τις εφαρμογές του Second Life (π.χ. camera mode).

- ✓ ευελιξία σκέψης για περαιτέρω εμβάθυνση σε ένα πολύπλοκο περιβάλλον όπως του Second Life μέσω των εργαλείων που θα χρησιμοποιήσουν, της γνώσης που χρειάζονται, πως θα μάθουν αυτό που θέλουν, εύρεση των κατάλληλων πηγών που είναι διαθέσιμες (άτομα αλλά κυρίως βιβλιοθηκονόμοι με περισσότερη πείρα)
- ✓ υποστήριξη προσωπικού, μαθητών, κοινού μέσω δυναμικής πληροφόρησης και βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών (Webber & Nahl, 2010)
- ✓ ανάπτυξη δραστηριοτήτων ανάγνωσης και ομάδων με έμφαση στα βιβλία
- ✓ αναδιαμόρφωση ιστορικών και φανταστικών περιβαλλόντων (π.χ. Lincoln Island, Alamo)
- ✓ εκπαίδευση ή συνεκπαίδευση σε δυναμικές τάξεις (κυρίως όσον αφορά νέους χρήστες-κατοίκους ή μαθητών)
- ✓ δημιουργία διαδραστικών εκπαιδευτικών αντικειμένων
- ✓ χρήση του Second life για σχεδιασμό και δημιουργία νέων υπηρεσιών
- ✓ οργάνωση και συμμετοχή σε εκδηλώσεις της ομάδας ή της βιβλιοθήκης (π.χ. party, Balls, Banned Books Week)
- ✓ οργάνωση και συμμετοχή φιλανθρωπιών (π.χ. Fundraising Week)
- ✓ συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα και πανεπιστήμια τα οποία έχουν εισέλθει στο Second Life (Stanford University, Information Literacy School) (Bradley & Van De Brekel, 2009)
- ✓ συνεργασία με εκπαιδευτικούς για χρήση του Second Life σαν εργαλείο εκπαίδευσης (Bradley & Van De Brekel, 2009)
- ✓ διερεύνηση βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών σε δυναμικούς κόσμους (π.χ. Virtual Reference Services)
- ✓ προσέλκυση νέων χρηστών σε παραδοσιακές βιβλιοθήκες μέσω παραπομπών
- ✓ να βρίσκονται εκεί που είναι οι χρήστες των βιβλιοθηκών αλλά και εκείνοι που δεν είναι
- ✓ συνεργασία με πανεπιστημιακό προσωπικό για να εμπλουτιστεί η εκπαιδευτική εμπειρία
- ✓ δημιουργία δυναμικών (εικονικών) βιβλιοθηκών (Acampora, 2009)
 - Community Virtual Library
 - Caledon library
 - Kansas State Library

- ✓ παροχή υπηρεσιών αναφοράς σε online κοινότητες
- ✓ δημιουργία online συλλογών
- ✓ οργάνωση και δημιουργία Event (π.χ. Εκθέσεις Ζωγραφικής)
- ✓ Προώθηση υπηρεσιών βιβλιοθήκης (Marketing)
- ✓ Παροχή Workshops για δεξιότητες δημιουργίας στο Second Life
- ✓ Βάζουν τα θεμέλια για το μέλλον της εξ' αποστάσεως και δυναμικής εκπαίδευσης
- ✓ Δημιουργούν και παρέχουν κατευθύνσεις και οδηγίες στους χρήστες του Second Life, σε εκπαιδευτές, νέους χρήστες, βιβλιοθηκονόμους, βιβλιοθηκονομικό προσωπικό και μαθητές σε όλες τις ειδικότητες
 - The Learning Curve
- ✓ Διδάσκουν επαγγελματικές τάξεις, παρουσιάζουν και δημιουργούν συνέδρια
 - ALA SL Symposium, College and Career Fairs
- ✓ Δημιουργούν καινοτόμα πληροφοριακά αντικείμενα
 - Virtual Book experience, multimedia
 - Immersive books
 - Fahrenheit 451
- ✓ Δημιουργούν εργαλεία πληροφοριακής κατανομής
 - Διαδραστικοί πάροχοι πληροφοριών, slide viewers, αναγνώσιμα βιβλία
- ✓ Συνεισφέρουν στη μείωση της πληροφοριακής ανισότητας και του ψηφιακού χάσματος μέσω παροχής εξειδικευμένων πληροφοριών και online μαθημάτων σε μαθητές και φοιτητές (π.χ. Information Literacy Group)

Στην ενότητα που ακολουθεί παρουσιάζεται σύντομη ιστορική αναδρομή του εν λόγω δυναμικού περιβάλλοντος.

2.4.9. Second Life-Σύντομη ιστορική αναδρομή

Ο δυναμικός κόσμος του Second Life δημιουργήθηκε από τον Philip Rosedale ο οποίος ξεκίνησε το συγκεκριμένο project το 1991³⁶. Το πρώτο δοκιμαστικό test έγινε τον Νοέμβριο του 2002. Στην αρχική του εκδοχή υπήρχε η δυνατότητα της τηλεμεταφοράς

³⁶ Το αρχικό όνομα του Second life τότε ήταν Linden World.

μέσω αντιτίμου όπως και κοστολόγηση (φόρο) στα λεγόμενα ‘‘prims’’³⁷ (primitives) λόγω κόστους στη συντήρηση της ‘‘εικονικής γης’’. Τα αντίτιμα χρεώνονταν για εισαγωγή (rezzing)³⁸ και για διατήρηση αντικειμένων που δημιουργήθηκαν από τους κατοίκους στο Second Life.

Πιο συγκεκριμένα, την περίοδο του 2002 (Πρώτη Περίοδος) ξεκίνησαν να εισέρχονται στον δυνητικό κόσμο δοκιμαστικές φυλές πολιτών (Alpha και Beta) μέσω ειδικής πρόσκλησης. Η γη ήταν κοινή για όλους, και άρχισαν σιγά-σιγά να εγκαθίστανται μικρές, κλειστές φυλές ταξιδευτών και ουτοπιστών.

Τον Απρίλιο του 2003 δόθηκε για χρήση στο κοινό. Αν και υπήρξε μίξη κατοίκων, δεν άργησαν να εμφανιστούν πολιτισμικές ρίζεις. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της ηπείρου Outland, όπου επιτρεπόταν ή γινόταν ενθάρρυνση μάχης ανάμεσα στους κατοίκους.

Τον Ιούλιο του ίδιου χρόνου, το Second Life αναπτύχθηκε ακόμα περισσότερο με την δημιουργία μιας αναβαθμισμένης έκδοσης η οποία περιελάμβανε πιο εξειδικευμένη αναζήτηση, χάρτη, επιλογές διαχείρισης γης, νέο σύστημα για το copyright αλλά και αποδοχής για τις δημιουργίες των κατοίκων και βελτιωμένα γραφικά. Η συγκεκριμένη αναβάθμιση περιελάμβανε και εργαλεία μείωσης της αποφυγής φόρων, με την εισαγωγή του dwell το οποίο αντάμειβε τους πολίτες μέσω της κοινωνικοποίησης. Η ρύθμιση αυτή έφερε εκνευρισμό και δυσφορία στους πολίτες αφού αρκετοί από αυτούς ήταν και δημιουργοί περιεχομένου στο Second Life και τους επιβάλλονταν πρόστιμα μέσω του prim tax σε αντίθεση με τους πολίτες που κοινωνικοποιούνταν και επιβραβεύονταν.

Συγκεκριμένα οι κάτοικοι φορολογούνταν για αντικείμενα που είχαν τοποθετηθεί στον δυνητικό κόσμο. Για τους δημιουργούς του δυνητικού κόσμου ήταν μία λύση για αποφυγή μπλοκαρίσματος του server με πάρα πολλά αντικείμενα. Η συγκεκριμένη φορολογική ρύθμιση, συνετέλεσε και στην αποδόμηση πολλών κοινοτήτων και ομάδων, δεδομένου ότι

³⁷ Prims: εικονικό συμπαγές υλικό κάθε είδους μορφής, το οποίο χρησιμοποιείται σαν βάση για χτίσιμο αλλά και ως αντικείμενο (π.χ. μαλλιά, σώμα, έπιπλο) για να δηλώσει ότι το συγκεκριμένο αντικείμενο π.χ. prims hair φτιάχτηκε από prims και όχι από άλλη υφή.

³⁸ Rezzing: εισαγωγή ενός τρισδιάστατου αντικειμένου από το inventory του χρήστη στο Second Life ή η δημιουργία ενός καινούργιου prim μέσω των εργαλείων δημιουργίας. Ο όρος χρησιμοποιήθηκε από την ταινία Tron.

πολλές από αυτές για να δημιουργήσουν σε μία περιοχή που θα αντανάκλα το θέμα που επιθυμούσαν, χρειαζόταν αρκετά νέα prims.

Αποτέλεσμα των παραπάνω, ήταν η δημιουργία ενός κοινωνικού κινήματος του Americana³⁹ που μετατράπηκε σε “επανάσταση” (Tea crate Rebellion) και έφερε τη νίκη αλλά και την αλλαγή το Δεκέμβριο του 2003 (Τρίτη Περίοδος). Δημιουργήθηκε ένα νέο φορολογικό σύστημα βασισμένο στην κατοχή γης (land ownership) χωρίς την φορολόγηση των prims και το οποίο εισήλθε μέσω νέας αναβάθμισης. Στη συγκεκριμένη αναβάθμιση έγινε εισαγωγή της ώρας (Second Life time), νέων χαρακτηριστικών στην επιφάνεια εργασίας του Second life αλλά και κωδικοποιημένων χαρακτηριστικών (scripting features).

Τα επόμενα χρόνια (2004-2006, Τέταρτη Περίοδος, Πέμπτη και Έκτη Περίοδος) έγιναν συνεχείς αναβαθμίσεις οι οποίες εισήγαγαν βελτιωμένα animations και gestures, συναλλαγή με νόμισμα LindeX (Linden Dollars, L\$) και δόθηκε τέλος σε σχέδια για βασική εγγραφή. Επιπλέον, δημιουργήθηκαν εταιρείες real estate οι οποίες αναπτύχθηκαν ταχύτατα τα επόμενα χρόνια, αλλά και νέες καινοτομίες όπως machinima, live μουσικές παρουσιάσεις και djs, διαφημίσεις.

³⁹Το κίνημα Americana προήλθε από την ονομασία του group το οποίο είχε ως σκοπό τη δημιουργία αφιερωμάτων σε Αμερικάνικες τοποθεσίες (landmarks). Η συγκεκριμένη ομάδα θεωρώντας το ως τιμωρία για το public works project που η ίδια είχε δημιουργήσει ώθησε περαιτέρω κινητοποιήσεις ρίπτοντας μεγάλα κιβώτια (tea crates) σε όλον τον δυνητικό κόσμο, καίγοντας τις συγκεκριμένες τοποθεσίες. Ηγέτης του κινήματος ήταν ένα avatar με μορφή γάτας, η Fleabite Beach όπου έστειλε μία διακήρυξη με τίτλο “Mad King Linden”, και κατάφερε να οδηγήσει τους “επαναστάτες” στους δρόμους με κανόνια και φλεγόμενα σύμβολα με την επιγραφή “Born free: Taxed to Death!”.

Κεφάλαιο 3

Μεθοδολογία έρευνας

3.1. Σκοπός

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να μελετήσει τις δυνητικές κοινότητες βιβλιοθηκονόμων που αναπτύσσονται στο δυνητικό περιβάλλον του Second Life. Αρχικά, δίδονται οι τρόποι δημιουργίας των δυνητικών κοινοτήτων, οι κανόνες που τις διέπουν καθώς και οι πρώτες προσπάθειες δημιουργίας βιβλιοθηκών στο Second Life.

Στις προσεχείς ενότητες ακολουθεί ποιοτική ανάλυση και περιγραφή 5 κοινοτήτων βιβλιοθηκονόμων ως προς τις λειτουργίες, τους ρόλους, την ύπαρξη ή μη σταθερής τοποθεσίας, των υπηρεσιών που παρέχουν στους χρήστες στο Second Life (δηλαδή βιβλιογραφικές υπηρεσίες, περιπτώσεις παροχής υλικού -υπό μορφή συνδέσμων ή pdf-, συνέδρια, workshops, events) αλλά και εκτός αυτού (blogs, wikis..).

3.2. Στόχοι

Στόχος της έρευνας είναι να απαντηθούν τα εξής ερωτήματα:

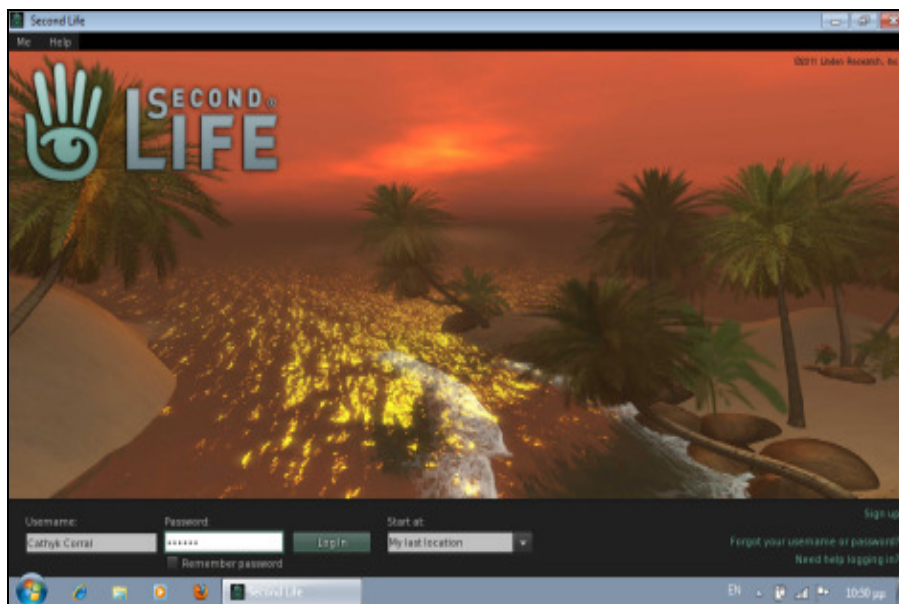
- Είναι ανοιχτές ή κλειστές οι κοινότητες των βιβλιοθηκονόμων στο Second Life;
- Τι υπηρεσίες προσφέρουν στους χρήστες και στα μέλη (εντός και εκτός δυνητικού κόσμου);
- Δίνεται η δυνατότητα παροχής υλικού και με ποιο τρόπο;
- Υπάρχουν ρόλοι σε τέτοιες κοινότητες;
- Υπάρχει δυνατότητα συνεργασίας με άλλες παρεμφερής ομάδες;
- Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της ύπαρξης των συγκεκριμένων κοινοτήτων στο Second Life;
- Ποιοι είναι οι νέοι ρόλοι και οι προοπτικές που δημιουργούνται για το επάγγελμα;

3.3. Υλικό (Εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε)

Για την πραγματοποίηση της έρευνας χρησιμοποιήθηκε ως εργαλείο η πλατφόρμα του Second Life (<http://secondlife.com/>). Επιπλέον πληροφορίες για τη διεξαγωγή της έρευνας αλλά και για την εισαγωγή στον δυνητικό κόσμο του Second Life, παρείχαν τα βιβλία Virtual Worlds Real Libraries: librarians and educators in Second Life and other multiuser virtual environments των L. Bell και R. Trueman και Second Life: the official guide των M. Rymaszewski, W. James Au, M. Wallace κ.α.

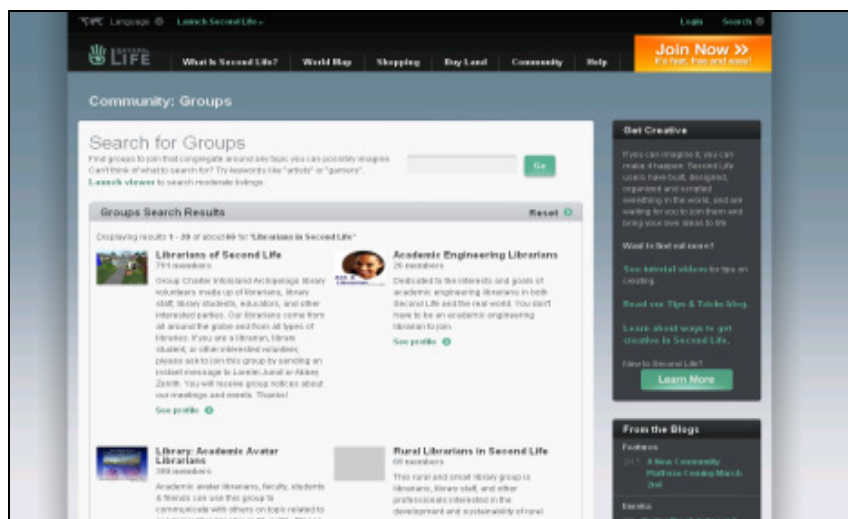
3.4. Μέθοδος

Για τις ανάγκες της έρευνας έγινε αρχικά εγκατάσταση του Second Life σε ένα netbook και μετέπειτα δημιουργήθηκε ο λογαριασμός με όνομα και επίθετο Cathy Corral (εικόνα 3.1). Το netbook χρησιμοποιήθηκε για χρηστικούς λόγους, ενώ δεν δημιουργήθηκε όνομα ή επώνυμο με την ιδιότητα του επαγγέλματος (librarian) καθώς δεν υπήρχαν διαθέσιμα αντίστοιχα ονόματα στο Second Life.

εικόνα 3.1.

Προτού γίνει η εισαγωγή στον δυνητικό κόσμο, πραγματοποιήθηκε αναζήτηση των κοινοτήτων που θα μελετηθούν μέσω του search for groups στην ιστοσελίδα του Second Life και στη συνέχεια επιλέχθηκαν οι κοινότητες με βάση τον αριθμό των μελών (πάνω από 50) αλλά και ανάλογα με το προφίλ και το σκοπό της κάθε κοινότητας (εικόνα 3.2).

εικόνα 3.2.

Οι κοινότητες που επιλέχθηκαν είναι: Librarians of Second Life, Library: Academic Avatar Librarians, Second Life Medical Library 2.0, Library Information Student Union, Second life Machinima Librarians.

Στη συνέχεια, και αφού δημιουργήθηκε το avatar, έγινε η εισαγωγή στις εν λόγω κοινότητες μέσω του πλήκτρου Join. Σε ορισμένες κοινότητες όπως των Librarians of Second Life έπρεπε να δοθεί η έγκριση από τον έναν από τους αρμόδιους δυνητικούς βιβλιοθηκονόμους (officer) μέσω IM.

Για περισσότερες πληροφορίες των εν λόγω κοινοτήτων, αναζητήθηκε η ύπαρξή τους σε δίκτυα όπως Facebook, Twitter, LinkedIn αλλά και η παροχή δικών τους blog και wikis.

Κεφάλαιο 4

Μελέτη δυνητικών κοινοτήτων βιβλιοθηκονόμων στο Second Life

4.1. Δημιουργία δυνητικών κοινοτήτων στο Second Life

Σε έναν πολύπλοκο δυνητικό κόσμο όπως το Second Life η ύπαρξη κοινοτήτων είναι απαραίτητη. Από την εισαγωγή του χρήστη στο Second Life και με την άφιξή του σε νησιά προσανατολισμού (orientation island, help island) ο χρήστης αφού έχει μάθει να χρησιμοποιεί τις βασικές δεξιότητες (χειρισμό πλήκτρων up-down, περπάτημα, πέταγμα) μαθαίνει να κοινωνικοποιείται σχεδόν αμέσως μετά την αναχώρησή του. Σε πολλές περιπτώσεις όπως και στην παρούσα έρευνα ο χρήστης μπορεί να έχει μια εναρκτήρια συνομιλία ακόμα και με την εισαγωγή του στον δυνητικό κόσμο⁴⁰.

Επιπλέον πριν την αναχώρησή του από τα νησιά προσανατολισμού δίνεται η δυνατότητα στον χρήστη να ενταχθεί σε κοινότητα ανάλογα με το προσωπικό του ενδιαφέρον (π.χ. Roleplaying- Punk, Science Fiction, Gothic, Fantasy ή με βάση την εκπαίδευση). Αξίζει να επισημανθούν δύο χαρακτηριστικές κοινότητες η κλειστή κοινότητα Gorean με δικές της βιβλιοθήκες και κανόνες αλλά και η περιοχή Caledon εμπνευσμένη από τον 19^ο αι. με αντίστοιχη βιβλιοθήκη (θα αναφερθεί παρακάτω). Στην παρούσα περίπτωση η έρευνα αφορά τις κοινότητες των βιβλιοθηκονόμων.

Η ιδιαιτερότητα των κοινοτήτων που υπάρχουν στο Second Life, κυρίως των βιβλιοθηκονόμων, είναι η δημιουργία τους η οποία προήλθε στις περισσότερες περιπτώσεις από Δυνητικές Βιβλιοθήκες που έγιναν στο Second Life. Ουσιαστικά, πρώτα εισήλθαν οι βιβλιοθήκες οι οποίες δημιουργήθηκαν από βιβλιοθηκονόμους και μετέπειτα διαμορφώθηκαν τα εν λόγω group. Σε αρκετές περιπτώσεις κοινοτήτων βιβλιοθηκονόμων οι βιβλιοθήκες αποτελούν τον χώρο συνάντησης της κοινότητας ή αποτελούν οι ίδιες μία ολόκληρη κοινότητα.

⁴⁰ Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η εισαγωγή του avatar Cathy Corral και η συνομιλία του με ένα ανάλογο avatar που προερχόταν από την Κορέα.

4.1.1. Second Life Library 2.0 (ή Community Virtual Library)

Η Second Life Library 2.0⁴¹ ξεκίνησε ως project στις 11 Απριλίου του 2006 από την Alliance library Systems του Illinois και συγκεκριμένα από την Lori Bell, την Kitty Pope και την υπεύθυνο της βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Bradley, Barbara Galik.

Το συγκεκριμένο project κατάφερε σε σύντομο χρονικό διάστημα να προσελκύσει μεγάλο αριθμό εθελοντών βιβλιοθηκονόμων από διαφορετικές χώρες και διαφορετικές βιβλιοθήκες από όλο τον κόσμο. Ένας παράγοντας που συνετέλεσε είναι η δυνατότητα που παρέχεται από το Second Life, για την δημιουργία, παροχή, αλλά και αλλαγής της γης, των κτιρίων σε λίμνες, λόφους κ.λ.π γνωστά ως “sims”. Τα group δηλαδή αλλά και τα avatar που δημιουργήθηκαν μπορούσαν να δημιουργήσουν κήπους, αμφιθέατρα, κτίρια. Όπως είχε αναφερθεί και στο πρώτο κεφάλαιο, η συγκεκριμένη βιβλιοθήκη αναπτύχθηκε από ένα μικρό κτίριο σε 20 νησιά το 2006 και πλέον σήμερα σε πάνω από 47 νησιά τα οποία αποτελούν το Information Archipelago.

Πρωταρχικός της όραμα ήταν να υπηρετήσει τους πολίτες του δυνητικού κόσμου και να δημιουργήσει κοινότητες χρησιμοποιώντας παραδοσιακές αλλά και μη παραδοσιακές βιβλιοθηκονομικές υπηρεσίες και να λειτουργήσει ως μοντέλο για την βιβλιοθήκη του 21^{ου} αι. για να προσδιορίσει πως οι δυνητικές βιβλιοθηκονομικές υπηρεσίες θα επηρεάσουν τις παραδοσιακές βιβλιοθήκες (Peters, 2007).

Οι στόχοι της ήταν: α) διερεύνηση, και αξιολόγηση της παροχής του υλικού στο Second Life, β) δημιουργία τοποθεσίας με βιβλιοθηκονομικές υπηρεσίες, προγράμματα και υλικό, γ) συνεργασία με αντίστοιχες μη κερδοσκοπικές οργανώσεις μέσα στο Second Life αλλά και εκτός, δ) αναζήτηση αποτελεσματικών τρόπων χρηματοδότησης (fundraising) για ενίσχυση της βιβλιοθήκης τα επόμενα χρόνια, ε) δημιουργία συμβουλευτικής επιτροπής για τους κατοίκους του Second Life για συνεργασία με το βιβλιοθηκονομικό προσωπικό, στ) ανάπτυξη έμπειρου προσωπικού με ποικίλα προσόντα για παροχή βιβλιοθηκονομικών

⁴¹ Η ονομασία της βιβλιοθήκης προήλθε επειδή ήδη υπήρχε μία βιβλιοθήκη στο Second Life αλλά και γιατί οι δημιουργοί της επιθυμούσαν η βιβλιοθήκη να ενσωματώσει πολλά στοιχεία του web 2.0. Λόγω επισημάνσεων που έγιναν από τους δημιουργούς του Second life αργότερα μετονομάστηκε σε Alliance Virtual Library και σήμερα σε Community Virtual Library. Το αντίστοιχο url είναι: <http://slurl.com/secondlife/Info%20Island/89/122/33/?title=Welcome%20to%20Info%20Island%20and%20the%20SL%20Library>

υπηρεσιών (π.χ. virtual trophies), ζ) προσφορά πληροφοριακών και βιβλιογραφικών υπηρεσιών, η) χρήση της τεχνολογίας που προσφέρεται στο Second Life για παροχή πληροφοριών και προώθηση ανάλογων βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών (π.χ. video format, audio format, training programs), η) παρακολούθηση εξέλιξης του project μέσω εφαρμογών στο web⁴² (blogs, flickr), θ) κοινοποίηση βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών σε κατοίκους, ι) προσφορά σχετικών και κατάλληλων προγραμμάτων ενδιαφέροντος στους κατοίκους του Second Life, κ) σχέδιο marketing των βιβλιοθηκών, λ) αξιολόγηση (π.χ. report από βιβλιοθηκονόμους και πολίτες, μελλοντική κατεύθυνση), μ) δημιουργία αντίστοιχης βιβλιοθήκης και στο Teen Second life.

Στα πλαίσια της ανάπτυξης της η Second Life Library 2.0 αντιμετώπισε και αρκετές δυσκολίες ως προς τη χρηματοδότηση, τη διοίκηση, τη διαχείριση, την κούραση (κυρίως πνευματική), δημιουργία και σύνδεση των διαθέσιμων πληροφοριακών πηγών⁴³, προβλήματα στο Second Life, συμμετοχή για τους χρήστες. Το θέμα του προβλήματος διαχείρισης ήταν η αφορμή για να δημιουργηθούν από τους εθελοντές αρκετά group βιβλιοθηκονόμων (αρχικά βιβλιογραφικά ή για μεταδεδομένα) τα οποία συναντιόταν μία φορά το μήνα στο χώρο της βιβλιοθήκης ή σε άλλη τοποθεσία (π.χ. Imagination Island) προκειμένου να σχεδιάσουν μελλοντικά event, εκθέσεις, συλλογές.

Παρ' όλες τις δυσκολίες που αντιμετώπισε η Second Life Library 2.0 πέτυχε σε: α) εξάπλωση εθελοντισμού, β) γρήγορη ανάπτυξη, γ) συνεργατικές προσπάθειες (π.χ. μη κυβερνητικών οργανώσεων, εκπαιδευτικών επιτροπών, τεχνολογικών εταιρειών), δ) εκθέσεις (π.χ. virtual texas) και event, ε) βιβλιογραφικές υπηρεσίες.

4.1.2. Kansas State Library

⁴² Η κύρια ιστοσελίδα που χρησιμοποιεί η βιβλιοθήκη είναι το Infoisland.org (www.infoisland.org) καθώς και τα κοινωνικά δίκτυα Facebook και LinkedIn με την ίδια ονομασία.

⁴³ Οι πρώτες βιβλιογραφικές υπηρεσίες που παρείχε η βιβλιοθήκη εικονικά (μέχρι τον Μάιο του 2007) ήταν μέσω της εφαρμογής Questionpoint όπου δινόταν η δυνατότητα στα avatar-χρήστες να επικοινωνούν σύγχρονα (με e-mail queries) και ασύγχρονα (chat queries) και μέσω των live reference services. Η πρώτη υπηρεσία (Questionpoint) σταμάτησε λόγω της μη συμβατότητας της εφαρμογής με το Second Life, χαμηλής χρήσης της από τους χρήστες αλλά και έλλειψης επαρκούς προσωπικού (περισσότεροι εθελοντές βιβλιοθηκονόμοι οι οποίοι δεν πληρώνονταν και κάλυπταν άλλες υπηρεσίες). Η δεύτερη (live reference service), αντίθετα, ήταν και συνεχίζει να είναι η πιο επιτυχημένη καθώς παρέχει τη δυνατότητα στους πρωτοεμφανιζόμενους κατοίκους του νησιού να ρωτούν απευθείας εθελοντές βιβλιοθηκονόμους στη reference area της βιβλιοθήκης για οποιαδήποτε απορία ή βοήθεια θέλουν. (πηγή: Virtual Worlds, Real Libraries: librarians and educators in Second Life and other multi-user virtual environments).

Η βιβλιοθήκη του Kansas⁴⁴ δημιουργήθηκε τον Οκτώβριο του 2006 και παρουσιάστηκε στο κοινό τον Νοέμβριο του ίδιου χρόνου. Η αφορμή δόθηκε έπειτα από παρότρυνση της βιβλιοθηκονόμου Christie Brandau στους συναδέλφους Rocky Vallejo (βιβλιοθηκονόμος στα κυβερνητικά αρχεία της εν λόγω βιβλιοθήκης) και της γυναίκας του Cindy (βιβλιοθηκονόμος στην Topeka and Shawnee Public Library), να εισέλθουν στον δυνητικό κόσμο του Second Life.

Στη δημιουργία της βοήθησε η Abbey Zenith, δημιουργός της Second Life Library 2.0, ένας μανιώδης παίκτης online παιχνιδιών ο Καναδός Brian⁴⁵ αλλά και κάτοικοι του Info Island.

Προκειμένου να βρεθούν πηγές για τις κυβερνητικές συλλογές αλλά και για site που αναφέρονται στην ιστορία του Kansas καθώς και ανάλογα εργαλεία εισαγωγής φωτογραφιών και άλλων μορφών υλικού, έγινε ενδελεχής αναζήτηση στο διαδίκτυο.

Τους επόμενους μήνες, αυξήθηκε ο κόσμος στη βιβλιοθήκη καθώς οι πληροφορίες που παρείχε ήταν αρκετά αξιόλογες. Σύμφωνα με τον Rocky Vallejo κάποιοι είχαν απορίες σχετικά με βιβλιογραφικές πηγές αλλά και κάποιοι έμειναν έκπληκτοι από τις πηγές των πληροφοριών που ήταν διαθέσιμες από την βιβλιοθήκη (μέσω των notecards) (Bell & Trueman, 2008).

Αξίζει να επισημανθεί ότι η συγκεκριμένη βιβλιοθήκη ήταν η πρώτη κρατική βιβλιοθήκη που δημιουργήθηκε στην περιοχή Cybrary City⁴⁶ στο Second Life (Sowers, 2006).

4.1.3. Caledon Library

Η βιβλιοθήκη Caledon⁴⁷ δημιουργήθηκε τον Ιούνιο του 2007 στην περιοχή που έχει το ίδιο όνομα με τη βιβλιοθήκη. Ιδρυτής της ήταν η CoyoteAngel Dim Sum η οποία αγαπούσε τα βιβλία και τις βιβλιοθήκες. Αργότερα το όνομα της βιβλιοθήκης άλλαξε σε Jack and Elaine Whitehorn Memorial Library προς τιμήν των γονιών της.

⁴⁴ <http://slurl.com/secondlife/Cybrary%20City%20II/35/179/25>

⁴⁵ Το όνομα όπως αναφέρεται στο Second Life.

⁴⁶ Η συγκεκριμένη περιοχή αποτελεί τμήμα της ευρύτερης περιοχής του Information Archipelago

⁴⁷ <http://slurl.com/secondlife/Caledon%20Victoria%20City/55/202/23>

Η καινοτομία της συγκεκριμένης βιβλιοθήκης-κοινότητας είναι η διαμόρφωσή της έτσι ώστε να θυμίζει την περίοδο του 19^{ου} αιώνα (βικτοριανή εποχή) αλλά και το είδος της υποκουλτούρας steampunk⁴⁸. Η περιοχή της Caledon που βρίσκεται η βιβλιοθήκη αποτελείται από ενσωμάτωση νησιών (sims), που λειτουργούν ως “γειτονιές” αλλά και σαν ολοκληρωμένη ανεξάρτητη κοινότητα (με μορφή “έθνους”) με δικές της “κοινωνικές ετικέτες” αλλά και ιεραρχία (άρχοντες⁴⁹, δούκες, δούκισσες, τυχολιώκτες..).

Τα κριτήρια για τη συλλογή της βιβλιοθήκης Caledon επικεντρώνονται σε δύο βασικές θεματικές: τον 19^ο αιώνα και τα λογοτεχνικά είδη τα οποία προσδιορίζονται από τους κατοίκους της περιοχής.

Για τη δημιουργία της βιβλιοθήκης αλλά και για τη συλλογή της συνετέλεσαν και οι ίδιοι οι κάτοικοι (πάτρωνες) αλλά και εθελοντές από άλλες βιβλιοθήκες στο Second Life. Επιπλέον δίνεται η δυνατότητα παροχής συζητήσεων και δημιουργία εκθέσεων. Αξίζει να αναφερθεί ότι οι κάτοικοι δίνουν ιδιαίτερη αξία στο βιβλίο και αυτό συνετέλεσε στην δημιουργία ενός ειδικού χώρου ανάγνωσης (Reading Room), αλλά και η δυνατότητα για περαιτέρω παροχή πληροφοριών μέσω του forum και των calendar sites.

Ουσιαστικά η βιβλιοθήκη Caledon αποτελεί μία πανεπιστημιακή κοινότητα επηρεασμένη από μυθιστορήματα του Ιούλιου Βερν (20.000 Λεύγες κάτω από τη θάλασσα) και της Mary Shelley (Frankenstein) αλλά και μία αξιόπιστη πηγή πληροφοριών όπου οι βιβλιοθηκονόμοι αποτελούν τον συνδετικό κρίκο εμπιστοσύνης ανάμεσα στους πολίτες και την βιβλιοθήκη.

4.2. Κανόνες και προϋποθέσεις

Για να επιτευχθεί η ομαλότητα της λειτουργίας ενός δυνητικού κόσμου αλλά και των κοινοτήτων που ενυπάρχουν σε αυτόν δημιουργήθηκαν τα Terms of Service. Οι γενικοί όροι (terms of service) ισχύουν από την εισαγωγή του χρήστη στο Second Life και

⁴⁸ steampunk: αποτελεί θεματική υποενοότητα του είδους της επιστημονικής φαντασίας και περιλαμβάνει εναλλακτική ιστορία για την εξέλιξη της τεχνολογίας, παντρεύοντας την τεχνολογία εκείνης της περιόδου με την σύγχρονη εποχή όπως τα computer και μηχανικές πτήσεις.

⁴⁹ Οι άρχοντες ή covenants είναι αυτοί που θέτουν όρια στη συμπεριφορά ενός avatar στο Second Life σε μία ορισμένη περιοχή θέτοντας ειδικούς κανόνες άλλοτε αυστηρούς και άλλοτε πιο ελαστικούς.

περιλαμβάνουν 14 ενότητες⁵⁰. Από αυτές θα παρουσιαστούν επιγραμματικά η 7^η και η 8^η καθώς παίζουν καθοριστικό ρόλο η πρώτη στη διάθεση του υλικού (από τις κοινότητες που θα μελετηθούν) και η δεύτερη στην ύπαρξη των βιβλιοθηκονομικών κοινοτήτων.

1. Αλλαγές στην συμφωνία (τροποποιήσεις από την Linden)
2. Χρήση του Second life
3. Λογαριασμός του χρήστη (επί πληρωμή ή δωρεάν με περιορισμένες δυνατότητες)
4. Το Second Life ως υπηρεσία (δηλαδή το λογισμικό, τα sites που υπόκεινται σε αυτό)
5. Οικονομικοί όροι στο Second Life (τα linden dollars ως “εν δυνάμει” νομίσματα)
6. Όροι χρήσης της δυνητικής γης (μόνο σε χρήστες που πληρώνουν για την συνδρομή)
7. **Δικαιώματα περιεχομένου και ιδιοκτησίας**
 - α) Πλήρη δικαιώματα περιεχομένου και ιδιοκτησίας κατά την υποβολή στην υπηρεσία Linden
 - β) Παροχή ορισμένων αδειών περιεχομένου (uploading, publishing, submitting)
 - γ) Παροχή ορισμένων αδειών περιεχομένου στους άλλους χρήστες
 - δ) Παροχή αδειών χρήσης στην λήψη snapshots και machinima στην εταιρεία Linden αλλά και σε άλλους χρήστες σε χώρους διαθέσιμους στο κοινό⁵¹
 - ε) Διαγραφή αντιγράφων περιεχομένου από την υπηρεσία
 - στ) Η εταιρεία Linden κατέχει όλα τα δικαιώματα περιεχομένου και ιδιοκτησίας (εκτός του περιεχομένου από τον χρήστη)
 - ζ) Η εταιρεία Linden παρέχει ορισμένες άδειες περιεχομένου για πρόσβαση και χρήση του Second Life⁵²
8. **Κανόνες συμπεριφοράς του χρήστη μέσα στις κοινότητες του Second Life-Community of Standards (οι οποίοι ισχύουν για κάθε κοινότητα)**
 - α) **Ανυπακοή**- σεβασμός στην φυλή, στο γένος, στη θρησκεία, και στην σεξουαλική ταυτότητα
 - β) **Παρενόχληση**

⁵⁰Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα Terms of Service παρέχονται στο site <http://secondlife.com/corporate/tos.php>

⁵¹ δηλαδή έγκριση αναπαραγωγής, αντιγραφής φωτογραφιών και ταινιών machinima του ίδιου του χρήστη σε άλλους χρήστες και στην εταιρεία Linden.

⁵² δηλαδή δίνεται η δυνατότητα στον χρήστη να αποθηκεύει εικόνες, φωτογραφίες, φιλμ, και machinima στον υπολογιστή αλλά και να δημιουργεί αντίστοιχα εικόνες κλ.π.

γ) *Επίθεση-σπρώξιμο, πυροβολισμό, σκούντιγμα*

δ) *Αποκάλυψη πραγματικής ταυτότητας-πληροφορίες για τα πραγματικά στοιχεία ενός κατοίκου πρέπει να παρέχονται είτε από τον ίδιο ή με τη συγκατάθεσή του μέσω της επιλογής add friend*

ε) *Αδιακρισία-προσβλητική συμπεριφορά κυρίως σεξουαλικού περιεχομένου (π.χ. virtual sex σε δημόσιους χώρους που απαγορεύεται)*

στ) *Διατάραξη κοινής ειρήνης*

9. Προσωπικά δεδομένα του χρήστη
10. Περιπτώσεις παραπόνων, αποζημιώσεων και τα όρια υποχρεώσεων από την πλευρά της εταιρείας Linden
11. Πάγωμα και τερματισμός του λογαριασμού του χρήστη
12. Επίλυση διαφωνιών
13. Γενικές παροχές
14. Πρόσθετοι όροι και κανόνες

Οι παραπάνω κανόνες αφορούν όλους τους χρήστες και σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης σε αυτούς, παγώνει ο λογαριασμός του χρήστη έπειτα από προειδοποίησή του από τους δημιουργούς.

4.3. Δυνητικές κοινότητες βιβλιοθηκονόμων στο Second Life

4.3.1 Librarians of Second Life

4.3.1.1. Περιγραφή κοινότητας

Η κοινότητα των Librarians of Second Life δημιουργήθηκε το 2007. Είναι κλειστή κοινότητα και ο χρήστης που θα θελήσει να γραφτεί θα πρέπει να στείλει μήνυμα (IM) στους συνδιαχειριστές (officers) Lorelei Junot και Abbey Zenith⁵³. Ο δημιουργός του group είναι η Rain Noonan. Αποτελεί κομμάτι της Community Virtual Library (Second Life Library 2.0) και η ακριβής τοποθεσία είναι η Reference Area της βιβλιοθήκης στο

⁵³ Οι συνδιαχειριστές Lorelei Junot και Abbey Zenith συμμετείχαν ως διευθύνοντες των συλλογών της Second Life Library 2.0 και του νησιού Information Archipelago.

Second Life ⁵⁴ (εικόνα 4.3.1). Σε εκδηλώσεις όπως η διήγηση ιστοριών χρησιμοποιείται και η Seanchai Library⁵⁵ που βρίσκεται στη θεματική τοποθεσία Imagination Island⁵⁶.

εικόνα 4.3.1. Η Reference Area της βιβλιοθήκης , σημείο συνάντησης του group.

Η δημιουργία της κοινότητας έγινε από εθελοντές βιβλιοθηκονόμους, από βιβλιοθηκονομικό προσωπικό, καθηγητές και φοιτητές της βιβλιοθηκονομίας και αποτελείται από βιβλιοθηκονόμους όλων των ειδικοτήτων από διαφορετικές χώρες και βιβλιοθήκες σε όλον τον κόσμο.

4.3.1.2. Στόχοι

Στόχος της εν λόγω κοινότητας είναι η παροχή πληροφοριών σχετικά με επερχόμενα event (π.χ. Banned Books Week, Fathers Day, Hannukah), συζητήσεις άρθρων βιβλιοθηκονομικών (Virtual Libraries and Education in Virtual Worlds: twenty-first century library services), συζητήσεις που αφορούν την δυνητική βιβλιοθήκη, οργάνωση συνεδρίων, παροχή πληροφοριών σε απλούς χρήστες από τους εθελοντές αλλά και πάρτυ στον χώρο του Jazz Cat Club.

4.3.1.3. Μέλη

⁵⁴ <http://slurl.com/secondlife/Info%20Island/89/122/33/?title=Welcome%20to%20Info%20Island%20and%20the%20SL%20Library>

⁵⁵ <http://slurl.com/secondlife/Imagination%20Island/46/211/28>

⁵⁶ Το Imagination Island αποτελεί θεματική ενότητα του Info Island και Info Island International η οποία αποτελείται από πλάσματα βγαλμένα από μυθιστορήματα φαντασίας (π.χ. μονόκεροι).

Αριθμεί 797 μέλη. Είναι από τις πιο μεγάλες, πολυπληθείς και διαρκώς αναπτυσσόμενες κοινότητες στο Second Life (αύξηση μελών ανά μήνα). Τα μέλη της προέρχονται κυρίως από τον κλάδο της βιβλιοθηκονομίας και τους δίνεται η δυνατότητα συλλογής πληροφοριών από τη reference area της βιβλιοθήκης αλλά και το κύριο κτίριο (Main Branch) το οποίο βρίσκεται λίγα μέτρα από το reference point.

4.3.1.4. Ρόλοι

Στην συγκεκριμένη κοινότητα υπάρχουν οι εξής αρμοδιότητες:

- **Owner (υπερδιαχειριστής)**-είναι το άτομο που έχει πλήρης αρμοδιότητες και είναι δημιουργός της κοινότητας
 - **Διαμόρφωση ιδιοτήτων μελών**
 - Πρόσκληση ατόμων στο group
 - Διαγραφή μελών
 - Διαμόρφωση ομάδας (ανοιχτή ή κλειστή-“open enrollment”) και αλλαγή του τρόπου εγγραφής (έναντι χρηματικού ποσού-enrollment fee)
 - **Διαμόρφωση ρόλων**
 - Δημιουργία νέων ρόλων
 - Διαγραφή ρόλων
 - Αλλαγή αρμοδιοτήτων ρόλων, περιγραφής κ.α.
 - Διαμόρφωση κωδικών μελών, εναλλαγή ρόλων μελών
 - Διαγραφή μελών από ρόλους
 - Διαμόρφωση και διαγραφή ικανοτήτων από ρόλους
 - **Ταυτότητα ομάδας**
 - Αλλαγή κανονισμού (charter), σήματος και εμφάνισης στην αναζήτηση
 - **Διαχείριση γης**
 - Μετατροπή και αγορά γης
 - Εγκατάλειψη γης στον Εκπρόσωπο της Linden
 - Πώληση γης
 - Διαίρεση και ένωση γης

- **Ταυτότητα γης**
 - Διαμόρφωση εμφάνισης γης στην αναζήτηση
- **Ρυθμίσεις γης**
 - Αλλαγή στις ρυθμίσεις μουσικής και μέσων
- **Εξουσία γης**⁵⁷
- **Πρόσβαση γης**⁵⁸
- **Περιεχόμενο γης**⁵⁹
- **Διαχείριση αντικειμένων**⁶⁰
- **Διαχείριση λογαριασμού ομάδας**
 - Πληρωμή υποχρεώσεων ομάδας και μερίσματος στα υπόλοιπα μέλη⁶¹
- **Ενημερώσεις ομάδας**
- **Επικοινωνία ομάδας (chat)**
 - Εισαγωγή σε ομαδική επικοινωνία
 - Εισαγωγή σε ομαδική φωνητική επικοινωνία (voice chat)
- **Officer (διαχειριστής)**-έχει περισσότερες αρμοδιότητες από τα κανονικά μέλη. Αναλαμβάνει την διαχείρισή τους αλλά και τις σχέσεις με το προσωπικό της Linden και συνεισφέρει στην εξέλιξη και ομαλή λειτουργία της κοινότητας
 - **Διαμόρφωση ιδιοτήτων μελών**
 - Πρόσκληση ατόμων στο group
 - Διαγραφή μελών
 - **Ρυθμίσεις γης**
 - Αλλαγή στις ρυθμίσεις μουσικής και μέσων
 - **Εξουσία γης**
 - Δυνατότητα παροχής “πετάγματος” (fly)

⁵⁷, ⁵⁸, ⁵⁹, ⁶⁰ Οι συγκεκριμένες ικανότητες δεν δίνονται αναλυτικά καθώς αποτελούν αρκετά λεπτομερή χαρακτηριστικά για τις αναφερόμενες κοινότητες της εν λόγω εργασίας.

⁶¹ Σε ορισμένες κοινότητες όπως η συγκεκριμένη οι εθελοντές αλλά και οι υπεύθυνοι της κοινότητας πληρώνονται ανάλογα με τα κέρδη που έχει η βιβλιοθήκη online και με τις ώρες που τους επιτρέπει να ασχολούνται με την δυναμική βιβλιοθήκη, ο διευθυντής που οι υπάλληλοι είναι εργαζόμενοι στην πραγματική ζωή. Για το συγκεκριμένο project κάποιοι από τους υπαλλήλους πληρώθηκαν για τη δημιουργία της βιβλιοθήκης, αλλά και για τις υπηρεσίες που θα παρέχουν online όπως και για τον χρόνο παραμονής τους στο Second Life.

- Δυνατότητα δημιουργίας σταθερής τοποθεσίας (landmark)
- **Περιεχόμενο γης**
 - Δημιουργία αντικειμένων, γης
 - Δημιουργία φυτών
 - Επιστροφή γης που δεν ανήκει στην κοινότητα
- **Collection Manager**-υπεύθυνος για τις συλλογές και συγκεκριμένα για τις παρεχόμενες πληροφορίες από την δυνητική βιβλιοθήκη
- **Library Resource manager**-υπεύθυνος για την παροχή πόρων (χρηματικών, δωρεών) στη βιβλιοθήκη
 - **Διαμόρφωση ιδιοτήτων μελών**
 - Πρόσκληση ατόμων στο group
 - **Επικοινωνία ομάδας (chat)**
 - Εισαγωγή σε ομαδική επικοινωνία
 - Εισαγωγή σε ομαδική φωνητική επικοινωνία (voice chat)
- **Event Announcer**-πληροφορεί για τις επερχόμενες εκδηλώσεις της ομάδας (συζητήσεις, διηγήσεις, συνέδρια)
 - **Ιδιότητες μελών**
 - Πρόσκληση ατόμων στο group
 - Διαγραφή μελών
 - **Ενημερώσεις**
 - Αποστολή ενημερώσεων
 - Αποδοχή ενημερώσεων, και παρακολούθηση παλιών ενημερώσεων
 - **Επικοινωνία ομάδας (chat)**
 - Εισαγωγή σε ομαδική επικοινωνία
 - Εισαγωγή σε ομαδική φωνητική επικοινωνία (voice chat)
- **Απλά μέλη**- έχουν λιγότερες αρμοδιότητες που καθορίζονται από τους διαχειριστές ή τους υπερδιαχειριστές
 - **Ιδιότητες μελών**
 - Πρόσκληση ατόμων στο group
 - **Εξουσία γης**
 - Παροχή σταθερής τοποθεσίας (set home to here) στην δυνητική βιβλιοθήκη
 - **Διαχείριση αντικειμένων**
 - Εξουσιοδότηση (μεταβίβαση) αντικειμένων στην ομάδα

- **Ενημερώσεις**
 - Αποδοχή ενημερώσεων, και παρακολούθηση παλιών ενημερώσεων
- **Επικοινωνία ομάδας (chat)**
 - Εισαγωγή σε ομαδική επικοινωνία
 - Εισαγωγή σε ομαδική φωνητική επικοινωνία (voice chat)

4.3.1.5. Υπηρεσίες

στον δυνητικό κόσμο του Second Life

Οι υπηρεσίες οι οποίες παρέχονται στα μέλη της κοινότητας στο Second Life αφορούν:

- ✓ **Επερχόμενες εκδηλώσεις:** με πιο γνωστή των Banned Books Week η οποία αφορά βιβλία τα οποία είχαν απαγορευτεί ή λογοκριθεί στις Η.Π.Α., υπενθυμίζοντας τη σημασία της ελευθερίας του λόγου από όπου και αν προέρχεται (εικόνα 4.3.1.2).
- ✓ **Πληροφόρηση:** από το κεντρικό κτίριο της βιβλιοθήκης (Community Virtual Library ή από τη Reference Area της βιβλιοθήκης) μέσω των notecards (σημειώσεις που αφορούν αξιόλογες πηγές μέσα στον δυνητικό κόσμο), οι οποίες είναι χωρισμένες σε κατηγορίες (Computers and Internet, Education, Library Science, Virtual Worlds κ.α.). Μέσω των κατηγοριών αυτών δίνεται η δυνατότητα στον χρήστη να επικοινωνεί απευθείας μέσω συνδέσμου (link) ο οποίος ανοίγει με έναν κέρσορα (hand-cursor) αφού έχει ρωτηθεί σχετικά ο χρήστης αν θέλει να ανοιχτεί η ιστοσελίδα (εικόνες 4.3.1.3, 4.3.1.4). Σε ορισμένες περιπτώσεις ερωτήσεων ή διευκρινίσεων τα μέλη έχουν την δυνατότητα μέσω της επιλογής Group Call να στείλουν μήνυμα στους υπεύθυνους της ομάδας⁶².
- ✓ **Συνέδρια:** Libraries in Second Life-Paths to Virtual Treasure. Το συγκεκριμένο συνέδριο διοργανώθηκε από την Community Virtual Library, την TAP Information Services και την βιβλιοθηκονομική σχολή του Πανεπιστημίου San Jose εξολοκλήρου μέσω της πλατφόρμας του Second Life.

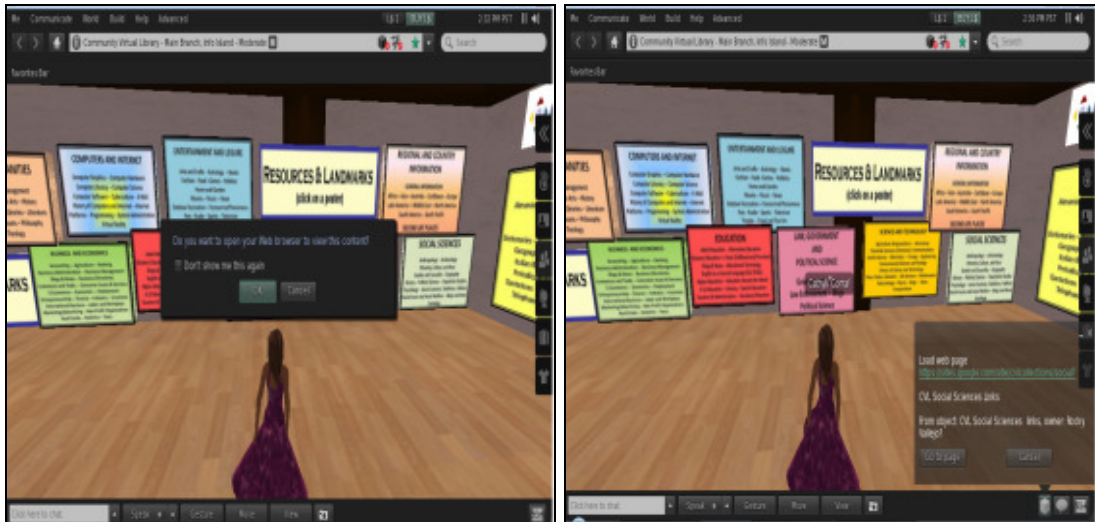
⁶²Επιπλέον δίνεται η δυνατότητα στον χρήστη ή στα μέλη να επικοινωνούν άμεσα με τους βιβλιοθηκονόμους στον δυνητικό κόσμο μέσω chatbots τα οποία λειτουργούν ως βοηθοί στην παροχή πληροφοριών σχετικών είτε με τον δυνητικό κόσμο (π.χ. προσανατολισμός, κίνηση) είτε με πηγές πληροφοριών.

- ✓ **Σεμινάρια:** κυρίως για τους βιβλιοθηκονόμους-μέλη που θέλουν να δουλέψουν εθελοντικά είτε σε θέματα παροχής πληροφοριών είτε σε πιο εξειδικευμένη πληροφόρηση (building, scripting).
- ✓ **Χρηματοδότηση (Fundraising):** είτε για την βιβλιοθήκη (Community Virtual Library) είτε για κοινωνικούς σκοπούς (για μη κυβερνητικές οργανώσεις όπως η War Child North America⁶³) μέσω Linden Dollars.
- ✓ **Αφηγήσεις διηγημάτων:** όπως η Χάιντι, ο Ιβανός κ.α. Οι συγκεκριμένες ιστορίες εξιστορούνται in voice μέσω του Second Life στην τοποθεσία Seanchai Library.
- ✓ **Διασκέδαση:** ζωντανές μουσικές από καταξιωμένους μουσικούς (Rock, Tango, Blues) αλλά και πάρτι για περαιτέρω επαφή μεταξύ των μελών αλλά κυρίως των βιβλιοθηκονόμων.

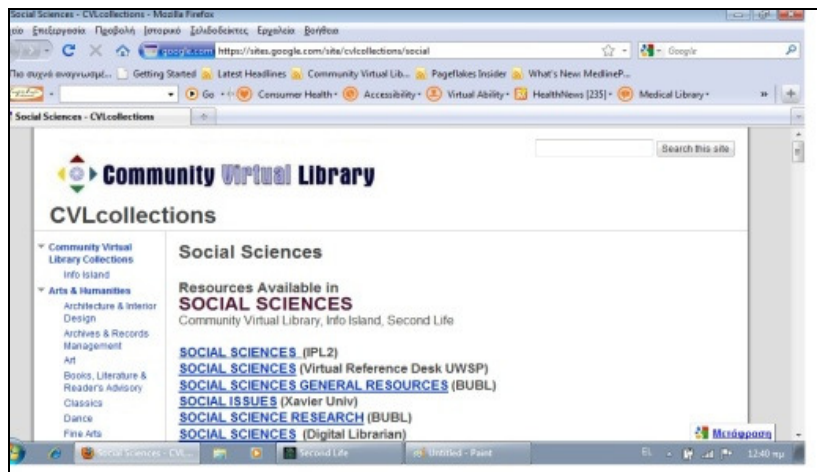

εικόνα 4.3.1.2. Στιγμιότυπο από την εκδήλωση Banned Books Week.

⁶³ Η συγκεκριμένη ΜΚΟ ασχολείται με παιδιά τα οποία μεγαλώνουν σε καταστάσεις πολέμου, οικονομικής εκμετάλλευσης, περιβαλλοντικής καταστροφής (π.χ. Αϊτή) για να προωθήσει τη μείωση της φτώχειας, και να υπερασπιστεί αλλά και να προωθήσει τα δικαιώματά τους αλλά και την εκπαίδευσή τους. Για περισσότερες πληρ. βλ. <http://www.warchild.us/>

εικόνα 4.3.1.3. Στιγμιότυπα από την επιλογή μιας θεματικής κατηγορίας στο κύριο κτίριο της Community Virtual Library. Στην αριστερή εικόνα διακρίνεται η ερώτηση που τίθεται στον χρήστη και στην δεξιά εικόνα ο σύνδεσμος στην ιστοσελίδα που θα ανοιχτεί αν το επιτρέψει ο χρήστης.

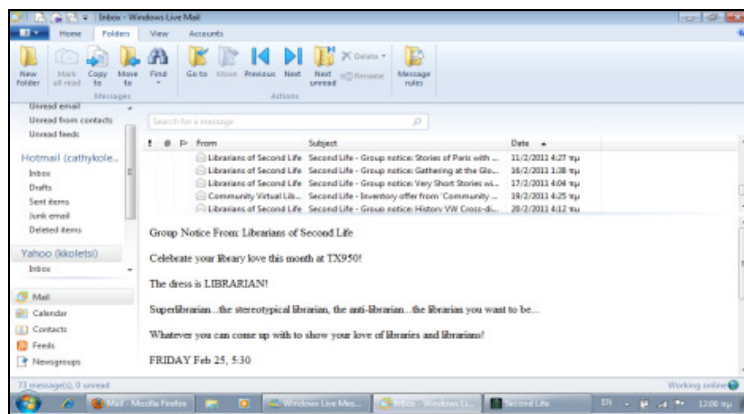

εικόνα 4.3.1.4. Η ιστοσελίδα που εμφανίζεται μετά την επιλογή του χρήστη για άνοιγμα του συνδέσμου (η επιλεγόμενη κατηγορία ήταν οι κοινωνικές επιστήμες).

Εκτός δυνητικού κόσμου

Βασικός παράγοντας ασύγχρονης επικοινωνίας της εν λόγω κοινότητας, είναι η αποστολή e-mail (εικόνα 4.3.1.5.). Κατά της διάρκεια της έρευνας (Νοέμβριο-Μάιο) ήταν η πρώτη κοινότητα που είχε τόσο συχνή επαφή (κάθε μέρα) παροτρύνοντας τα μέλη να συμμετέχουν είτε μέσω event ή συζητήσεων, αλλά κυρίως με την παρακολούθηση της

διήγησης ιστοριών (Χάιντι, σονέτα Shakespeare, Gothic κ.α.) στην τοποθεσία Seanchai⁶⁴ Library στο Second Life.

εικόνα 4.3.1.5. Στιγμιότυπο από την ηλεκτρονική αλληλογραφία της κοινότητας.

Το εν λόγω γκρουπ έχει αντίστοιχες ομάδες και σε άλλα κοινωνικά δίκτυα όπως το Facebook⁶⁵ (κύριο) αλλά και το blog Ireland Story⁶⁶.

Facebook

Στο Facebook το αντίστοιχο γκρουπ, έχει την ονομασία Second Life Librarians. Παρέχει ενημερώσεις, φωτογραφίες και συζητήσεις για οποιεσδήποτε αλλαγές γίνονται στην βιβλιοθήκη (Community Virtual Library) αλλά και προγραμματισμένα event. Αξίζει να επισημανθεί ότι οι ενημερώσεις για το συγκεκριμένο γκρουπ δεν γίνονται τόσο συχνά όσο στο Second Life με τελευταία ενημέρωση τον Δεκέμβριο του 2010 (εικόνα 4.3.1.6).

⁶⁴ Ιρλανδική λέξη η οποία έχει τη σημασία του παραμυθά (Storyteller).

⁶⁵ <http://www.facebook.com/group.php?gid=2395106896>

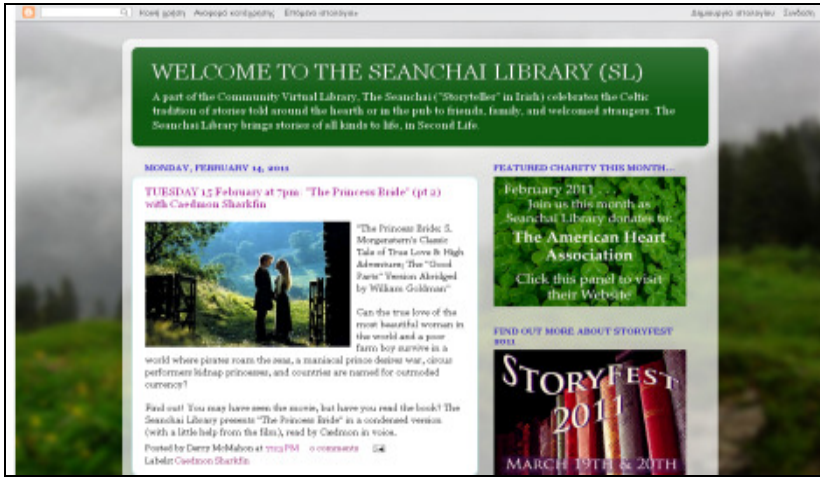
⁶⁶ <http://irelandslstory.blogspot.com/>

εικόνα 4.3.1.6. Το αντίστοιχο γκρουπ στο Facebook.

Blog

Το συγκεκριμένο blog (εικόνα 4.3.1.7) χρησιμοποιείται από τους βιβλιοθηκονόμους κυρίως για να ενημερώνει σχετικά με τα επερχόμενα event που γίνονται στην βιβλιοθήκη Seanchai στο Second Life στον τομέα της διήγησης και αποτελεί μέρος της Community Virtual library. Στο συγκεκριμένο blog οι ενημερώσεις (post) είναι πιο συχνές σε σχέση με το Facebook (ανά ημέρα).

εικόνα 4.3.1.7. Το blog των βιβλιοθηκονόμων με ενημερώσεις για event στην Seanchai Library.

4.3.2. Library:Academic Avatar Librarians

4.3.2.1. Περιγραφή κοινότητας

Η συγκεκριμένη κοινότητα, η οποία είναι ανοικτή, αντιπροσωπεύει τους βιβλιοθηκονόμους και το προσωπικό που εργάζονται σε ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες ή ιδρύματα, μαθητές και φίλους που ενδιαφέρονται για τον τομέα της ακαδημαϊκής βιβλιοθηκονομίας είτε στο Second Life είτε εκτός αυτού. Δεν έχουν σταθερή τοποθεσία αλλά χρησιμοποιούν ως χώρο το Infolit iSchool⁶⁷. Δημιουργήθηκε το 2007 από την HVX Silvestar⁶⁸ (πραγματικό όνομα Bernadette Daly Swanson) βιβλιοθηκονόμος στην πανεπιστημιακή βιβλιοθήκη UC Davis στη Βόρεια Καλιφόρνια των Η.Π.Α με ειδίκευση στην τεχνολογία Machinima⁶⁹ στο Second Life.

4.3.2.2. Στόχοι

Παροχή πληροφοριών για επερχόμενα event, συνέδρια και σεμινάρια στον τομέα της ακαδημαϊκής βιβλιοθηκονομίας, συζητήσεις άρθρων αλλά και γενικές συζητήσεις για τις νέες δεξιότητες των βιβλιοθηκονόμων και πιο ποιοτικές βιβλιογραφικές υπηρεσίες στο Second Life.

4.3.2.3. Μέλη

Αριθμεί 382 μέλη. Όπως και στο προηγούμενο γκρουπ τα μέλη προέρχονται από διαφορετικές βιβλιοθήκες στην πλειονότητά τους ακαδημαϊκές. Δίνεται, επιπλέον, η δυνατότητα στα μέλη να αναρτούν ενημερώσεις για επερχόμενα event ανάλογα με το κατά πόσο σχετικό είναι το θέμα στην εν λόγω ομάδα αλλά και να αποστείλουν μήνυμα (IM) σε περίπτωση ερωτήσεων.

4.3.2.4 Ρόλοι

Στην συγκεκριμένη κοινότητα υπάρχουν οι εξής αρμοδιότητες:

- **Owner (υπερδιαχειριστής)**-είναι το άτομο που έχει πλήρης αρμοδιότητες και είναι δημιουργός της κοινότητας
 - **Διαμόρφωση ιδιοτήτων μελών**

⁶⁷ Το Infolit iSchool δημιουργήθηκε από το Πανεπιστήμιο του Sheffield της Μ. Βρετανίας. Το URL της τοποθεσίας είναι: <http://slurl.com/secondlife/Infolit+iSchool/132/194/22/>

⁶⁸ Η Bernadette Daly Swanson είναι δημιουργός και του group Second Life Machinima Librarians.

⁶⁹ Βλέπε υποσ. 35.

- Πρόσκληση ατόμων στο group
- Διαγραφή μελών
- Διαμόρφωση ομάδας (ανοιχτή ή κλειστή-“open enrollment”) και αλλαγή του τρόπου εγγραφής (έναντι χρηματικού ποσού-enrollment fee)
- **Διαμόρφωση ρόλων**
 - Δημιουργία νέων ρόλων
 - Διαγραφή ρόλων
 - Αλλαγή αρμοδιοτήτων ρόλων, περιγραφής κ.α.
 - Διαμόρφωση κωδικών μελών, εναλλαγή ρόλων μελών
 - Διαγραφή μελών από ρόλους
 - Διαμόρφωση και διαγραφή ικανοτήτων από ρόλους
- **Ταυτότητα ομάδας**
 - Αλλαγή κανονισμού (charter), σήματος και εμφάνισης στην αναζήτηση
- **Διαχείριση γης**
 - Μετατροπή και αγορά γης
 - Εγκατάλειψη γης στον Εκπρόσωπο της Linden
 - Πώληση γης
 - Διαίρεση και ένωση γης
- **Ταυτότητα γης**
 - Διαμόρφωση εμφάνισης γης στην αναζήτηση
- **Ρυθμίσεις γης**
 - Αλλαγή στις ρυθμίσεις μουσικής και μέσων
- **Εξουσία γης**⁷⁰
- **Πρόσβαση γης**
- **Περιεχόμενο γης**
- **Διαχείριση αντικειμένων**
- **Διαχείριση λογαριασμού ομάδας**
 - Πληρωμή υποχρεώσεων ομάδας και μερίσματος στα υπόλοιπα μέλη
- **Ενημερώσεις ομάδας**
- **Επικοινωνία ομάδας (chat)**

⁷⁰ Βλ. υποσ.57.

- Εισαγωγή σε ομαδική επικοινωνία
- Εισαγωγή σε ομαδική φωνητική επικοινωνία (voice chat)
- **Officer (διαχειριστής)**-έχει περισσότερες αρμοδιότητες από τα κανονικά μέλη. Αναλαμβάνει την διαχείρισή τους αλλά και τις σχέσεις με το προσωπικό της Linden και συνεισφέρει στην εξέλιξη και ομαλή λειτουργία της κοινότητας
 - **Διαμόρφωση ιδιοτήτων μελών**
 - Πρόσκληση ατόμων στο group
 - Διαγραφή μελών
 - **Ρυθμίσεις γης**
 - Αλλαγή στις ρυθμίσεις μουσικής και μέσων
 - **Εξουσία γης**
 - Δυνατότητα παροχής “πετάγματος” (fly)
 - Δυνατότητα δημιουργίας σταθερής τοποθεσίας (landmark)
 - **Περιεχόμενο γης**
 - Δημιουργία αντικειμένων, γης
 - Δημιουργία φυτών
 - Επιστροφή γης που δεν ανήκει στην κοινότητα
- **Απλά μέλη**- έχουν λιγότερες αρμοδιότητες που καθορίζονται από τους διαχειριστές ή τους υπερδιαχειριστές
 - **Ιδιότητες μελών**
 - Πρόσκληση ατόμων στο group
 - **Εξουσία γης**
 - Παροχή σταθερής τοποθεσίας (set home to here) στην δυνητική βιβλιοθήκη
 - **Διαχείριση αντικειμένων**
 - Εξουσιοδότηση (μεταβίβαση) αντικειμένων στην ομάδα
 - **Ενημερώσεις**
 - Αποδοχή ενημερώσεων, και παρακολούθηση παλιών ενημερώσεων
 - **Επικοινωνία ομάδας (chat)**
 - Εισαγωγή σε ομαδική επικοινωνία
 - Εισαγωγή σε ομαδική φωνητική επικοινωνία (voice chat)

4.3.2.5. Υπηρεσίες

στον δυνητικό κόσμο του Second Life

Οι υπηρεσίες που παρέχει η συγκεκριμένη κοινότητα αφορούν:

- ❖ **Συζητήσεις:** κυρίως άρθρων με θέμα την Πληροφοριακή Γνώση (Information Literacy) και την πληροφοριακή γνώση στον τομέα της βιβλιοθηκονομίας (εικόνα 4.3.2.1).
- ❖ **Παρουσιάσεις:** ως προς τις συνεργασίες ανάμεσα σε βιβλιοθηκονόμους στο Second life (π.χ. Learn about big and little dreams of partners and partnerships, and how you can jump in to them) με παρουσίαση του powerpoint απευθείας στον δυνητικό κόσμο του Second Life. Επιπλέον δίνεται η δυνατότητα πρόσβασης στο άρθρο είτε μέσω object ή μέσω ειδικού συνδέσμου ο οποίος ανοίγει σε ξεχωριστό browser (π.χ. Mozilla) και οδηγεί τον χρήστη στην συγκεκριμένη τοποθεσία (εικόνα 4.3.2.2.).
- ❖ **Πληροφόρηση:** τα μέλη μπορούν να παίρνουν πληροφορίες για θέματα όπως η πληροφοριακή γνώση από την τοποθεσία του Infolit iSchool μέσω των notecards αλλά και μέσω μιας ειδικής τοποθεσίας με την ονομασία 7 Pillars of Education η οποία βρίσκεται δίπλα στο Infolit iSchool. Τα μέλη που θα θελήσουν να μεταβούν στην συγκεκριμένη τοποθεσία (7 Pillars) θα χρειαστεί να επιλέξουν συγκεκριμένη notecard, η οποία βρίσκεται στο Infolit iSchool (εικόνα 4.3.2.3), που τους παρέχει και τον σύνδεσμο.

εικόνα 4.3.2.1. Συζήτηση άρθρου με θέμα ‘‘Information Literacy’’.

εικόνα 4.3.2.2. Παρουσίαση άρθρου με θέμα “Pedagogical considerations in developing an online tutorial in information literacy”. Δεξιά παρέχονται υπό μορφή notecard οι αναφορές για το άρθρο και οι αντίστοιχοι σύνδεσμοι. Στο βάθος διακρίνεται το powerpoint.

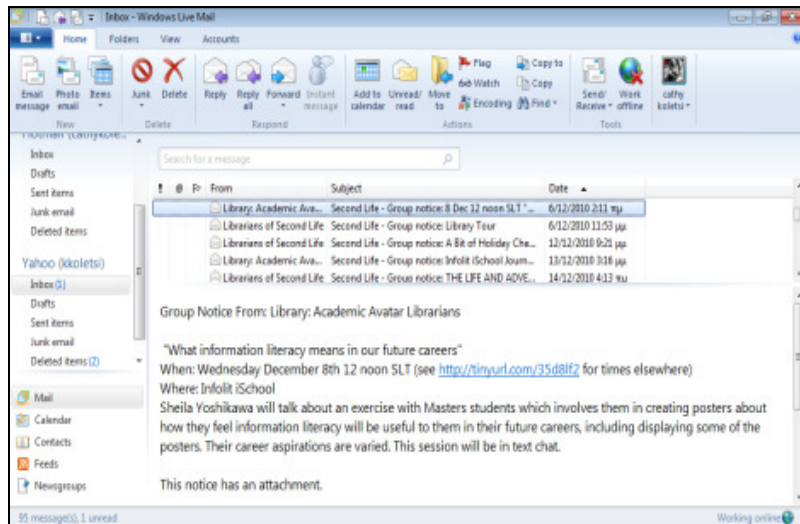

εικόνα 4.3.2.3. Το Infolit iSchool χώρος συγκέντρωσης της κοινότητας Library: Academic Avatar Librarians.

Εκτός δυναμικού κόσμου

e-mail

Όπως και στο προηγούμενο group έτσι και σε αυτό η κύρια μορφή ασύγχρονης επικοινωνίας είναι το e-mail. Το group επικοινωνεί με τα μέλη και τα ενημερώνει για τυχόν εκδηλώσεις και συζητήσεις της ομάδας κάθε μήνα (εικόνα 4.3.2.4).

εικόνα 4.3.2.4. Στιγμιότυπο από την ηλεκτρονική αλληλογραφία της κοινότητας.

Blog

Η συγκεκριμένη κοινότητα συνεργάζεται με το blog Information Literacy⁷¹ (εικόνα 4.3.2.5) το οποίο παρέχει πληροφορίες κυρίως για θέματα “πληροφοριακής γνώσης” (information literacy) στον τομέα της εκπαίδευσης και της βιβλιοθηκονομίας (όπως συνέδρια ή συζητήσεις στο Second Life, ψηφοφορίες εκτός δυνητικού κόσμου). Το συγκεκριμένο blog ανήκει σε μέλος της κοινότητας (Sheila Webber/Sheila Yochishawa) και παρέχει συχνή ενημέρωση (ανά μία ή δύο ημέρες).

εικόνα 4.3.2.5. Information Literacy blogspot.

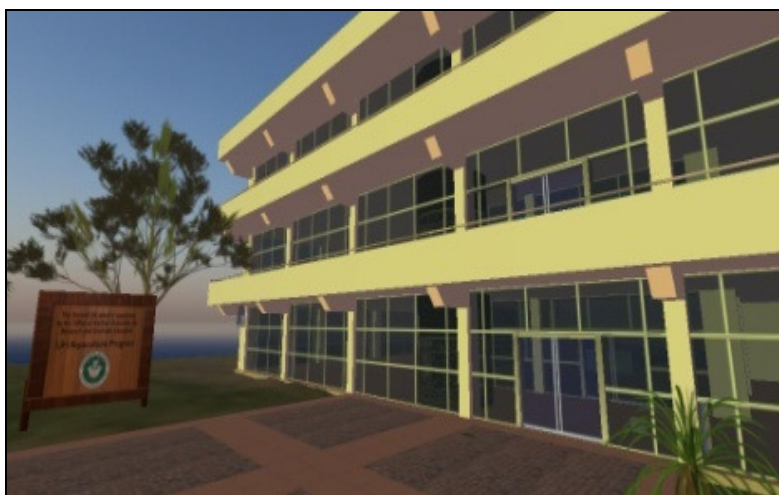
4.3.3. Library Information Student Union

⁷¹ <http://information-literacy.blogspot.com/>

4.3.3.1. Περιγραφή κοινότητας

Η κοινότητα Library Information Student Union, είναι ανοικτή και αντιπροσωπεύει τους φοιτητές της βιβλιοθηκονομίας στο Second life. Δημιουργήθηκε το 2009 από την Adra Leton, καθηγήτρια του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Επιστήμης της Πληροφόρησης της Χαβάης. Αποτελεί project του Πανεπιστημίου της Χαβάης και συγκεκριμένα μέρος του προγράμματος του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Επιστήμης της Πληροφόρησης. Συνεργάζεται και με τους φοιτητές της Βιβλιοθηκονομίας του Πανεπιστημίου San Jose που εδρεύει στην Καλιφόρνια των Η.Π.Α.

Η συγκεκριμένη κοινότητα αν και διατηρεί σταθερή τοποθεσία στο Second Life (πίσω από την Reference Area της Community Virtual Library), δεν την χρησιμοποιεί τόσο συχνά⁷². Η ακριβής τοποθεσία της κοινότητας βρίσκεται στο εικονικό Πανεπιστήμιο της Χαβάης⁷³ στο κέντρο Υδροκαλλιέργειας⁷⁴ (εικόνα 4.3.3.1). Σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ. συνέδρια) χρησιμοποιεί και το νησί που εδρεύει το εικονικό Πανεπιστήμιο του San Jose στο Second Life.

εικόνα 4.3.3.1. Το Πανεπιστήμιο της Χαβάης, χώρος συνάντησης της κοινότητας Library Information Student Union (LIS).

4.3.3.2. Στόχοι

⁷² <http://slurl.com/secondlife/Infolit+iSchool/132/194/22/>

⁷³ <http://maps.secondlife.com/secondlife/University%20of%20Hawaii/75/195/21>

⁷⁴ Υδροκαλλιέργεια (ή Υδροπονία): η επιστήμη, η τέχνη αλλά και επιχείρηση της καλλιέργειας φαγητού μέσω ιχθυοτροφείου ή φρέσκου από ψάρια ή όστρακα π.χ. σολωμός, μύδια υπό ελεγχόμενες συνθήκες.

Να αποτελέσει έναν κοινό χώρο συνεργασίας για τους ίδιους τους φοιτητές της βιβλιοθηκονομίας αλλά και για άτομα που ανήκουν σε συναφείς επιστήμες. Να παρέχει ενημερώσεις και συζητήσεις σε θέματα του κλάδου, σε θέματα άλλων επιστημών π.χ. αστρονομίας, φυσικής αλλά και σε θέματα που αφορούν τους δυνητικούς κόσμους και την εξέλιξή τους.

4.3.3.3. Μέλη

Αριθμεί 191 μέλη. Τα μέλη αποτελούνται κατά κύριο λόγο από φοιτητές της βιβλιοθηκονομίας του Πανεπιστημίου της Χαβάης αλλά και άλλων ειδικοτήτων (π.χ. βιβλιοθηκονόμοι από την American Library Association) . Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα στα μέλη να αναρτούν ανακοινώσεις για μελλοντικά event.

4.3.3.4. Ρόλοι

Στην συγκεκριμένη κοινότητα υπάρχουν οι εξής αρμοδιότητες:

- **Owner (υπερδιαχειριστής)**-είναι το άτομο που έχει πλήρης αρμοδιότητες και είναι δημιουργός της κοινότητας
 - **Διαμόρφωση ιδιοτήτων μελών**
 - Πρόσκληση ατόμων στο group
 - Διαγραφή μελών
 - Διαμόρφωση ομάδας (ανοιχτή ή κλειστή-“open enrollment”) και αλλαγή του τρόπου εγγραφής (έναντι χρηματικού ποσού-enrollment fee)
 - **Διαμόρφωση ρόλων**
 - Δημιουργία νέων ρόλων
 - Διαγραφή ρόλων
 - Αλλαγή αρμοδιοτήτων ρόλων, περιγραφής κ.α.
 - Διαμόρφωση κωδικών μελών, εναλλαγή ρόλων μελών
 - Διαγραφή μελών από ρόλους
 - Διαμόρφωση και διαγραφή ικανοτήτων από ρόλους
 - **Ταυτότητα ομάδας**

- Αλλαγή κανονισμού (charter), σήματος και εμφάνισης στην αναζήτηση
- Διαχείριση γης
 - Μετατροπή και αγορά γης
 - Εγκατάλειψη γης στον Εκπρόσωπο της Linden
 - Πώληση γης
 - Διαίρεση και ένωση γης
- Ταυτότητα γης
 - Διαμόρφωση εμφάνισης γης στην αναζήτηση
- Ρυθμίσεις γης
 - Αλλαγή στις ρυθμίσεις μουσικής και μέσων
- Εξουσία γης⁷⁵
- Πρόσβαση γης
- Περιεχόμενο γης
- Διαχείριση αντικειμένων
- Διαχείριση λογαριασμού ομάδας
 - Πληρωμή υποχρεώσεων ομάδας και μερίσματος στα υπόλοιπα μέλη
- Ενημερώσεις ομάδας
- Επικοινωνία ομάδας (chat)
 - Εισαγωγή σε ομαδική επικοινωνία
 - Εισαγωγή σε ομαδική φωνητική επικοινωνία (voice chat)
- **Officer (διαχειριστής)**-έχει περισσότερες αρμοδιότητες από τα κανονικά μέλη. Αναλαμβάνει την διαχείρισή τους αλλά και τις σχέσεις με το προσωπικό της Linden και συνεισφέρει στην εξέλιξη και ομαλή λειτουργία της κοινότητας
 - Διαμόρφωση ιδιοτήτων μελών
 - Πρόσκληση ατόμων στο group
 - Διαγραφή μελών
 - Διαμόρφωση ομάδας (ανοιχτή ή κλειστή-“open enrollment”) και αλλαγή του τρόπου εγγραφής (έναντι χρηματικού ποσού-enrollment fee)
 - Διαμόρφωση ρόλων
 - Αλλαγή αρμοδιοτήτων ρόλων, περιγραφής κ.α.

⁷⁵ Βλ. υποσ.57.

- Διαμόρφωση ρόλων μελών
- **Ταυτότητα ομάδας**
 - Αλλαγή κανονισμού (charter), σήματος και εμφάνισης στην αναζήτηση
- **Διαχείριση γης**
 - Μετατροπή και αγορά γης
 - Εγκατάλειψη γης στον Εκπρόσωπο της Linden
 - Πώληση γης
 - Διαίρεση και ένωση γης
- **Ρυθμίσεις γης**
 - Αλλαγή στις ρυθμίσεις μουσικής και μέσων
- **Εξουσία γης**
 - Δυνατότητα παροχής “πετάγματος” (fly)
 - Δυνατότητα δημιουργίας σταθερής τοποθεσίας (landmark)
- **Περιεχόμενο γης**
 - Δημιουργία αντικειμένων, γης
 - Δημιουργία φυτών
 - Επιστροφή γης που δεν ανήκει στην κοινότητα
- **Archivists (Διαχειριστές αρχείων)-** λειτουργεί ως αντιπρόσωπος του Δυνητικού Κέντρου Καταγραφής Αρχείων και Συγγραμμάτων (Virtual Center for Archives and Records Administration⁷⁶, VCARA) για τους φοιτητές της Βιβλιοθηκονομίας
 - **Διαμόρφωση ιδιοτήτων μελών**
 - Πρόσκληση ατόμων στο group
 - **Εξουσία γης**
 - Δυνατότητα παροχής “πετάγματος” (fly)
 - Δυνατότητα δημιουργίας αντικειμένων
 - Δυνατότητα δημιουργίας σταθερής τοποθεσίας (landmark)
 - Δυνατότητα επιλογής “set home to here” στην γη της ομάδας
 - Δυνατότητα δημιουργίας event “event hosting” στην γη της ομάδας

⁷⁶ Το συγκεκριμένο κέντρο βρίσκεται μόνο στο Second Life και δημιουργήθηκε από το τμήμα της βιβλιοθηκονομίας του Πανεπιστημίου του San Jose. Οι στόχοι του είναι οι εξής: α) παροχή δυνητικού χώρου για όλα τα άτομα που ενδιαφέρονται για τα αρχεία, τα συγγράμματα, και ειδικές συλλογές για ανταλλαγή πληροφοριών, για επικοινωνία, και συνεργασία έξω από το διδακτικό πλαίσιο, β) παροχή διαδικτυακών ευκαιριών για φοιτητές που θέλουν να αποκτήσουν ειδικευση στα αρχεία και συγγράμματα και να διαχειριστούν την πληροφορία προκειμένου να συναντηθούν με επισκέπτες και άλλους επαγγελματίες του ίδιου επαγγέλματος κ.α. Για περισσότερες πληροφορίες βλ. http://amazon.sjsu.edu/html-vcara/VCARA_Conference_2010/index.html και στο site <http://slisweb.sjsu.edu/slis/onlinelearning.htm> .

- **Περιεχόμενο γης**
 - Επιστροφή γης που δεν ανήκει στην κοινότητα
- **Διαχείριση αντικειμένων**
 - Εξουσιοδότηση (μεταβίβαση) αντικειμένων στην ομάδα
 - Έλεγχος αντικειμένων (μετακίνηση, αντιγραφή, τροποποίηση) που ανήκουν στην ομάδα
 - Πώληση αντικειμένων που ανήκουν στην ομάδα
- **Ενημερώσεις**
 - Αποστολή ενημερώσεων
 - Αποδοχή ενημερώσεων, και παρακολούθηση παλιών ενημερώσεων
- **Επικοινωνία ομάδας (chat)**
 - Εισαγωγή σε ομαδική επικοινωνία
 - Εισαγωγή σε ομαδική φωνητική επικοινωνία (voice chat)
 - Τροποποίηση ομαδικής φωνητικής επικοινωνίας
- **Απλά μέλη**- έχουν λιγότερες αρμοδιότητες που καθορίζονται από τους διαχειριστές ή τους υπερδιαχειριστές
 - **Ιδιότητες μελών**
 - Πρόσκληση ατόμων στο group
 - **Ταυτότητα ομάδας**
 - Αλλαγή κανονισμού (charter), σήματος και εμφάνισης στην αναζήτηση
 - **Εξουσία γης**
 - Παροχή σταθερής τοποθεσίας (set home to here) στο νησί που ανήκει η ομάδα
 - **Διαχείριση λογαριασμού ομάδας**
 - Πληρωμή υποχρεώσεων ομάδας και μερίσματος στα υπόλοιπα μέλη
 - **Ενημερώσεις**
 - Αποδοχή ενημερώσεων, και παρακολούθηση παλιών ενημερώσεων
 - **Επικοινωνία ομάδας (chat)**
 - Εισαγωγή σε ομαδική επικοινωνία
 - Εισαγωγή σε ομαδική φωνητική επικοινωνία (voice chat)

4.3.3.5. Υπηρεσίες

στον δυνητικό κόσμο

Οι υπηρεσίες που παρέχει η συγκεκριμένη κοινότητα αφορούν:

- **Συζητήσεις:** όπως “η ενδεχόμενη επέκταση των δυνητικών κόσμων και η περαιτέρω ανάπτυξή τους” μέσω στατιστικών παρουσιάσεων αλλά και για θέματα αστρονομίας στο εικονικό αμφιθέατρο του Πανεπιστημίου της Χαβάης με παράλληλη μετάδοσή τους μέσω livestreams (εικόνα 4.3.3.2).
- **Συνέδρια:** για θέματα αξιοποίησης αρχείων και συγγραμμάτων σε σύμπραξη με το VCARA όπως “Glimpses Into Lives and Times, Past and Present” το οποίο διοργανώθηκε στο εικονικό Πανεπιστήμιο του San Jose (εικόνα 4.3.3.3) αλλά και αστρονομίας με live εικόνες μέσω εικονικού τηλεσκοπίου.
- **Ξεναγήσεις:** σε εικονικές βιβλιοθήκες όπως της Community Virtual Library για αναζήτηση νέων εθελοντών στη βιβλιοθήκη.
- **Πληροφόρηση:** για νέα γκρουπ φοιτητών βιβλιοθηκονομίας όπως το ARA (Archives and Records Administration) και παρεχόμενες συζητήσεις από το εν λόγω γκρουπ. Επιπλέον μέλη αλλά και μη μέλη έχουν την δυνατότητα να παίρνουν πληροφορίες για θέματα που αφορούν την βιβλιοθηκονομία αλλά και άλλες επιστήμες (αστρονομία, φυσική, εκπαίδευση) από τα δύο εικονικά Πανεπιστήμια του San Jose⁷⁷ και της Χαβάης μέσω των notecards αλλά και να τηλεμεταφερθούν σε άλλα σημεία των Πανεπιστημίων όπως βιβλιοθήκη, πλατείες με ένα απλό πάτημα του ποντικιού δίνοντάς τους τη δυνατότητα να πάρουν ή να βρουν πληροφορίες σε άλλα σημεία.
- **Παρουσιάσεις με Event:** όπως το St Patrick’s Day (Ιρλανδέζικη Γιορτή) με παράλληλη παρουσίαση προώθησης εκπαιδευτικών event στο Second Life αλλά και μετέπειτα πάρτυ στον εικονικό χώρο του Πανεπιστημίου (εικόνας 4.3.3.4. και 4.3.3.5).

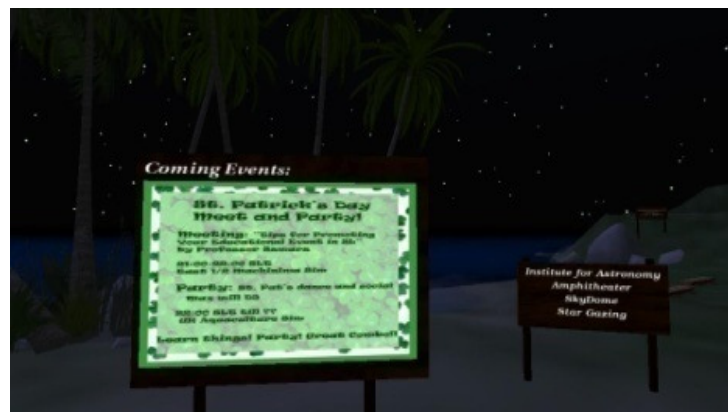
⁷⁷ Χαρακτηριστικό του Πανεπιστημίου San Jose είναι η αρχιτεκτονική του η οποία παραπέμπει σε ελληνικά Πανεπιστήμια με κίονες και ανάγλυφα στους τοίχους. Το URL του πανεπιστημίου είναι: <http://slurl.com/secondlife/SJSU%20SLIS/128/128>

εικόνα 4.3.3.2. Το αμφιθέατρο του Πανεπιστημίου της Χαβάης χώρος συνεδρίασης και συζητήσεων της κοινότητας.

εικόνα 4.3.3.3. Το εικονικό Πανεπιστήμιο San Jose (η κύρια πλατεία ή αλλιώς plaza).

εικόνα 4.3.3.4. Η αφίσα που αναρτήθηκε στον χώρο του Πανεπιστημίου της Χαβάης για το event St Patrick's Day.

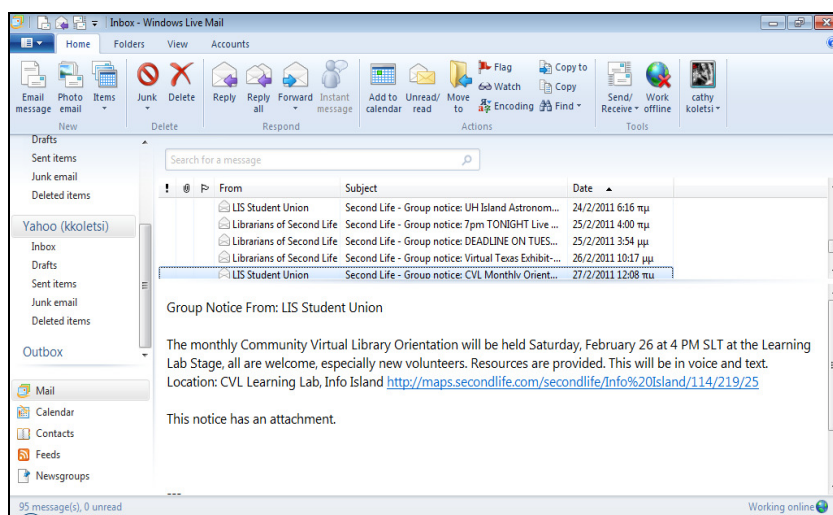

εικόνα 4.3.3.5. Ο χώρος που χρησιμοποιήθηκε για το πάρτι της ομάδας.

Εκτός δυνητικού κόσμου

e-mail

Βασική ανταλλαγή πληροφοριών ασύγχρονης επικοινωνίας και σε αυτήν την κοινότητα είναι το e-mail. Υπάρχει συχνή ενημέρωση στα μέλη (κάθε μήνα και κάποιες φορές κάθε δεύτερη ημέρα) (εικόνα 4.3.3.6).

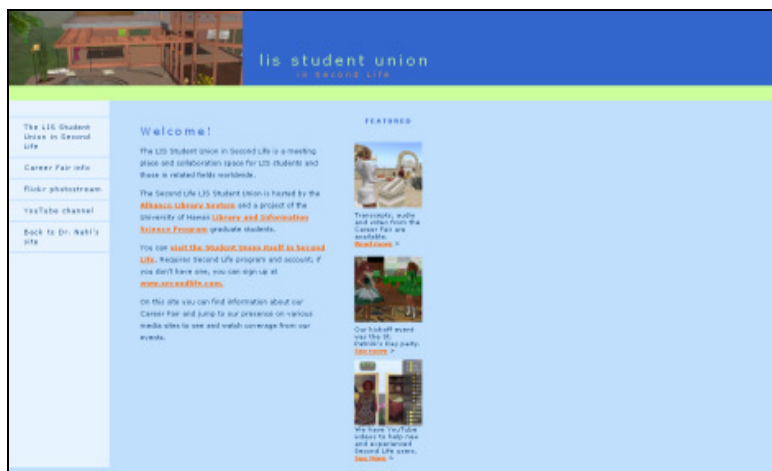

εικόνα 4.3.3.6. Στιγμιότυπο από την ηλεκτρονική αλληλογραφία της κοινότητας.

Site

Η συγκεκριμένη ομάδα έχει ανάλογο site στο διαδίκτυο (<http://www2.hawaii.edu/~nahl/studentunion/lis-su.html>) το οποίο όμως δεν ενημερώνεται

συχνά με τελευταία ενημέρωση τόσο στο ανέβασμα φωτογραφιών αλλά και ενημερώσεων το 2010 (εικόνα 4.3.3.7). Επιπλέον στο εν λόγω site παρέχονται σύνδεσμοι στο youtube⁷⁸ και στο Flickr⁷⁹ με παλαιότερες φωτογραφίες και event της ομάδας.

εικόνα 4.3.3.7. Το site του Library Information Student Union (LIS).

4.3.4. Second Life Machinima Librarians

4.3.4.1. Περιγραφή κοινότητας

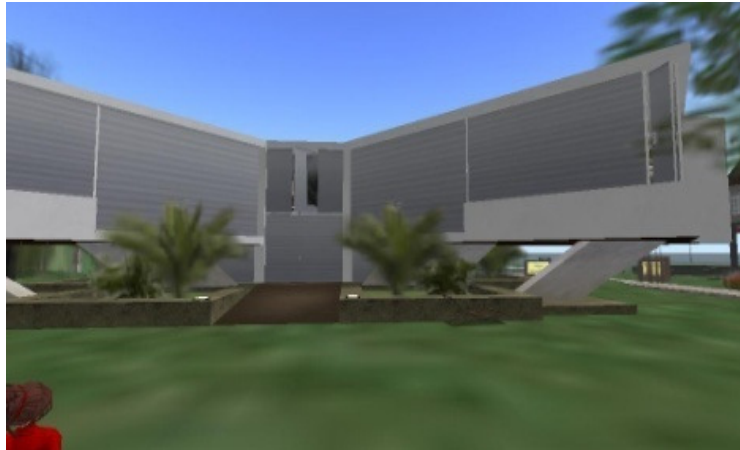
Η συγκεκριμένη κοινότητα, είναι ανοικτή και αποτελείται από βιβλιοθηκονόμους και φοιτητές οι οποίοι ενδιαφέρονται να ειδικευτούν στο θεματικό πεδίο machinima⁸⁰. Η συγκεκριμένη κοινότητα δημιουργήθηκε το 2006 από την HVX Silvestar (Bernadette Daly Swanson) (όπως και η κοινότητα Library: academic Avatar Librarians) βιβλιοθηκονόμο στην Πανεπιστημιακή βιβλιοθήκη UC Davis στη Βόρεια Καλιφόρνια των Η.Π.Α με ειδίκευση στην τεχνολογία Machinima στο Second Life. Διατηρεί σταθερή τοποθεσία στο Machinima Institute το οποίο βρίσκεται στην Cybrary City II, στην περιοχή Library Studios⁸¹ (εικόνα 4.3.4.1).

⁷⁸ <http://www.youtube.com/LISstudentunionSL>

⁷⁹ <http://www.flickr.com/photos/lis-students-sl/>

⁸⁰ Εκτός των όσων ειπώθηκαν στην υποσ. 35, η λέξη machinima αποτελεί σύνθεση από πλατφόρμες, κινηματογραφική σκηνοθεσία, animation και τρισδιάστατης τεχνολογίας η οποία ενισχύει την ιδέα της οπτικής αφήγησης. Ο συγκεκριμένος όρος, πρωτοεμφανίστηκε το 1993 από το αντίστοιχο κίνημα (machinima movement) όπου οι δημιουργοί του τότε multi-player παιχνιδιού Doom εισήγαγαν, μαζί με το παιχνίδι, πρόγραμμα που υποστήριζε εγγραφή και playback ενεργειών μέσα στο παιχνίδι. Μετά από τρία χρόνια (1996) ο φοιτητής Hugh Hancock, δημιουργός του Quake, χρησιμοποίησε το εργαλείο εγγραφής που προοριζόταν για δημιουργία video και οπτικοποίησε μέσα στο παιχνίδι, κάνοντας τροποποιήσεις οι οποίες συνετέλεσαν στο πρώτο demo (Diary of a Camper) (Swanson, 2007).

⁸¹ <http://maps.secondlife.com/secondlife/Cybrary%20City%20II/43/28/22>

εικόνα 4.3.4.1. Η τοποθεσία Machinima Institute της κοινότητας.

4.3.4.2. Στόχοι

Η παροχή μαθημάτων-τάξεων machinima σε βιβλιοθηκονόμους, φοιτητές της βιβλιοθηκονομίας αλλά και σε απλά μέλη της κοινότητας που θέλουν να μάθουν περισσότερα για το συγκεκριμένο θεματικό πεδίο.

4.3.4.3. Μέλη

Αριθμεί 98 μέλη εκ των οποίων τα περισσότερα προέρχονται από τον κλάδο της βιβλιοθηκονομίας. Επιπλέον δίνεται η δυνατότητα στα μέλη να αποστείλουν IM για τυχόν απορίες ή διευκρινίσεις αλλά και να βοηθηθούν από συμπληρωματικό υλικό “self help” στο Machinima Institute το οποίο βρίσκεται στο νησί που εδρεύει η American Library Association (ALA Island).

4.3.4.4. Ρόλοι

Στην συγκεκριμένη κοινότητα υπάρχουν οι εξής αρμοδιότητες:

- **Owner (υπερδιαχειριστής)**-είναι το άτομο που έχει πλήρης αρμοδιότητες και είναι δημιουργός της κοινότητας
 - **Διαμόρφωση ιδιοτήτων μελών**

- Πρόσκληση ατόμων στο group
- Διαγραφή μελών
- Διαμόρφωση ομάδας (ανοιχτή ή κλειστή-“open enrollment”) και αλλαγή του τρόπου εγγραφής (έναντι χρηματικού ποσού-enrollment fee)
- **Διαμόρφωση ρόλων**
 - Δημιουργία νέων ρόλων
 - Διαγραφή ρόλων
 - Αλλαγή αρμοδιοτήτων ρόλων, περιγραφής κ.α.
 - Διαμόρφωση κωδικών μελών, εναλλαγή ρόλων μελών
 - Διαγραφή μελών από ρόλους
 - Διαμόρφωση και διαγραφή ικανοτήτων από ρόλους
- **Ταυτότητα ομάδας**
 - Αλλαγή κανονισμού (charter), σήματος και εμφάνισης στην αναζήτηση
- **Διαχείριση γης**
 - Μετατροπή και αγορά γης
 - Εγκατάλειψη γης στον Εκπρόσωπο της Linden
 - Πώληση γης
 - Διαίρεση και ένωση γης
- **Ταυτότητα γης**
 - Διαμόρφωση εμφάνισης γης στην αναζήτηση
- **Ρυθμίσεις γης**
 - Αλλαγή στις ρυθμίσεις μουσικής και μέσων
- **Εξουσία γης**⁸²
- **Πρόσβαση γης**
- **Περιεχόμενο γης**
- **Διαχείριση αντικειμένων**
- **Διαχείριση λογαριασμού ομάδας**
 - Πληρωμή υποχρεώσεων ομάδας και μερίσματος στα υπόλοιπα μέλη
- **Ενημερώσεις ομάδας**
- **Επικοινωνία ομάδας (chat)**

⁸² Βλ. υποσ.57.

- Εισαγωγή σε ομαδική επικοινωνία
- Εισαγωγή σε ομαδική φωνητική επικοινωνία (voice chat)
- **Απλά μέλη-** έχουν λιγότερες αρμοδιότητες που καθορίζονται από τους διαχειριστές ή τους υπερδιαχειριστές
 - **Εξουσία γης**
 - Παροχή σταθερής τοποθεσίας (set home to here) στο νησί που ανήκει η ομάδα
 - **Επικοινωνία ομάδας (chat)**
 - Εισαγωγή σε ομαδική επικοινωνία
 - Εισαγωγή σε ομαδική φωνητική επικοινωνία (voice chat)

4.3.4.5. Υπηρεσίες

στον δυνητικό κόσμο

Οι υπηρεσίες που παρέχει η συγκεκριμένη κοινότητα αφορούν:

- **Πληροφόρηση:** σχετικά με την δημιουργία ταινιών machinima και προσαρμογή τους στον δυνητικό κόσμο του Second Life στο Machinima Institute. Αλλά και απλών οδηγών για καθοδήγηση και περιήγηση στο Second Life. Στις δύο περιπτώσεις που αναφέρθηκαν, τα μέλη έχουν την δυνατότητα να πληροφορηθούν με απευθείας συνδέσμους οι οποίοι βρίσκονται στις notecards σε online βίντεο στο youtube (εικόνα 4.3.4.2).
- **Εκπαίδευση:** μέσω της παροχής τάξεων machinima στα μέλη της κοινότητας οι οποίες γίνονται είτε στην τοποθεσία του Machinima Institute, είτε σε συνεργασία με την Community Virtual library στην Reference Area της Βιβλιοθήκης.
- **Σεμινάρια:** με την παροχή workshops για θέματα δυνητικής πραγματικότητας όπως το “Workshop on virtual worlds Second Life and OpenSim: simulations and research searching the peer reviewed journal literature” που πραγματοποιήθηκε από το Μεταπτυχιακό Τμήμα Δυνητικής Πραγματικότητας του Πανεπιστημίου UC Davis (εικόνα 4.3.4.3).
- **Συνέδρια:** όπως το Machinima for the “Shaping Identity” Panel, Creating and Acting Identity: practice as research symposium, a one-day interdisciplinary

symposium το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Machinima Insitute με εισηγητή την HVX Silvestar.

εικόνα 4.3.4.2. Παροχή υλικού (υπό μορφή notecards) σχετικά με την δημιουργία ταινιών Machinima από το Virtual Workshop στο Second Life.

εικόνα 4.3.4.3. Χώρος που πραγματοποιήθηκε εκμάθηση στην τεχνολογία Machinima.

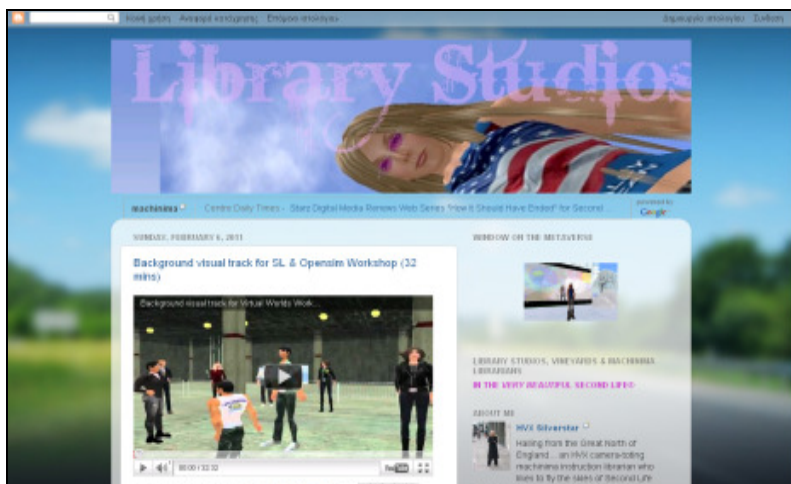
Εκτός δυνητικού κόσμου

Η συγκεκριμένη κοινότητα παρέχει πληροφόρηση στα μέλη κυρίως από το blog⁸³ (εικόνα 4.3.4.4) (με τελευταία ενημέρωση τον Φεβρουάριο του 2011) αλλά και από το YouTube⁸⁴ (εικόνα 4.3.4.5) στο γκρουπ της HVX Silvestar (ενημερώνεται πιο συχνά σε σχέση με το blog), σε αντίθεση με τις προηγούμενες που ενημέρωναν και μέσω e-mail.

⁸³ <http://machinimalibrarians.blogspot.com/>

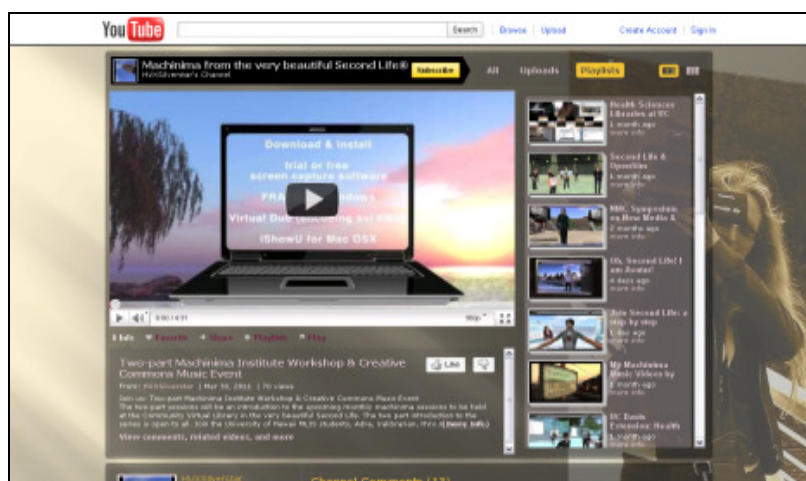
⁸⁴ <http://www.youtube.com/hvxsilverstar>

Blog

εικόνα 4.3.4.4. Το blog των Second Life Machinima Librarians.

YouTube

εικόνα 4.3.4.5. Η ιστοσελίδα του λογαριασμού της διαχειρίστριας της συγκεκριμένης κοινότητας στο YouTube.

4.3.5. Second Life Medical Library 2.0

4.3.5.1. Περιγραφή κοινότητας

Η συγκεκριμένη κοινότητα, η οποία είναι ανοικτή, αποτελείται από βιβλιοθηκονόμους με ειδίκευση σε θέματα υγείας οι οποίοι παρέχουν βιβλιοθηκονομικές υπηρεσίες (πηγές, online άρθρα, ενημερώσεις και επεξηγήσεις νόσων π.χ. οφθαλμολογικών, παθολογικών

μέσω notecards) στα μέλη αλλά και σε απλούς χρήστες. Δημιουργήθηκε το 2007. Ιδρυτής της κοινότητας είναι ο Namro Orman (Guus Van De Brekel) συνεργάτης στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της Ιατρικής Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημιακού τμήματος Ιατρικής του Groningen, στην Ολλανδία. Η συγκεκριμένη κοινότητα αποτελεί μέρος της Second Life Library 2.0 και έχει ως σταθερή τοποθεσία το Health Info Island⁸⁵.

4.3.5.2. Στόχοι

Η παροχή πληροφοριών (κυρίως σε οπτική μορφή παρά σε κείμενο) σε θέματα υγείας αλλά και πρόληψης νοσημάτων (π.χ. Aids, Alzheimer) σε μέλη της κοινότητας αλλά και απλούς χρήστες. Αλλά και η περαιτέρω συνεργασία με απλούς χρήστες για βελτίωση των βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών που παρέχονται στο Second Life. Διαφήμιση των υπηρεσιών της Second Life Medical Library.

4.3.5.3. Μέλη

Αριθμεί 146 μέλη. Οι περισσότεροι ανήκουν στον κλάδο της βιβλιοθηκονομίας. Εκτός των βιβλιοθηκονόμων η συγκεκριμένη κοινότητα αποτελείται από απλούς χρήστες οι οποίοι ενδιαφέρονται για θέματα υγείας (π.χ. ιατρικά site, εκθέσεις, γενική πληροφόρηση) αλλά και από γιατρούς και νοσηλευτές.

4.3.5.4. Ρόλοι

Στην συγκεκριμένη κοινότητα υπάρχουν οι εξής αρμοδιότητες:

- **Owner (υπερδιαχειριστής)**-είναι το άτομο που έχει πλήρης αρμοδιότητες και είναι δημιουργός της κοινότητας
 - **Διαμόρφωση ιδιοτήτων μελών**

⁸⁵ Το Health Info Island χρηματοδοτήθηκε αρχικά από την National Library of Medicine των Η.Π.Α και από την Alliance Library Systems. Στο συγκεκριμένο project βοήθησαν και ενίσχυσαν οι ομάδες των Consumer Health Librarians και Medical Librarians αλλά και των επιστημόνων πληροφόρησης σε συνεργασία με επιδημιολόγους, φαρμακοποιούς και εκπαιδευτές νοσηλευτικής, εθελοντές βιβλιοθηκών και άλλους (Boulos, Kamel, Lee, et al. 2007). Αργότερα παραδόθηκε σε περαιτέρω αναβάθμιση και διαχείριση, στην M.K.O. Virtual Ability Inc., η οποία έχει ως βασικό σκοπό την παροχή πληροφόρησης αλλά και βοήθειας σε άτομα με ειδικές ανάγκες. Η συγκεκριμένη M.K.O. δημιούργησε αντίστοιχο νησί για τα άτομα αυτά, το Virtual Ability Island. Περισσότερες πληροφορίες στο <http://virtualability.org/default.aspx>. Το URL του Health Info Island είναι: <http://slurl.com/secondlife/Healthinfo%20Island/131/139/23>.

- Πρόσκληση ατόμων στο group
- Διαγραφή μελών
- Διαμόρφωση ομάδας (ανοιχτή ή κλειστή-“open enrollment”) και αλλαγή του τρόπου εγγραφής (έναντι χρηματικού ποσού-enrollment fee)
- **Διαμόρφωση ρόλων**
 - Δημιουργία νέων ρόλων
 - Διαγραφή ρόλων
 - Αλλαγή αρμοδιοτήτων ρόλων, περιγραφής κ.α.
 - Διαμόρφωση κωδικών μελών, εναλλαγή ρόλων μελών
 - Διαγραφή μελών από ρόλους
 - Διαμόρφωση και διαγραφή ικανοτήτων από ρόλους
- **Ταυτότητα ομάδας**
 - Αλλαγή κανονισμού (charter), σήματος και εμφάνισης στην αναζήτηση
- **Διαχείριση γης**
 - Μετατροπή και αγορά γης
 - Εγκατάλειψη γης στον Εκπρόσωπο της Linden
 - Πώληση γης
 - Διαίρεση και ένωση γης
- **Ταυτότητα γης**
 - Διαμόρφωση εμφάνισης γης στην αναζήτηση
 - Αλλαγή ονόματος, περιγραφής, και ένδειξης της γης στην αναζήτηση
 - Εγκατάσταση σημείου “προσγείωσης” και τηλεμεταφοράς
- **Ρυθμίσεις γης**
 - Αλλαγή στις ρυθμίσεις μουσικής και μέσων
- **Εξουσία γης**⁸⁶
- **Πρόσβαση γης**
- **Περιεχόμενο γης**
- **Διαχείριση αντικειμένων**
- **Διαχείριση λογαριασμού ομάδας**

⁸⁶ Βλέπε υποσ.57.

- Πληρωμή υποχρεώσεων ομάδας και μερίσματος στα υπόλοιπα μέλη
- **Ενημερώσεις ομάδας**
 - Αποστολή ενημερώσεων
 - Αποδοχή και παρακολούθηση παλιών ενημερώσεων
- **Επικοινωνία ομάδας (chat)**
 - Εισαγωγή σε ομαδική επικοινωνία
 - Εισαγωγή σε ομαδική φωνητική επικοινωνία (voice chat)
- **Officer (διαχειριστής)**-έχει περισσότερες αρμοδιότητες από τα κανονικά μέλη. Αναλαμβάνει την διαχείρισή τους αλλά και τις σχέσεις με το προσωπικό της Linden και συνεισφέρει στην εξέλιξη και ομαλή λειτουργία της κοινότητας
 - **Διαμόρφωση ιδιοτήτων μελών**
 - Πρόσκληση ατόμων στο group
 - Διαγραφή μελών
 - Διαμόρφωση ομάδας (ανοιχτή ή κλειστή-“open enrollment”) και αλλαγή του τρόπου εγγραφής (έναντι χρηματικού ποσού-enrollment fee)
 - **Διαμόρφωση ρόλων**
 - Αλλαγή αρμοδιοτήτων ρόλων, περιγραφής κ.α.
 - Διαμόρφωση ρόλων μελών
 - **Ταυτότητα ομάδας**
 - Αλλαγή κανονισμού (charter), σήματος και εμφάνισης στην αναζήτηση
 - **Διαχείριση γης**
 - Μετατροπή και αγορά γης
 - Εγκατάλειψη γης στον Εκπρόσωπο της Linden
 - Πώληση γης
 - Διαίρεση και ένωση γης
 - **Ταυτότητα γης**
 - **Ρυθμίσεις γης**
 - Αλλαγή στις ρυθμίσεις μουσικής και μέσων
 - **Εξουσία γης**
 - **Πρόσβαση γης**
 - **Περιεχόμενο γης**
 - **Διαχείριση αντικειμένων**

- **Διαχείριση λογαριασμού ομάδας**
 - Πληρωμή υποχρεώσεων ομάδας και μερίσματος στα υπόλοιπα μέλη
- **Ενημερώσεις ομάδας**
 - Αποστολή ενημερώσεων
 - Αποδοχή και παρακολούθηση παλιών ενημερώσεων
- **Επικοινωνία ομάδας (chat)**
 - Εισαγωγή σε ομαδική επικοινωνία
 - Εισαγωγή σε ομαδική φωνητική επικοινωνία (voice chat)
- **Απλά μέλη-** έχουν λιγότερες αρμοδιότητες που καθορίζονται από τους διαχειριστές ή τους υπερδιαχειριστές
 - **Εξουσία γης**
 - Παροχή σταθερής τοποθεσίας (set home to here) στο νησί που ανήκει η ομάδα
 - **Ενημερώσεις ομάδας**
 - Αποδοχή και παρακολούθηση παλιών ενημερώσεων
 - **Επικοινωνία ομάδας (chat)**
 - Εισαγωγή σε ομαδική επικοινωνία
 - Εισαγωγή σε ομαδική φωνητική επικοινωνία (voice chat)

4.3.5.5. Υπηρεσίες

στον δυνητικό κόσμο

Οι υπηρεσίες που παρέχει η συγκεκριμένη κοινότητα αφορούν:

- **Πληροφόρηση⁸⁷:** παροχή ιατρικών υπηρεσιών, και πληροφοριών σχετικά με θέματα υγείας (π.χ. οφθαλμολογικά, νοσημάτων κ.α.) στα μέλη και σε απλούς χρήστες μέσω notecards⁸⁸ αλλά και σε άτομα με ειδικές ανάγκες μέσω του ειδικού θεματικού νησιού Virtual Ability Island. Επιπλέον δίνεται η δυνατότητα τηλεμεταφοράς από τη Second Life Medical Library (εικόνα 4.3.5.1) στην Consumer Health Library (εικόνα 4.3.5.2) η οποία παρέχει πληροφόρηση σχετικά

⁸⁷Στην συγκεκριμένη κοινότητα, την περίοδο που πραγματοποιήθηκε η εργασία, το νησί ήταν υπό ριζική αναμόρφωση (δομική), έτσι οι εκθέσεις που αναφέρονται αλλά και τα live shows είναι παλαιότερα.

⁸⁸ Χρησιμοποιώντας συμπληρωματικές ιατρικές πηγές από Η.Π.Α., Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλες χώρες.

με την υγιή κατανάλωση τροφίμων μέσω αναρτημένων poster τα οποία βρίσκονται εκτός της βιβλιοθήκης, αλλά και ειδική θεματική περιοχή υποστήριξης το “Path of Support” για άτομα που πάσχουν από κατάθλιψη, ναρκωτικά, αλκοολισμό (εικόνα 4.3.5.3). Εκτός των παραπάνω παρέχεται και δυναμικό κέντρο ενδυνάμωσης (Health & Wellness Center) του avatar του χρήστη ή μέλους της κοινότητας.

- **Εκθέσεις:** όπως το Health Literacy (2009) με σκοπό την αφύπνιση των χρηστών αλλά και μελών σε θέματα υγείας όπως καρδιοπάθειες, εγκεφαλικά κ.α. και την παροχή διαδραστικών (interactive) συμβουλών μέσω test προκειμένου ο ίδιος ο χρήστης ή μέλος -ασθενής- να ενημερωθεί για τις ανάγκες που έχει. Αλλά και παροχή εκθέσεων που συνδέουν την λογοτεχνία με την ιατρική όπως το “Harry Potter’s World of Magic Science and Medicine”⁸⁹ (2009) που πραγματοποιήθηκε στο Health Info Island.
- **Live Health Shows:** όπως το “Behavioral Therapy in Virtual Worlds”⁹⁰ (2009) το οποίο παρουσιάστηκε εξ ολοκλήρου από το Second Life με θέμα την θεραπεία από την κακή χρήση ουσιών και το οποίο μεταδόθηκε από το Metanomics.net .
- **Συνεργασία με άλλες κοινότητες:** όπως η φιλοξενία της ομάδας Second Life’s Diabetes Support Group και η ενθάρρυνση νέων ομάδων (π.χ. αγοραφοβικοί).
- **Βιβλιογραφικές υπηρεσίες:** στο Second Life μέσω Instant Messaging (IM).

εικόνα 4.3.5.1. Η Medical Library στο Health Info Island.

⁸⁹ http://www.youtube.com/watch?v=8DIPeVG-Oe4&feature=player_embedded

⁹⁰ http://www.metanomics.net/show/in_counselling_-_behavioral_therapy_in_virtual_worlds/

εικόνα 4.3.5.2. Κεντρικό σημείο τηλεμεταφοράς στο Health Info Island. Δεξιά διακρίνονται οι παρεχόμενες τοποθεσίες υπό μορφή αρίθμησης. Στο βάθος διακρίνεται η Consumer Health Library.

εικόνα 4.3.5.3. Η περιοχή “Path of Support” στο Health Info Island. Διακρίνονται τα παρεχόμενα poster ενημέρωσης για θέματα υγείας.

Εκτός δυνητικού κόσμου

Η συγκεκριμένη κοινότητα ήταν από τις λιγότερο δραστήριες κοινότητες (μη ύπαρξη e-mail) λόγω και της ριζικής αναμόρφωσης του νησιού. Παρόλα αυτά ενημερώνει τα μέλη μέσω του blog <http://healthinfoisland.blogspot.com/> (εικόνα 4.3.5.4.) (με τελευταία ενημέρωση τον Σεπτέμβριο του 2010) αλλά και μέσω των κοινωνικών δικτύων του Facebook (group και fanpage)⁹¹ (εικόνα 4.3.5.5), του Twitter⁹² (κυρίως του διαχειριστή

⁹¹ <http://www.facebook.com/group.php?gid=268820866383>

⁹² <http://twitter.com/#!/HealthInfoIslan>

του group, ενημερώνεται συχνότερα) (εικόνα 4.3.5.6) και του επαγγελματικού LinkedIn⁹³ (εικόνα 4.3.5.7).

Blog

Δίνει τη δυνατότητα στα μέλη αλλά και στους απλούς επισκέπτες να κατεβάσουν ένα ειδικό toolbar το οποίο παρέχεται από την National Library of Medicine, και ενημερώνεται με τα τελευταία άρθρα στον τομέα της υγείας. Επιπλέον το συγκεκριμένο toolbar παρέχει και πρόσβαση σε online ιατρικές πηγές όπως το pubmed, και site που αφορούν την εκπαίδευση στο Second Life, πληροφορίες για τις βιβλιοθήκες Consumer Health Library και Second Life Medical Library 2.0 και μία ειδική εφαρμογή το healthy chatbot⁹⁴ το οποίο μπορεί να απαντήσει σε σχετικές ερωτήσεις για την υγεία και λειτουργεί ως σύνδεσμος με το Second Life.

εικόνα 4.3.5.4. Το blog της Second Life medical Library 2.0.

Facebook

Το γκρουπ της συγκεκριμένης κοινότητας στο Facebook ονομάζεται Health Info Island και παρέχει ενημερώσεις σχετικά με επερχόμενα event στο Second Life (τελευταία ενημέρωση τον Σεπτέμβριο του 2010).

⁹³ http://www.linkedin.com/groups?about=&gid=2711505&trk=anet_ug_grppro

⁹⁴ Σύμφωνα με τον διαχειριστή της κοινότητας (Guus Van de Brekel) η συγκεκριμένη εφαρμογή αποτελεί ένα πείραμα το οποίο συνδυάζει την τεχνητή νοημοσύνη με την τεχνολογία chat. Η συγκεκριμένη εφαρμογή βοηθάει τους χρήστες για ερωτήσεις σε θέματα υγείας όταν δεν υπάρχει κανείς να τους βοηθήσει στην συγκεκριμένη κοινότητα.

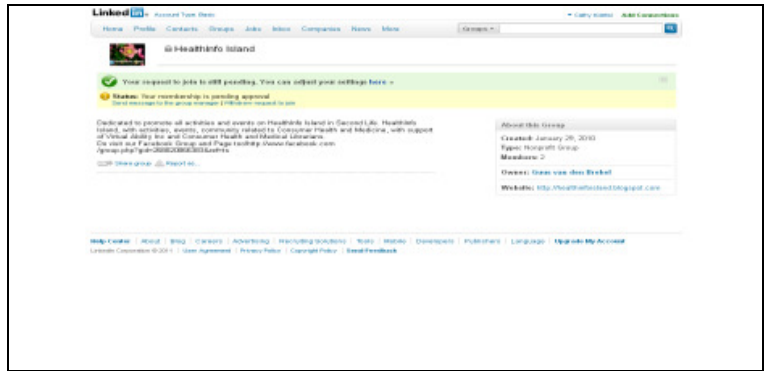
εικόνα 4.3.5.5. Η Second Life Medical Library 2.0 στο Facebook (Health Info Island).

Twitter

εικόνα 4.3.5.6. Ο λογαριασμός στο twitter του διαχειριστή της κοινότητας.

Linkedn

εικόνα 4.3.5.7. Το group της Second Life Medical Library 2.0 (Health Info Island) στο LinkedIn.

Κεφάλαιο 5

Αποτελέσματα

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται συνοπτικά οι πέντε κοινότητες των βιβλιοθηκονόμων στο Second Life καθώς και τα ποιοτικά αποτελέσματα στη διάρκεια των επτά μηνών (Νοέμβριο έως Μάιο). Στις οριζόντιες στήλες παρουσιάζονται οι κοινότητες και στις κάθετες τα χαρακτηριστικά που υπάρχουν στην κάθε κοινότητα.

		ΤΥΠΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ	ΣΤΟΧΟΙ	ΜΕΛΗ	ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΡΟΛΩΝ-ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ & ΥΛΙΚΟ	ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΕ ΑΛΛΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ Ή ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ BLOG Ή SITE	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ E-MAIL-ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ
Κ Ο Ι Ν Ο Τ Η Τ Ε Σ	LIBRARIANS OF SECOND LIFE	ΚΛΕΙΣΤΗ	ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΑΡΘΡΩΝ (BIBΛ/ΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗ) ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ	797	OWNER OFFICER COLLECTION MANAGER LIBRARY RESOURCE MANAGER EVENT ANNOUNCER	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ (π.χ. Banned Books Week) ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ (κατηγοριοποίηση μέσω notecards ή chatbots-βοηθών) ΥΛΙΚΟ (μέσω συνδέσμων σε sites &	FACEBOOK (SECOND LIFE LIBRARIANS) ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ BLOG (κυρίως για event διήγησης) (http://irelandstory.blogspot.c	ΝΑΙ-ΣΥΝΕΧΗΣ

						America) ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΩΝ (π.χ. Ιβανόης) ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ (π.χ. πάρτυ)		
LIBRARY:ACADEMIC AVATAR LIBRARIANS (ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑ)	ΑΝΟΙΚΤΗ	ΠΑΡΟΧΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ EVENT, ΣΥΝΕΔΡΙΑ, ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΑΡΘΡΩΝ (ΓΕΝΙΚΕΣ Ή ΠΙΟ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ)	382	OWNER OFFICER MEMBERS	ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ (π.χ. Information Literacy) ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ (π.χ. “Learn to about big and little dreams of partners and partnerships, and how you can jump into them”) ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣ	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ INFORMATION ON LITERACY BLOG (http://informationliteracy.blogspot.com)	ΝΑΙ-ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ	

					<p>Η (π.χ. Infolit iSchool, 7 pillars of Education)</p> <p>ΥΛΙΚΟ (μέσω συνδέσμων σε sites & ψηφιοποιημένων αρχείων pdf)</p> <p>ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΟΜΑΔΕΣ (π.χ. Second life Medical Library 2.0)</p>		
LIBRARY INFORMATION STUDENT UNION	ΑΝΟΙΚΤΗ	ΧΩΡΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ Σ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΒΙΒΛ/ΜΙΑΣ ΜΕ ΑΤΟΜΑ	191	OWNER OFFICER ARCHIVISTS	ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ (π.χ. ενδεχόμενη επέκταση των δυνητικών κόσμων)	SITE (http://www2.hawaii.edu/~na hl/studentunion/lis-su.html)	ΝΑΙ-ΣΥΝΕΧΗΣ

		<p>ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ</p> <p>ΠΑΡΟΧΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕ ΩΝ & ΣΥΖΗΤΗΣΕΩ Ν (ΒΙΒΛ/ΜΙΑΣ, ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ)</p>		<p>MEMBERS</p> <p>ΣΥΝΕΔΡΙΑ (π.χ. “Glimpses into lives and times, past and present”)</p> <p>ΞΕΝΑΓΗΣΕΙΣ (π.χ. Community Virtual library)</p> <p>ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣ Η (π.χ. αστρονομία, φυσική μέσω του εικονικού San Jose University)</p> <p>ΥΛΙΚΟ (μέσω συνδέσμων σε sites)</p> <p>ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ</p>	<p>[YouTube]</p>	
--	--	---	--	--	------------------	--

					<p>ME EVENT (π.χ. Saint Patrick's Day & προώθηση εκπαιδευτικών event)</p> <p>ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ (π.χ. Second Life Medical Library 2.0)</p>		
SECOND LIFE MACHINIMA LIBRARIANS	ΑΝΟΙΚΤΗ	ΠΑΡΟΧΗ ΔΥΝΗΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ (ΤΑΞΕΩΝ) MACHINIMA ΣΕ ΒΙΒΛ/ΜΟΥΣ, ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΒΙΒΛ/ΜΙΑΣ & ΑΠΛΑ	98	OWNER MEMBERS	<p>ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ (π.χ. δημιουργία ταινιών machinima)</p> <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (π.χ. παροχή τάξεων machinima)</p>	<p>BLOG (http://machinimalibrarians.blogspot.com)</p> <p>[YouTube]</p>	OXI

		ΜΕΛΗ			<p>ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ (π.χ. παροχή Workshops)</p> <p>ΣΥΝΕΔΡΙΑ (π.χ. Machinima for the shaping identity panel...)</p> <p>ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ (π.χ. Librarians of Second Life)</p>		
SECOND LIFE MEDICAL LIBRARY 2.0	ΑΝΟΙΚΤΗ	ΠΑΡΟΧΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΜΕΛΗ	146	OWNER OFFICER MEMBERS	ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ (π.χ. ιατρικές υπηρεσίες, πληροφορίες σε θέματα υγείας) ΥΛΙΚΟ	BLOG (http://healthinfolisland.blogs.pot.com) FACEBOOK (HEALTH	OXI

			& ΑΠΛΟΥΣ ΧΡΗΣΤΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΧΡΗΣΤΕΣ ΣΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΙΒΛ/ΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ		(μέσω συνδέσμων σε sites & notecards) ΕΚΘΕΣΕΙΣ (π.χ. Health Literacy) LIVE HEALTH SHOWS (π.χ. “Behavioral Therapy in Virtual Worlds”)	INFO ISLAND) TWITTER (κυρίως του διαχειριστή) LINKEDN (SL HEALTH INFO ISLAND)	
					ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ (π.χ. Second Life’s Diabetes Support Group)		
					ΒΙΒ/ΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ		

						ΜΕΣΩ INSTANT MESSAGING (IM)		
--	--	--	--	--	--	-----------------------------------	--	--

Πίνακας 1.

Κεφάλαιο 6

Συζήτηση

Από την μελέτη των κοινοτήτων και τα αποτελέσματα που διατυπώθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια, το Second Life αποτελεί αδιαμφισβήτητα ένα πολύ σημαντικό εργαλείο αλλά και ένα “έβδομο” πρόσωπο της βιβλιοθήκης και κυρίως των βιβλιοθηκονόμων.

Οι δυνατότητες που προσφέρει στον τομέα της δημιουργίας τόσων των βιβλιοθηκών (κυριολεκτικά από το μηδέν), όσο και της συνεργασίας (μεταξύ των κοινοτήτων), της εκπαίδευσης (machinima classes, scripting classes, συνέδρια, σεμινάρια, συζητήσεις άρθρων), της πληροφόρησης (οπτικοακουστικής, απευθείας επαφής με την εποχή συγγραφής του βιβλίου-Mystery Manor, Info Island), είτε άμεσης (μέσω βιβλιοθηκονόμων-avatar) είτε έμμεσης (e-mail, blog, site κ.λ.π) των βιβλιοθηκονόμων το καθιστούν ως ένα πολύ βασικό μέσο επαφής του επαγγέλματος όχι μόνο με την 3D τεχνολογία αλλά και με τους ίδιους τους χρήστες (οι οποίοι προέρχονται από όλες τις χώρες του κόσμου και από διαφορετικούς πολιτισμούς).

Το πιο σημαντικό, όμως, εκτός των όσων ειπώθηκαν, αποτελεί η αλλαγή της αντίληψης της βιβλιοθήκης όχι πλέον με την έννοια του κτιρίου αλλά σαν πυρήνα μιας ολόκληρης κοινότητας γύρω από την οποία συνυπάρχουν, συνεργάζονται και αλληλοστηρίζονται πολλές υποομάδες βιβλιοθηκονόμων (εθελοντών και μη), συγγραφέων, φοιτητών βιβλιοθηκονομίας, γιατρών, εκπαιδευτικών, φαρμακοποιών, νοσηλευτών, ατόμων με ειδικές ανάγκες, ατόμων που πάσχουν από HIV⁹⁵.

Αξίζει να επισημανθεί, ότι για τη δημιουργία των βιβλιοθηκών συνεργάστηκαν αρχιτέκτονες, γραφίστες, βιβλιοθηκονόμοι χωρίς κάποιοι από αυτούς να πληρωθούν, αλλά και για τη δημιουργία του υλικού το οποίο παρέχεται από τις βιβλιοθήκες στα μέλη βιβλιοθηκονομικών κοινοτήτων και μη, εργάστηκαν εθελοντικά αρκετοί βιβλιοθηκονόμοι (πάνω από 600) για πάνω από 2 χρόνια, ανανεώνοντας διαρκώς τις πηγές

⁹⁵ Ενδεικτικό είναι και το ειδικό θεματικό νησί HIV/Karuna Island αλλά και η θεματική περιοχή στο Info Island, Stonewall.

(οπτικοακουστικές), το feedback του κάθε άρθρου (ενίοτε ασκώντας και κριτική για βελτιώσεις στα references) ή διορθώνοντας σπασμένους συνδέσμους (broken links).

Είναι χαρακτηριστικά τα όσα αναφέρει η Rhonda Trueman (Abbey Zenith στο Second Life), διαχειριστής της κοινότητας Librarians of Second Life: «Our biggest challenge in managing collections is constantly updating existing collections while also building new ones. Our collections are reviewed periodically for broken links and functions that do not work» (Bell & Trueman, 2008). Σε ορισμένες περιπτώσεις, στην κριτική της παροχής του υλικού βοήθησαν και μαθητές που αγαπούν το βιβλίο αλλά και φοιτητές της βιβλιοθηκονομίας.

Ένα ακόμη βασικό χαρακτηριστικό ως προς το υλικό και την παροχή του από τις κοινότητες που αναφέρθηκαν, είναι οι notecards αλλά και τα poster. Οι notecards αποτελούν ένα είδος σημείωσης (το αντίστοιχο καρτελάκι ή ετικέτας στην πραγματική βιβλιοθήκη) υπό μορφή word όπου περιλαμβάνει κείμενο και ενσωματωμένους συνδέσμους (συνήθως σε τοποθεσίες) ή αντικείμενα (και συνδέσμους) για την διευκόλυνση του χρήστη. Τα poster λειτουργούν συνήθως ως ανακοινώσεις για επερχόμενα event ή ως αντικείμενα (όπου ο χρήστης τα αποθηκεύει ως poster). Τα poster αλλά και οι notecards δημιουργούνται από τους βιβλιοθηκονόμους των δυνητικών κοινοτήτων έπειτα από ενδελεχή επεξεργασία των δεδομένων και των συνδέσμων.

Η συνεργασία και ο εθελοντισμός σε επίπεδο κοινοτήτων αλλά και ατόμων του ιδίου ή μη επαγγέλματος, αποτελούν επιπλέον παράγοντες για την συνεχή ανάπτυξη και διαμόρφωσή τους. Ενδεικτικά παραδείγματα είναι οι κοινότητες των Librarians of Second Life και Library: Academic Avatar Librarians όπου με τη διεξαγωγή συνεδρίων και συζητήσεων βρίσκουν κοινούς τρόπους δράσης για ανάπτυξη του επαγγέλματος και των δυνητικών βιβλιοθηκών. Καθοριστικό ρόλο για τη συνεργασία και περαιτέρω εξέλιξη των κοινοτήτων, αποτελεί η επικοινωνία (είτε σύγχρονη ή ασύγχρονη) και η ανταλλαγή απόψεων με βιβλιοθηκονόμους από άλλες χώρες (Αυστραλία, Αγγλία, Η.Π.Α, Ιρλανδία, Ολλανδία, Νορβηγία) που στην πραγματική ζωή, θα ήταν ανέφικτο λόγω του διαφορετικών ζωνών ώρας. Σε αυτό συνέβαλε και η ενιαία ώρα (Second Life Time) που καθιερώθηκε για όλους τους δυνητικούς χρήστες από τους δημιουργούς.

Η παροχή εκπαίδευσης υπό μορφή δυνητικών τάξεων από τους ίδιους τους βιβλιοθηκονόμους των κοινοτήτων, αποτέλεσε βασικό παράγοντα περαιτέρω προσέλκυσης απλών χρηστών και νέων μελών. Η δυνατότητα δημιουργίας machinima monies από τους ίδιους τους βιβλιοθηκονόμους αλλά και η παροχή συμβουλών για δημιουργία αντικειμένων στο Second Life, για άρθρα, για θέματα υγείας, βοήθειας στον δυνητικό κόσμο του Second Life δίνουν στο επάγγελμα του βιβλιοθηκονόμου νέα πνοή και αντίληψη.

Εκτός των θετικών χαρακτηριστικών που προαναφέρθηκαν, υπάρχουν και αρκετές δυσκολίες στην ανάπτυξη και συνέχιση των δυνητικών κοινοτήτων των βιβλιοθηκονόμων στο Second Life καθώς κάποιες οφείλονται είτε στις ίδιες τις κοινότητες είτε στον δυνητικό κόσμο.

Βασικό παράγοντα αποτελεί η τεχνολογία καθώς οι διαρκείς αναβαθμίσεις του δυνητικού κόσμου (σχεδόν κάθε μήνα), τα εξελιγμένα γραφικά (πάνω από 512 MB RAM), οι γρήγορες ταχύτητες που απαιτεί το καθιστούν ιδιαίτερα δύσκολο σε απλούς χρήστες αλλά και βιβλιοθηκονόμους που οι υπολογιστές τους δεν έχουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά να γνωρίσουν το Second life. Το κόστος που απαιτείται για τον τεχνολογικό εξοπλισμό (διαρκής αναβάθμιση της κάρτας γραφικών), είναι μεγάλο.

Επιπλέον ο διαχωρισμός εγγραφής του χρήστη σε απλή συνδρομή και επί πληρωμή (10 LD, \$) διαχωρίζει τις παροχές αλλά και δυνατότητες των χρηστών. Στην πρώτη περίπτωση ο χρήστης δεν έχει το δικαίωμα να δημιουργήσει αντικείμενα (π.χ. βιβλιοθήκη), ταινίες machinima ή να έχει μία μόνιμη κατοικία. Αντίθετα οι χρήστες που πληρώνουν έχουν περισσότερες παροχές (δημιουργία αντικειμένων, ταινιών, δυνατότητα μόνιμης κατοικίας).

Εκτός των παραπάνω, ένα ακόμη μειονέκτημα οφείλεται και στις ίδιες τις βιβλιοθηκονομικές κοινότητες καθώς η διάσπασή τους σε μικρότερες (αρχειονόμοι, εθελοντές βιβλιοθηκονόμοι) καθιστά δύσκολη την συνεργασία, την περαιτέρω ανάπτυξή τους και την εύρεσή τους από τους βιβλιοθηκονόμους. Σε αυτό καθοριστικό παράγοντα, όπως ήδη έχει αναφερθεί, συμβάλλει η διαφορά ώρας (Αγγλία, Γαλλία, Νορβηγία, Δανία, Η.Π.Α). Ένα παράδειγμα τέτοιας περίπτωσης ήταν οι πρώτες ημέρες επαφής της κοινότητας όπου καθορίζονταν οι στόχοι αλλά και οι παρεχόμενες πηγές συνήθως μετά τις 12 η ώρα τα μεσάνυχτα έως ξημερώματα.

Η ελλιπής πρόσβαση στις ηλεκτρονικές συλλογές είναι ένας ακόμη παράγοντας δυσκολίας σύμφωνα με την Trueman. Πολλοί από τους εθελοντές που δουλεύουν σε κοινότητες με συλλογές χρησιμοποιούν συνήθως public domains, ανοιχτές βάσεις δεδομένων, και πηγές του διαδικτύου για να εμπλουτίσουν τις συλλογές τους (Bell & Trueman, 2008). Αν και παρείχαν δοκιμαστικές εγγραφές σε πηγές αρχικά, το οικονομικό κόστος ολόκληρου του project (της Alliance Library) ήταν αρκετά μεγάλο για τους ίδιους τους βιβλιοθηκονόμους προκειμένου να συνεχίσουν να παρέχουν πρόσβαση στις πηγές. Σε αντίθεση με το Health Info Island όπου υπήρξαν δωρεές για περαιτέρω πρόσβαση σε online πηγές.

Στον τομέα της πληροφόρησης και των βιβλιογραφικών υπηρεσιών, υπάρχουν δύο βασικά προβλήματα κυρίως σύγχρονης επικοινωνίας. Η μείωση της ταχύτητας (περιπτώσεις lag⁹⁶, αλλά και μη ακούσματος της φωνής των χρηστών-περιπτώσεις παρουσιάσεων) και η αποπροσωποποίηση του επαγγέλματος (αφού πολλές φορές ο βιβλιοθηκονόμος λαμβάνεται ως μηχανή και όχι ως ένα άλλο ανθρώπινο ον που βρίσκεται σε μια άλλη χώρα).

⁹⁶ Μείωση απόδοσης γραφικών π.χ. avatar, αντικειμένων λόγω της αργής επικοινωνίας του περιβάλλοντος με τον server αλλά και λόγω των textures, scripts, ή πληθώρα avatar σε μία τοποθεσία (σε συνέδρια, events, party, συζητήσεις, διηγήσεις).

Κεφάλαιο 7

Συμπεράσματα και προτάσεις

Πέραν των θετικών και των αρνητικών χαρακτηριστικών, αυτό που κατάφεραν οι βιβλιοθηκονομικές κοινότητες στο Second Life είναι να ξανακάνουν τον κόσμο και κυρίως τη σύγχρονη γενιά να αγαπήσει τις βιβλιοθήκες και το βιβλίο αλλά και να έρθουν σε άμεση επαφή μαζί τους.

Άτομα που δεν γνώριζαν τις βιβλιοθήκες άρχισαν να διαμορφώνουν κοινότητες γύρω από τη θεματική ενός βιβλίου (Science Fiction Group) αλλά και να βοηθούν στις branch libraries του δυνητικού κόσμου (όπως η Cybrary City II, Seanchai Library). Επιπλέον κάποιοι από αυτούς βοήθησαν εθελοντικά στις κριτικές των άρθρων αλλά και στη συλλογή υλικού (ως εθελοντές).

Βιβλιοθηκονόμοι από όλον τον κόσμο συνεργάστηκαν και αντάλλαξαν απόψεις με άλλους συναδέλφους είτε του ιδίου επαγγέλματος είτε άλλου (περίπτωση Second Life Medical Library 2.0) καθώς εκτός δυνητικού κόσμου θα ήταν ιδιαίτερα δύσκολο. Ήρθαν σε επαφή με τους χρήστες, γνώρισαν τις επιθυμίες τους, και κατάφεραν να πείσουν τους διευθυντές βιβλιοθηκών για την αξία μιας βιβλιοθήκης σε έναν δυνητικό κόσμο (μείωση ψηφιακού και πληροφοριακού χάσματος).

Επιπλέον, συνετέλεσαν στην ανάπτυξη του εθελοντισμού, της εκπαίδευσης (βιβλιοθήκες και σε teen second life, εξ αποστάσεως εκπαίδευση με τη δημιουργία συνεργατικών ομάδων μαζί με τους εκπαιδευτικούς Librarians and Educators in Second life Group), αλληλοϋποστήριξης (οικονομικής κυρίως σε νέες βιβλιοθήκες αλλά και χρήστες), προβληματίστηκαν και συζήτησαν τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν και συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν επαγγελματικά (συνέδρια, συζητήσεις), διασκέδασαν (events, parties), κινητοποιήθηκαν περιβαλλοντικά (Golf Krisis), κοινωνικά (AIDS, Information Literacy, War Child North America, Help Japan), αλλάζοντας τις αντιλήψεις του κόσμου (κυρίως των χρηστών) και της νέας γενιάς για τους βιβλιοθηκονόμους, δίνοντας έτσι νέα προοπτική στο επάγγελμα.

Η Julie Parry σε άρθρο της για τις ικανότητες του μελλοντικού βιβλιοθηκονόμου αναφέρει ως βασικές την επικοινωνία, την τεχνική δεξιότητα, την διαχείριση, την εκπαίδευσή του, τη διδασκαλία του σε άλλους και τις προσωπικές του δεξιότητες (multi-skilled) (Parry, 2008).

Ο δυνητικός βιβλιοθηκονόμος του Second Life συνοψίζει ουσιαστικά, όλα εκείνα που αναφέρει η Parry. Είναι δηλαδή:

- ✓ μέντορας (στην πληροφόρηση των χρηστών)
- ✓ εκπαιδευτής (scripting classes, καθοδηγητής σε νέους χρήστες)
- ✓ εκπαιδευόμενος (π.χ. φοιτητές βιβλιοθηκονόμοι)
- ✓ κατέχει αυξημένες τεχνικές δεξιότητες (δημιουργός αντικειμένων, machinimatographer)
- ✓ εθελοντής
- ✓ ειδήμων της πληροφόρησης
- ✓ διδάσκεται από τους χρήστες
- ✓ κοινωνικά ευαίσθητος (π.χ. War Child North America)
- ✓ διαχειριστής (είτε μιας κοινότητας-manager, είτε του υλικού-archivist manager, ή ενός κοινωνικού γεγονότος-event announcer)
- ✓ συγγραφέας
- ✓ κατέχει ομαδικό πνεύμα (συνεργασία με άλλες κοινότητες)
- ✓ εξασφαλίζει πόρους για την επιβίωση της βιβλιοθήκης (π.χ. fundraising)
- ✓ συντελεί στη μείωση της πληροφοριακής ανισότητας (χρήση chatbots, όταν ο ίδιος δεν είναι εκεί)
- ✓ ειρηνιστής (π.χ. Peace Park για την ιστορική πληροφόρηση όλων των θρησκειών)

Είναι ένας “σοφός” δηλαδή της τεχνολογίας και της πληροφόρησης, ο οποίος δημιουργεί και αναπτύσσει την δυνητική βιβλιοθήκη ως κέντρο-κοινότητα πολιτισμού και συνεύρεσης ατόμων, δίνοντας τη βάση για τις πρώτες μελλοντικές “δυνητικές γειτονιές”.

7.1. Πρόταση εισαγωγής Ελλήνων βιβλιοθηκονόμων και βιβλιοθηκών στο Second Life

Κάποιοι θα αναρωτηθούν γιατί να μην υπάρχουν και ελληνικές κοινότητες βιβλιοθηκονόμων στο Second Life;

Στην Ελληνική πραγματικότητα δυστυχώς, οι δυνητικές κοινότητες βιβλιοθηκονόμων κυρίως σε έναν δυνητικό κόσμο όπως του Second Life φαντάζουν σενάριο επιστημονικής φαντασίας. Οι πόροι είναι αρκετά μικρότεροι στις ελληνικές βιβλιοθήκες αλλά και στο ίδιο το επάγγελμα σε σχέση με τους Αμερικάνους, τους Νορβηγούς, τους Φινλανδούς.

Η δημιουργία μιας ελληνικής βιβλιοθήκης (π.χ. εθνικής) που θα συντελεί ως κέντρο-κοινότητα χρηστών και βιβλιοθηκονόμων, και θα παρέχει συλλογές απευθείας από τη βιβλιοθήκη (μέσω browser ή υπό μορφή pdf) φαντάζει ακατόρθωτη δεδομένης της οικονομικής κρίσης και των δύσκολων συνθηκών που υπάρχουν στην χώρα.

Εκτός, φυσικά των οικονομικών δυσκολιών υπάρχει και η απροθυμία από τους περισσότερους βιβλιοθηκονόμους να εισέλθουν και να διερευνήσουν τις δυνατότητες που τους παρέχει ένας δυνητικός κόσμος, κυρίως του Second Life. Για τους περισσότερους υπάρχει καχυποψία ότι το επάγγελμα θα αντικατασταθεί από avatar απρόσωπα ή θα υποστεί κι άλλο πλήγμα αντικαθιστώντας την ίδια την ύπαρξη της βιβλιοθήκης ως ψηφιακού αντικειμένου ή ως απλού χώρου αποθήκευσης δεδομένων (όχι ως φορέα πολιτισμού).

Η δυσπιστία, όμως, είναι εκείνη που φέρνει πίσω το επάγγελμα και κατ'επέκταση και την ίδια την βιβλιοθήκη. Κατά τη διάρκεια της παρούσας μελέτης και εισαγωγής του avatar Cathy Corral στο Second Life, η γνωριμία του με βιβλιοθηκονόμους αλλά και η παροχή βοήθειας σε χρήστες που ήθελαν πληροφορίες (με την ιδιότητα του βιβλιοθηκονόμου), βοήθησαν και διεύρυναν την προσωπική αντίληψη για το επάγγελμα. Στο Second Life, ο βιβλιοθηκονόμος είναι ο γνώστης δεδομένου ότι έχει ήδη καταφέρει να γνωρίσει τον δυνητικό κόσμο αλλά είναι και εκείνος που παρέχει τις πληροφορίες και τις συλλογές (έστω και ψηφιακών αντικειμένων).

Αξίζει, λοιπόν μια προσπάθεια για τη δημιουργία ελληνικών κοινοτήτων βιβλιοθηκονόμων οι οποίες θα συνεργάζονται και θα αλληλοϋποστηρίζονται από παρεμφερείς κοινότητες (Librarians of Second Life). Αρχικά, θα υπάρξουν δυσκολίες σχετικά με τη διαχείριση, τους στόχους, την πληροφόρηση αλλά τα οφέλη που θα προκύψουν όμως θα είναι εξίσου

σημαντικά. Άλλωστε, οι κοινότητες που μελετήθηκαν στην παρούσα εργασία αποδεικνύουν την ευρεία απήχισή τους σε μια ευρύτερη γενιά χρηστών αλλά και την διεύρυνση του επαγγέλματος που ήδη έχει αρχίσει να αναπτύσσεται.

Επιπλέον, η συνεργασία και η αλληλεγγύη που δημιουργήθηκε μεταξύ των κοινοτήτων όπως για παράδειγμα η βοήθεια που δόθηκε από την βιβλιοθηκονόμο Abbey Zenith στη δημιουργία της Second life Medical Library 2.0 αλλά και στην παροχή χώρων συνεδρίων, συζητήσεων (στο χώρο της Reference Area της βιβλιοθήκης) σε άλλες κοινότητες, αποτελεί απόδειξη της παράκαμψης οικονομικών και κοινωνικών δυσκολιών.

Συνεπώς, μια πρώτη κοινότητα ελλήνων βιβλιοθηκονόμων που θα μπορούσε να δημιουργηθεί θα ήταν κατά κύριο λόγο γενική (από όλες τις ειδικότητες βιβλιοθηκονόμων).

Οι στόχοι της θα ήταν: 1) να ωθήσει έλληνες βιβλιοθηκονόμους να εισέλθουν και να ερευνήσουν τον δυνητικό κόσμο του Second Life, 2) να ενημερώσει για το επάγγελμα στην Ελλάδα, 3) να οργανώσει συζητήσεις (είτε άθρων, είτε για την ανάπτυξη του επαγγέλματος), 4) event (π.χ. ίδρυσης της Εθνικής Βιβλιοθήκης), 5) να συνεργαστεί με άλλες κοινότητες (για ζητήματα συλλογών, επαφών με τους χρήστες, δυνητικής πληροφόρησης), 6) να παρέχει συλλογές όπως ποιήματα (Καβάφης, Ελύτης), αρχαία κείμενα (Πλάτωνας, Αριστοτέλης, Αριστοφάνης) (με οικονομική ενίσχυση από άλλες κοινότητες), και 7) πληροφόρηση σε άλλους χρήστες είτε της ίδιας εθνικότητας είτε άλλης.

Κατά αυτό τον τρόπο, οι Έλληνες βιβλιοθηκονόμοι όχι μόνο θα αναπτύξουν το επάγγελμα αλλά θα αλληλοβοηθηθούν, θα συνεργαστούν με άτομα του ιδίου επαγγέλματος, που στην πραγματική ζωή θα ήταν απίθανο ή ιδιαίτερα δύσκολο να επιτευχθεί, θα βρίσκονται εκεί που είναι οι χρήστες και το κυριότερο, θα αποτελέσουν οι ίδιοι φορείς του πολιτισμού της χώρας. Δίνοντας, έτσι, την ευκαιρία μύησης απομακρυσμένων χρηστών στον ελληνικό πολιτισμό και την ελληνική γνώση.

Επίλογος

Το επάγγελμα της βιβλιοθηκονομίας, είναι ίσως από τα αρχαιότερα επαγγέλματα (ας μην ξεχνάμε ότι στην Αίγυπτο θεωρούνταν “φύλακες της γνώσης”) το οποίο παρά τις δυσκολίες που πέρασε (Μεσαίωνα, Παγκόσμιους Πολέμους, Εμφύλιους πολέμους, Δικτατορίες, Οικονομικές κρίσεις) κατάφερε να επιβιώσει και να αναπτυχθεί χάρη στις προσπάθειες των ίδιων των βιβλιοθηκονόμων.

Σήμερα, όπου οι νέες τεχνολογίες διαρκώς εξελίσσονται (e-book, κοινωνικά δίκτυα, δυνητικοί κόσμοι), ο βιβλιοθηκονόμος πρέπει και επιβάλλεται να είναι παρών, να παρατηρεί, να συμμετέχει σε αυτές για να μπορέσει να κατευθύνει τους χρήστες (κάθε ηλικίας και εθνικότητας) στην πληροφορία που ακριβώς χρειάζονται χωρίς να χάνονται σε μη έγκυρες πληροφορίες. Μέσα σε αυτές τις τεχνολογίες ανήκουν και οι δυνητικοί κόσμοι τύπου Second Life.

Σε έναν δυνητικό κόσμο όπως του Second life, οι βιβλιοθηκονόμοι είναι εκείνοι που θα καθοδηγήσουν τον χρήστη σε ένα άγνωστο περιβάλλον (όπως και στην περίπτωση των πρώτων χρόνων του διαδικτύου), θα του παρέχουν συμβουλές και θα του μεταδώσουν τις δικές τους γνώσεις σε όποια γλώσσα και αν χρειαστεί. Είτε χτίζοντας βιβλιοθήκες, είτε δημιουργώντας νέες κοινότητες, είτε συνεργαζόμενοι με άλλους βιβλιοθηκονόμους βοηθώντας στην καθιέρωση, στην ανάπτυξη του επαγγέλματος προσθέτοντας νέες ικανότητες (machinimatographers), εξειδικεύοντας έτσι ακόμα περισσότερο τις ήδη υπάρχουσες τεχνολογικές ικανότητές τους.

Διαμορφώνοντας, ένα πολυγλωσσικό άτομο το οποίο θα μπορεί να ανταπεξέλθει στις νέες εξελίξεις, θα ικανοποιεί και θα έρχεται σε επαφή με τους χρήστες, δίνοντάς του τη δυνατότητα να γίνει ένα είδος μέντορα-εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου για τους μελλοντικούς χρήστες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

1. Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος Larousse Britannica. 2006. τομ.11. Εκδόσεις Λιβάνη.

Ξένα

1. Abram, Stephen. 2007. Web 2.0, Library 2.0, Librarian 2.0: preparing for the 2.0 world. *Online Information Proceedings*, pp.6-8.
2. Acampora, Susan. 2009. Libraries and Second Life: getting started in Virtual Reality.
3. Anderson, Benedict. 1983. *Imagined Communities: reflections on the origin and spread of nationalism*. London: Verso.
4. Baxter, Helen. 2002. An introduction to online communities. *Knowledge Board*.
5. Bell, Lorri, Trueman, Rhonda B.[ed.]. 2008. *Virtual Worlds Real Libraries: librarians and educators in Second Life and other multi-user virtual environments*. Information Today Inc: New Jersey. pp. 49-56.
6. Boulos, Maged N. Kamel, Hetherington, Lee, Wheeler, Steeve. 2007. *Second Life: an overview of the potential of 3-D virtual worlds in medical and health education*.
7. Bradley, Barbara, Van De Brekel, Guus. *Libraries get a Second Life: library services in a virtual world*.
8. Davies, Donald G., Jr. 1976. *Education for Librarianship*.
9. Evans, Charles. 1976. *History of Community Analysis in American Librarianship*.
10. Granovetter, M. 1973. The Strength of weak ties. *American Journal of Sociology*. *American Journal of Sociology*, n.78, pp.1360-1380.
11. Grassian, Esther, Trueman, Rhonda B. 2007. Stumbling, bumbling, teleporting and flying...librarian avatars in Second Life. *Reference Services Review*, vol. 35, n.1.
12. Greenhill, Kathryn. 2008. Do we remove all the walls? *Second Life Librarianship. VALA Conference*.
13. Harris, Michael. 1973. The Purpose of the American Public Library. *Library Journal*, vol. 98.
14. Nahl, Diane. 2009. *Virtual World Librarianship in Second life. HLA Conference*.

15. Parry, Julie. 2008. Librarians do fly: strategies for staying aloft. *Library Management*, vol.29, pp.41-50.
16. Peters, Tom. [Edit]. 2007. A report on the First Year of Operation of the Alliance Second Life Library 2.0 Project also known as the Alliance Information Archipelago.
17. Pope, Kitty. 2008. Trends Report 2008. Alliance Library System. Available at: <http://www.alliancelibrarysystem.com/pdf08/TrendsReport2008.pdf>.
18. Plummer. 1901. Training for Librarianship. *Library Journal*, vol. 26, n. 317.
19. Preece, Jenny, Maloney-Krichmar, Diane.2003. Online Communities: focusing on sociability and usability. *Handbook of Human Computer Interaction*, p.3.
20. Ralph, Lynette, Stahr, Beth. 2010. When Off-Campus meets Virtual Campus: the Academic Library in Second Life. *Journal of Library Administration*, vol. 50, n. 7, pp. 917-919.
21. Ren, Yuqing, Kraut Robert, Kiesler, Sara. 2007. Applying common identity and bond theory to design of online communities. *Organization Studies*, n .28.
22. Ridings, Catherine M., Gefen, David, Arinze, Bay. 2002. Some antecedents and effects of trust in virtual communities. *Journal of Strategic Information Systems*, vol. 11 pp.271-295.
23. Rubin, Richard E. 2000. Foundations of Library and Information Science. Neil-Schuman's Publishers Inc, N.Y. pp.355-356.
24. Rymaszewski M., James Au, W., Wallace, M. et al. 2007. Second Life: the official guide. Wiley Publishing Inc: Indianapolis.
25. Swanson, Bernadette D. 2007. Second Life Machinima for Libraries: the intersection of instruction, outreach and marketing in a virtual world.
26. Sowers, Bill. 2006. I have a feeling that we're not in Kansas anymore! *State Library of Kansas Newsletter*. Available at: http://skyways.lib.ks.us/news/publish/article_00329.shtml.
27. Webber, Sheila, Nahl, Diane. 2010. Sustaining learning for LIS through use of a virtual world. *WLIC*.
28. Whittaker, S., Issacs E. & O'Day, V. 1997. Widening the Net. Workshop report on the theory and practice of physical and network communities. *SIGCHI Bulletin*.

Ηλεκτρονικές πηγές

1. <http://www.facebook.com/pages/American-Library-Association/6150859770>

2. <http://www.lisnbn.spruz.com/>
3. <http://npsig.wordpress.com/>
4. <http://www.europeana.eu/portal/index.html>
5. <http://www.librarything.com/>
6. <http://openlibrary.org/>
7. http://en.wikipedia.org/wiki/Second_Life
8. <http://secondlife.com/>
9. www.infoisland.org
10. <http://secondlife.com/corporate/tos.php>
11. <http://www.facebook.com/group.php?gid=2395106896>
12. <http://irelandslstory.blogspot.com/>
13. <http://information-literacy.blogspot.com/>
14. <http://www2.hawaii.edu/~nahl/studentunion/lis-su.html>
15. <http://www.youtube.com/LISstudentunionSL>
16. <http://machinimalibrarians.blogspot.com/>
17. <http://www.youtube.com/hvxsilverstar>
18. <http://virtualability.org/default.aspx>.
19. http://www.youtube.com/watch?v=8DIPeVG-Oe4&feature=player_embedded
20. http://www.metanomics.net/show/in_counselling_behavioral_therapy_in_virtual_worlds/
21. <http://healthinfoisland.blogspot.com/>
22. <http://www.facebook.com/group.php?gid=268820866383>
23. <http://twitter.com/#!/HealthInfoIslan>
24. http://www.linkedin.com/groups?about=&gid=2711505&trk=anet_ug_grppro

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΗΓΕΣ

1. <http://www.warchild.us/>
2. http://amazon.sjsu.edu/html-vcara/VCARA_Conference_2010/index.html
3. <http://slisweb.sjsu.edu/slis/onlinelearning.htm>